

**T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**DOKTORA
TEZİ**

**ELİT SPORCULARDA REKREASYON YÖNETİMİ:
TÜRKİYE OLİMPİK HAZIRLIK MERKEZİ ÖRNEĞİ**

ÜNSAL SEVİNDİK

**SPOR YÖNETİCİLİĞİ ANABİLİM DALI
SPOR YÖNETİM BİLİMLERİ PROGRAMI**

EYLÜL 2023

**ELİT SPORCULARDA REKREASYON YÖNETİMİ: TÜRKİYE OLİMPİK
HAZIRLIK MERKEZİ ÖRNEĞİ**

Ünsal SEVİNDİK

**DOKTORA TEZİ
SPOR YÖNETİCİLİĞİ ANABİLİM DALI
SPOR YÖNETİM BİLİMLERİ PROGRAMI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

EYLÜL 2023

ETİK BEYAN

Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu,

bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

Ünsal SEVİNDİK

...../...../2023

ELİT SPORCULARDA REKREASYON YÖNETİMİ: TÜRKİYE OLİMPİK HAZIRLIK
MERKEZİ ÖRNEĞİ
(Doktora Tezi)

Ünsal SEVİNDİK

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Eylül 2023

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, rekreasyon yönetimi ölçeği geliştirmesi ve geliştirilen ölçüm aracı ile elit sporcuların rekreasyon yönetimi düzeylerinin belirlenmesi ve çeşitli değişkenlerin bu düzeyi ne doğrultuda etkilediğinin araştırılmasıdır. Çalışma bulgularına göre 3 faktörlü (planlama, organizasyon ve geri bildirim) alt boyutlarından oluşan, 22 maddelik yapı elde edilmiştir. Geri bildirim alt boyutu toplam varyansın %43'ünü açıklamakta, planlama alt boyutu toplam varyansın %6,77'sini açıklamakta ve organizasyon alt boyutu ise toplam varyansın %5,26'sını açıklamaktadır. Üç alt boyutun toplam varyansın %56,26'sını açıkladığı belirlenmiştir. Ölçek geliştirme aşamasındaki iç tutarlılık katsayısı geri bildirim alt boyutu için ,86, planlama alt boyutu için .84 organizasyon alt boyutu için .66 toplam da ise .90 olarak saptanmıştır. Test tekrar test doğrultusunda gerçekleştirilen DFA bulgularından elde edilen 3 faktörlü yapının doğrulandığını göstermektedir. (RMSEA .081, SRMR 0.66, NFI 0.91, CFI 0.94, NNFI 0.93, $\chi^2/df=2,64$). Çalışmanın ikinci aşamasında geliştirilen RYÖ elit sporculara uygulanmıştır. Araştırmanın evrenini Türkiye Olimpik Hazırlık Merkezlerine kayıtlı ve antrenmanlarına devam eden elit sporcular oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklemini ise TOHM larda antrenmanlarına devam eden 18 yaşını doldurmuş 529 elit sporcu oluşturmaktadır. Elde edilen veriler SPSS 25 programı ile analiz edilmiştir. Verilerin parametrik testlere uygunluğuna karar vermek için normallik ve homojenlik testleri yapılmıştır. Bu bağlamda kurtosis ve skewness değerlerine, histogram ve Q-Q plot sonuçlarına bakılmıştır. Sonuçlara göre verilerin normal dağılmadığı tespit edilmiştir. Verilerin analizinde betimleyici istatistikler ve non-parametrik testler olan Mann-Whitney U Testi ile Kruskal Wallis H Testi kullanılmıştır. Alt boyutların bir biri ile olan ilişkisini belirlemek için Spearman's Correlation testi uygulanmıştır. Elit sporcuların rekreasyon yönetimleri ve belli değişkenlerin elit sporcuların rekreasyon yönetimlerini değiştirip değiştirmediğine yönelik analizler sonucunda Katılımcılara dair cinsiyet, branş, spor yaşı, spor yapmaya devam ettiği il, katıldığı uluslararası müsabaka sayısı, günlük çalışma saati, günlük antrenman saati, boş zamanı verimli geçirme durumu ve boş zamanları kiminle geçirdiği değişkenleri ile rekreasyon yönetimine yönelik alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar saptanmıştır. Bunun yanı sıra güncel eğitim durumları, gelir seviyeleri, ilk millilik yaşı ve katıldığı uluslararası müsabakalardan aldığı dereceler ile rekreasyon yönetimine yönelik alt boyutlarında anlamlı farklılığın olmadığı saptanmıştır. Sonuç olarak elit sporculara rekreasyon yönetimi konusunda eğitim verilmesinin olumlu etki yaratacağı düşünülmektedir.

Bilim Kodu : 1301

Anahtar Kelimeler : Rekreasyon, Serbest Zaman, Rekreasyon Yönetimi, Elit Sporcu.

Sayfa Adedi : 124

Danışman : Prof. Dr. Beyza Merve AKGÜL

RECREATION MANAGEMENT IN ELITE ATHLETES: THE CASE OF THE
TURKISH OLYMPIC PREPARATION CENTER

(Ph. D. Thesis)

ÜNSAL SEVİNDİK

GAZİ UNIVERSITY

GRADUATE SCHOOL OF HEALTH SCIENCES

September 2023

ABSTRACT

This study aims to develop the recreation management scale, measure the recreation management level of elite athletes using the developed recreation management scale and analyze how various variables affect these levels. According to the results, a 22-item structure, consisting of sub-dimensions with three factors (planning, organization and feedback) was obtained. The feedback factor explains 43%, the planning factor explains 6,77%, and the organization factor explains 5,26% of the total variance. It is aimed that the three sub-dimensions explain 56,26% of the total variance. The internal consistency coefficient in scale development can be perceived as .86 for the feedback sub-dimension, .84 for the planning sub-dimension, .66 for the organization sub-dimension and .90 for the whole scale . It shows that the 3-factor structure obtained from the CFA findings performed in line with the test-retest was confirmed (RMSEA .081, SRMR 0.66, NFI 0.91, CFI 0.94, NNFI 0.93, $\chi^2/df=2.64$). In the second stage of the study, the RYÖ developed was applied to elite athletes. The population of the research consists of elite athletes who are accepted to the Turkish Olympic Preparation Centers and continue their training. The sample of the study consists of 529 elite athletes over the age of 18 who continue their training at TOHM. The data obtained was analyzed with the SPSS 25 program. Normality and homogeneity tests were performed to decide the suitability of the data for parametric tests. In this context, kurtosis and skewness values, histogram and Q-Q plot results were examined. According to the results, it was determined that the data was not normally distributed. Descriptive statistics and non-parametric tests, Mann-Whitney U Test and Kruskal Wallis H Test, were used to analyze the data. Spearman's Correlation test was applied to determine the relationship between the sub-dimensions. The variables of the participants' gender, sport branch, sports age, the province where they continue to do sports, the number of international competitions they took part in, the daily working hours, the daily training hours, the status of using their leisure time productively, and the sub-dimensions of recreation management all showed statistically significant differences. Furthermore, there was no significant difference in their current education status, income level, age of becoming a national athlete, degrees gained from international competitions they participated in, and recreation management sub-dimensions. Consequently, it is believed that offering elite athletes training in recreation management will have a beneficial effect.

Science Code : 1301

Key Words : Recreation, Leisure time, Recreation Management, Elite Athlete.

Page Number : 124

Supervisor : Prof. Dr. Beyza Merve AKGÜL

TEŞEKKÜR

Doktora eğitim sürecimde ve kariyerimde önemli paya sahip olan sevgili hocam Prof. Dr. Suat KARAKÜÇÜK'e ve tez sürecimde her daim yanımda olan sayın danışmanım Prof. Dr. Beyza Merve AKGÜL hocalarıma sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Ayrıca tez sürecimde desteklerini esirgemeyen Doç. Dr. Tebessüm AYILDIZ DURHAN, Dr. Öğr. Üyesi Fatih Yenel ve Doç. Dr. Velittin BALCI hocalarıma, sevgili mesai arkadaşlarım Dr. Erkan TORTU, Ufuk APUR, Beyza KILIÇ, Kürşat ERGÜN, ve Ece İBANOĞLU hocalarıma katkılarından dolayı sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Tez sürecimde beraber geçirmemiz gereken zamanda çalışmam için bana sabır gösteren sevgili eşime ve çocuklarıma, bu zamanlara gelmemdeki emekleri için tüm aileme sabırları için sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET	iv
ABSTRACT.....	v
TEŞEKKÜR.....	vi
İÇİNDEKİLER	vii
ÇİZELGELERİN LİSTESİ.....	x
ŞEKİLLER LİSTESİ	xiv
SİMGELER VE KISALTMALAR.....	xv
1. GİRİŞ.....	1
2. GENEL BİLGİLER	9
2.1. Kavramsal Olarak Zaman	9
2.1.1. Zamanın tanımı	9
2.1.2. Zaman yönetimi	11
2.1.3. Serbest zaman	15
2.1.4. Boş zaman kavramı	17
2.2. Rekreasyon Kavramı	24
2.2.1. Rekreasyonun temel özellikleri.....	26
2.2.2. Rekreasyon yönetimi.....	28
2.2.3. Rekreasyon ve yönetim fonksiyonları ilişkisi.....	38
2.2.4. Elit sporcular ve rekreasyon yönetimi	41
2.3. Türkiye Olimpik Hazırlık Merkezleri	42
3. YÖNTEM.....	43
3.1. Çalışma 1.....	43

Sayfa

3.1.1. Araştırma modeli.....	43
3.1.2. Çalışma grubu	44
3.1.3. Verilerin toplanması.....	44
3.1.4. Veri toplama araçları.....	44
3.1.5. Rekreasyon yönetim ölçeğinin (ryö) geliştirilmesi.....	45
3.1.6. Verilerin analizi.....	46
3.2. Çalışma 2.....	46
3.2.1. Araştırma modeli.....	46
3.2.2. Çalışma grubu	47
3.2.3 Verilerin toplanması.....	47
3.2.4. Veri toplama aracı	48
3.2.5. Rekreasyon yönetim ölçeği.....	48
3.2.6. Verilerin analizi.....	48
4. BULGULAR	51
4.1. Çalışma I İçin Bulgular	51
4.1.1. Kapsam geçerlik çalışması.....	51
4.2. Çalışma II için bulgular.....	58
4.2.1. Rekreasyon Yönetim Ölçeğinin uygulanmasına ilişkin bulgular	58
5. TARTIŞMA	87
6. SONUÇ VE ÖNERİLER	99
KAYNAKLAR	103
EKLER.....	117
EK-1 Etik Komisyon Onayı.....	118

	Sayfa
EK-1 (devam) Etik Komisyon Onayı	119
EK-2 Anket Formu	120
EK-2 (devam) Anket Formu	121
EK-3 Gençlik ve Spor Bakanlığı Araştırma İzin Onayı	122
ÖZGEÇMİŞ	123

ÇİZELGELERİN LİSTESİ

Çizelge	Sayfa
Çizelge 4.1. Kapsam geçerliliğine dair bulgular.....	52
Çizelge 4.2. Kapsam geçerliği değer aralıkları	53
Çizelge 4.3. Rekreasyon yönetimi ölçeğinin örneklem yeterliliğine ilişkin bulgular.....	53
Çizelge 4.4. Rekreasyon yönetimi ölçeğine dair açımlayıcı faktör analizi bulguları	54
Çizelge 4.5. Ölçüm aracına dair iç tutarlılık katsayıları	56
Çizelge 4.6. Kabul edilebilir güvenirlik katsayıları	56
Çizelge 4.7. Uyum ölçütleri ve model uyumu için sınır değerleri.....	57
Çizelge 4.8. Alt boyutlara yönelik korelasyon analizi	58
Çizelge 4.9. Katılımcıların cinsiyet değişkeninin frekans ve yüzde dağılımları	58
Çizelge 4.10. Katılımcıların güncel eğitim durumları değişkeninin frekans ve yüzde dağılımları	59
Çizelge 4.11. Katılımcıların gelir seviyesi durum değişkeninin frekans ve yüzde dağılımları	59
Çizelge 4.12. Katılımcıların branş durum değişkeninin frekans ve yüzde dağılımları...	60
Çizelge 4.13. Katılımcıların spor ili durum değişkeninin frekans ve yüzde dağılımları	61
Çizelge 4.14. Katılımcıların spor yaşı durum değişkeninin frekans ve yüzde dağılımları	61
Çizelge 4.15. Katılımcıların katıldıkları uluslararası organizasyona katılım sayısı durum değişkeninin frekans ve yüzde dağılımları	62

Çizelge	Sayfa
Çizelge 4.16. Katılımcıların katıldıkları uluslararası organizasyonlarda aldıkları derece durum değişkeninin frekans ve yüzde dağılımları	62
Çizelge 4.17. Katılımcıların günlük çalışma süresi durum değişkeninin frekans ve yüzde dağılımları	63
Çizelge 4.18. Katılımcıların günlük antrenman süresi durum değişkeninin frekans ve yüzde dağılımları	63
Çizelge 4.19. Katılımcıların günlük boş zaman süresi durum değişkeninin frekans ve yüzde dağılımları	64
Çizelge 4.20. Katılımcıların boş zamanlarını verimli kullanıp kullanmadıklarına dair durum değişkeninin frekans ve yüzde dağılımları	64
Çizelge 4.21. Katılımcıların boş zamanlarını nasıl değerlendirdiklerine dair durum değişkeninin frekans ve yüzde dağılımları	65
Çizelge 4.22. Katılımcıların boş zaman etkinliklerine kiminle katıldıklarına dair durum değişkeninin frekans ve yüzde dağılımları	65
Çizelge 4.23. Katılımcıların boş zaman etkinliklerine nerede katıldıklarına dair durum değişkeninin frekans ve yüzde dağılımları	66
Çizelge 4.24. Rekreasyon yönetimi ölçeği ve katılımcıların cinsiyet değişkeni arasındaki Mann-Whitney U testi sonuçları	66
Çizelge 4.25. Rekreasyon yönetimi ölçeği ve katılımcıların güncel eğitim durumu değişkeni arasındaki Kruskal Wallis H testi sonuçları	67
Çizelge 4.26. Rekreasyon yönetimi ölçeği ve katılımcıların gelir seviyesi değişkeni arasındaki Kruskal Wallis H testi sonuçları	68

Çizelge	Sayfa
Çizelge 4.27. Rekreasyon yönetimi ölçeği ve katılımcıların branş değişkeni arasındaki Kruskal Wallis H testi sonuçları.....	69
Çizelge 4.28. Rekreasyon yönetimi ölçeği ve katılımcıların spor yaşı değişkeni arasındaki Kruskal Wallis H testi sonuçları.....	70
Çizelge 4.29. Rekreasyon yönetimi ölçeği ve katılımcıların spor ili değişkeni arasındaki Kruskal Wallis H testi sonuçları.....	72
Çizelge 4.30. Rekreasyon yönetimi ölçeği ve katılımcıların ilk millilik yaşı değişkeni arasındaki Kruskal Wallis H testi sonuçları.....	74
Çizelge 4.31. Rekreasyon yönetimi ölçeği ve katılımcıların katıldığı müsabaka sayısı değişkeni arasındaki Kruskal Wallis H testi sonuçları	76
Çizelge 4.32. Rekreasyon yönetimi ölçeği ve katılımcıların katıldığı müsabakalardan aldıkları derece değişkeni arasındaki Kruskal Wallis H testi sonuçları	77
Çizelge 4.33. Rekreasyon yönetimi ölçeği ve katılımcıların günlük çalışma süresi değişkeni arasındaki Kruskal Wallis H testi sonuçları	78
Çizelge 4.34. Rekreasyon yönetimi ölçeği ve katılımcıların günlük antrenman süresi değişkeni arasındaki kruskal wallis h testi sonuçları.....	79
Çizelge 4.35. Rekreasyon yönetimi ölçeği ve katılımcıların günlük boş zaman süresi değişkeni arasındaki Kruskal Wallis H testi sonuçları	80
Çizelge 4.36. Rekreasyon yönetimi ölçeği ve katılımcıların boş zaman verimliliği değişkeni arasındaki Kruskal Wallis H testi sonuçları	81
Çizelge 4.37. Rekreasyon yönetimi ölçeği ve katılımcıların boş zamanı değerlendirme şekli değişkeni arasındaki Kruskal Wallis H testi sonuçları.....	82

Çizelge	Sayfa
Çizelge 4.38. Rekreatyon yönetimi ölçeği ve katılımcıların boş zaman etkinliklerini değerlendirdiği kişi değişkeni arasındaki Kruskal Wallis H testi sonuçları.....	83
Çizelge 4.39. Rekreatyon yönetimi ölçeği ve boş zaman etkinliklerini nerede değerlendirdiği değişkeni arasındaki Kruskal Wallis H testi sonuçları.....	85
Çizelge 4.40. Katılımcıların planlama, organizasyon ve geri bildirim alt boyutları arasında spearman's correlation analiz sonuçları	86

ŞEKİLLERİN LİSTESİ

Şekil	Sayfa
Şekil 2.1. Zaman kullanım bölümleri	13
Şekil 2.2. Boş zaman ve rekreasyon ilişkisi	25
Şekil 2.3. Fayol'un yönetim fonksiyonları	39
Şekil 3.1. Ölçek geliştirme aşamalarını gösteren akış şeması	43
Şekil 3.2. Ölçeğin uygulama aşamalarını gösteren akış şeması.....	47
Şekil 4.1. Doğrulayıcı faktör analizi diyagramı.....	57

SİMGELER VE KISALTMALAR

Bu çalışmada kullanılmış simgeler ve kısaltmalar, açıklamaları ile birlikte aşağıda sunulmuştur.

Kısaltmalar	Açıklamalar
TOHM	Türkiye Olimpik Hazırlık Merkezi
DFA	Doğrulayıcı Faktör Analizi
AFA	Açımlayıcı Faktör Analizi
RYÖ	Rekreasyon Yönetim Ölçeği
SPSS	Statistical Package for the Social Sciences (Sosyal Bilimler İçin İstatistik Programı)
KGO	Kapsam Geçerlilik Oranları

1. GİRİŞ

Zaman, bireyin doğumundan itibaren sadece kendisine ait olan ve dünyada herkesin eşit olarak sahip olduğu bir olgudur. İnsanlık tarihi boyunca var olan zaman içinde çalışılan ve çalışılmayan zamanlar hep var olmuştur. Yaşanılan döneme göre farklılık gösteren çalışma ve çalışma dışı zaman her dönemde farklı şekillerde değerlendirilmiş ve o dönemde yaşanılan toplumun kültür, eğitim ve ekonomik şartlarına göre şekillenmiştir. Özellikle sanayi devriminin etkisi ile çalışma hayatında üretimin insan gücüne dayanan koşullarını azaltmış ve makine kullanımını arttırmıştır. Bu durum küçük aile işletmelerini seri üretim yapan büyük fabrikalara dönüştürmüştür. Sanayi devriminin getirdiği koşullar sonucunda büyüyen işletmelerin bilimsel yönde yönetilmesi gereğini ortaya çıkarmıştır. Bununla birlikte insan yaşamında büyük değişikliklere de yol açmıştır. Bireyin boş zamanını arttırmış ve yaşam koşullarını rahatlatmıştır. Yaşanan bu gelişmeler kültür, eğitim ve ekonomik şartları da geliştirmiştir. Günümüze gelindiğinde ise boş zamanın bir kültür haline geldiği ve insanların yaşamları içerisinde büyük öneme sahip olduğu gözlemlenmektedir (Karaküçük, 2008; Yetim, 2019).

Kişinin iş hayatı dışında kalan ve serbest zaman dilimi içerisinde özgürce kullanabileceği zaman dilimi olarak tanımlanan boş zaman, çağdaş, medeni ve gelişmiş ülkelerin halkı için sunduğu bir ödül olarak kabul edilebilir (Karaküçük ve Akgül, 2016). Torkildsen (2005)'de boş zaman anlayışını insanların ve toplumların ihtiyaçlarının karşılanmasına yardımcı olmadıkça ve toplumlar için değerli olmadıkça boş zamanın yeteri kadar değere sahip olmadığını belirtmiştir. Kleiber (2012) kişisel gelişim, sosyal gelişim ve toplumun refahı için boş zaman eğitiminin değerini halkın bu durumu kavraması ile önemli hale geleceğini belirtmiştir. Ayrıca boş zaman içerisinde yapılan rekreasyon etkinlikleri yaşamın kalitesini, bireyin sağlığına ve modern yaşamın tüm yönlerine anlam katmaktadır. Sanayi devrimi ile birlikte gelişen birçok unsur (ekonomik, kültürel, bilimsel ve teknolojik) insanların boş zamanlarını verimli bir şekilde değerlendirmeleri için zemin hazırlamıştır.

Boş zamanın öneminin artması ile birlikte boş zaman içerisinde yapılan rekreasyon etkinlikleri de önemini arttırmaktadır. Bu da rekreasyon yönetiminin gelişiminde ve

sürdürülebilirliğinde önemli bir rol üstlenmektedir (Munusturlar, 2014). 20. yüzyıl da yükselen sağlık bilinci, insanların gelişen teknoloji ile birlikte artan boş zamanı ve gelişen ekonomik şartlar rekreasyona olan ihtiyacı arttırmıştır. Artan bu ihtiyacın karşılanması için birçok kuruluş açık ve kapalı alanlarda rekreasyon etkinliklerinin sürdürülebilirliğini sağlamak için rekreasyon yönetimi gerekliliğini ortaya çıkarmıştır (Çimen, 2020). Rekreasyon yönetimi bireyi kazanımlar elde edeceği etkinliklere katılmaya yönlendirmekte ve bu etkinliklerin çoğu bireyin kendi isteği ile önceden hazırlıklarını yaptığı etkinliklerdir. Bu sayede yapılan rekreasyon yönetimi, bireye her katıldığı etkinlikte bilinçlenerek bir sonraki yapacağı rekreasyon etkinliği için yol gösterebilmektedir. Bu nedenle Rekreasyon yönetimi bireyin özgürleşmesini sağlayarak ihtiyaç duyduğu şeylere yönelmesini de sağlayabilmektedir.

Rekreasyon etkinliklerinin, bireyin ruh halini olumlu etkilediği, rekreasyon etkinliklerine katılanların üzerlerindeki baskıyı hafiflettiği, fiziksel ve zihinsel sağlığı geliştirerek kendileri için daha iyi yaşam kalitesi sağladığı ve bunların sonucu olarak rekreasyonun iş verimliliğini ve akademik başarıyı etkilediği bilinmektedir (Kuo, 2013). Bu nedenle elit sporcular için boş zaman; antrenman, müsabaka ve akademik hayatın devamlılığı gibi bir süreci yoğun yaşadıklarından dolayı sınırlı bir zaman dilimidir. Elit sporcuların hayatında elde edecekleri sportif başarılar için yapılan yoğun antrenman dönemleri ve kamp dönemleri varken bir yandan da akademik hayatın gerekliliği olan bir başka yaşam biçimi vardır. Bu iki hayatın devamlılığı ve stresi düşünüldüğünde, elit sporcuların rastgele bir rekreasyon etkinliğine katılmak yerine düzenli bir şekilde amaçları doğrultusunda kazanımlar elde edeceği ve tamamen kendisine mutluluk sağlayacağı rekreasyon etkinliklerine katılması önemli hale gelmiştir. Yapılan rekreasyon yönetimi ile elit sporcuların katıldığı rekreasyon etkinlikleri, sporcunun kendi isteği ile sporcuya kazanımlar sağlayan etkinlikler olacaktır.

Günümüzde teknolojinin gelişmesi ve kullanılan teknolojinin insan hayatında boş zamanı arttırması insanlar için ne kadar önem taşıyorsa spor yaşamı devam eden elit sporcular için de boş zaman ve boş zaman içinde yapılan rekreatif etkinlikler sportif başarı, akademik başarı ve sosyal iletişimdeki başarıları için de oldukça önem taşımaktadır. Bu sebeple; rekreasyon yönetimi ölçeği geliştirilmesi ve geliştirilen ölçekle Türkiye Olimpik Hazırlık

Merkezlerin (TOHM)'de antrenmanlarına devam eden elit sporcuların rekreasyon yönetim düzeylerinin incelenmesini amaçlamaktadır.

Araştırmanın önemi

Boş zaman, insan psikolojisine katkı sağlayan rekreasyon etkinliklerinin gerçekleştirildiği bir zaman dilimi olarak kabul edilmektedir. Bu zaman diliminde rekreasyon etkinlikleri ile birey, birden fazla fayda elde etmektedir. Örneğin, öğrenme, kişisel gelişim ve ruhsal hastalıklara karşı mücadele bunlardan bazılarıdır (Mannell ve Kleiber, 1997). Bu kapsamda rekreasyon, bireyin yaşam kalitesini arttıran ve gelişimini sağlayan etkinlikler olarak kabul edilmektedir.

Literatür incelendiğinde rekreasyon etkinliklerine katılan bireylerin, rekreasyon etkinliklerini önceden planlamadan ve o günkü şartlara uygun olarak katıldığı değerlendirilmektedir. Fakat rekreasyonun faydaları göz önünde bulundurulduğunda bireylerde, özellikle de zaman yönetiminin son derece önemli olduğu elit sporcular da rekreasyonun planlı bir şekilde yapılması gerektiği söylenebilir.

Mevcut araştırma; rekreatif etkinliklere katılım sürecine ilişkin bir veri toplama aracı geliştirme ve uygulama açısından, rekreasyon etkinliklerine katılan elit sporcuların önceden planlama yaparak katıldığı organizasyonlar ve elde ettiği kazanımların ne düzeyde olduğunun belirlenmesi ve elit sporcuların, zaman planlaması ile rekreatif etkinliklerini düzenlemesi bakımından literatüre katkı sağlayacağı ve literatürde önemli bir boşluğu dolduracağı düşünülmektedir.

Araştırmanın amacı

Bu çalışmada bireyin rekreasyon yönetimini ölçmek amacı ile bir rekreasyon yönetimi ölçeği geliştirmek ve geliştirilen bu ölçek ile elit sporcuların rekreasyon yönetimlerini çeşitli değişkenlere göre incelemek amaçlanmıştır.

Bu çerçevede; iki aşamadan oluşan çalışmanın birinci bölümündeki amaç, yaşam kalitesini etkileyen rekreasyonel etkinliklerin bireyin, yaşamına olan olumlu etkilerini arttırılmasına katkı sağlamak için rekreasyon yönetimi ölçeğini geliştirmektir.

Çalışmanın ikinci aşamasındaki amaç ise; geliştirilen ölçeğin TOHM’da antrenmanlarına devam eden elit sporcularda uygulayarak rekreasyona katılımlarını ve katıldıkları bu rekreasyon etkinliklerini nasıl bir sistem içerisinde yürüttüklerini belirli değişkenlere göre analiz etmektir.

Problem durumu

TOHM’larda antrenmanlarına devam eden elit düzeydeki sporcuların rekreasyon yönetiminde planlama, organizasyon ve geri bildirimlerinin ne düzeyde olduğu ve elit sporcuların rekreasyon yönetimleri ve çeşitli değişkenler arasındaki ilişkilerin incelenmesi çalışmanın ana problemini oluşturmaktadır.

Alt problemler

1. Rekreasyon yönetim ölçeği geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı mıdır?
2. Elit sporcuların cinsiyeti, güncel eğitim durumu, gelir düzeyi, branşı, spor yaptığı il, spor yaşı, ilk millilik yaşı, katıldığı müsabaka sayısı, aldıkları derece, çalışma süresi boş zaman süresi, antrenman süresi, boş zamanı verimli kullanıp kullanmadıkları, boş zamanı kiminle geçirdikleri ve boş zamanı nerede geçirdikleri özellikleri ile RYÖ planlama alt boyutu puanları arasında anlamlı farklılık var mıdır?
3. Elit sporcuların cinsiyeti, güncel eğitim durumu, gelir düzeyi, branşı, spor yaptığı il, spor yaşı, ilk millilik yaşı, katıldığı müsabaka sayısı, aldıkları derece, çalışma süresi boş zaman süresi, antrenman süresi, boş zamanı verimli kullanıp kullanmadıkları, boş zamanı kiminle geçirdikleri ve boş zamanı nerede geçirdikleri özellikleri ile RYÖ organizasyon alt boyutu puanları arasında anlamlı farklılık var mıdır?

4. Elit sporcuların cinsiyet, güncel eğitim durumu, gelir düzeyi, branş, spor yaptığı il, spor yaşı, ilk millilik yaşı, katıldığı müsabaka sayısı, aldıkları derece, çalışma süresi boş zaman süresi, antrenman süresi, boş zamanı verimli kullanıp kullanmadıkları, boş zamanı kiminle geçirdikleri ve boş zamanı nerede geçirdikleri özellikleri ile RYÖ geri bildirim alt boyutu puanları arasında anlamlı farklılık var mıdır?

Hipotezler

H₁. Rekreasyon yönetimini ölçmek amacıyla geliştirilen veri toplama aracının geçerliliği ve güvenilirliği vardır.

H₂. Elit sporcuların rekreasyon yönetimi cinsiyetlerine göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H₃. Elit sporcuların rekreasyon yönetimi güncel eğitim durumlarına göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H₄. Elit sporcuların rekreasyon yönetimi gelir düzeylerine göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H₅. Elit sporcuların rekreasyon yönetimi branşlarına göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H₆. Elit sporcuların rekreasyon yönetimi spor yaptığı il'e göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H₇. Elit sporcuların rekreasyon yönetimi spor yaşına göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H₈. Elit sporcuların rekreasyon yönetimi ilk millilik yaşına göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H₉. Elit sporcuların rekreasyon yönetimi katıldığı müsabaka sayısına göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H₁₀. Elit sporcuların rekreasyon yönetimi aldıkları dereceye göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H₁₁. Elit sporcuların rekreasyon yönetimi günlük çalışma süresine göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H₁₂. Elit sporcuların rekreasyon yönetimi günlük antrenman süresine göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H₁₃. Elit sporcuların rekreasyon yönetimi günlük boş zaman süresine göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H₁₄. Elit sporcuların rekreasyon yönetimi boş zamanlarını verimli kullanıp kullanmadıklarına göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H₁₅. Elit sporcuların rekreasyon yönetimi boş zamanlarını değerlendirme şekline göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H₁₆. Elit sporcuların rekreasyon yönetimi boş zamanlarını kimler ile geçirdiklerine göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H₁₇. Elit sporcuların rekreasyon yönetimi boş zaman etkinliklerini nerede değerlendirdiklerine göre anlamlı farklılık göstermektedir.

Araştırmanın varsayımları

Her iki çalışmada da yer alan öğrencilerin ve sporcuların veri toplama araçlarına verdikleri cevapların çalışmanın ciddiyeti dâhilinde, samimi ve gerçeklere uygun olarak verildiği varsayılmıştır.

Araştırmanın sınırlılıkları

- ✓ Çalışmanın birinci bölümünde 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Ankara’da bulunan farklı üniversitelerin farklı bölümlerinde akademik hayatlarına devam eden öğrencilerle sınırlandırılmıştır.
- ✓ Çalışmanın ikinci bölümüne katılan sporcular, TOHM’da antrenmanlarına devam eden elit sporcularla sınırlandırılmıştır.
- ✓ Çalışma, katılımcıların ölçek maddelerine verdikleri cevaplar ile sınırlıdır.

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Kavramsal Olarak Zaman

Zaman, satın alınamayan, depolanamayan ve tekrar edilemeyen, verimli kullanıldığında ucuz olan, verimsiz kullanıldığında da oldukça pahalı olan bir kaynak olarak anlatılmaktadır (Hacıoğlu, Gökdeniz ve Dinç, 2003). Sosyal hayat, teknolojik yapı, ekonomik durum ve yeni çalışma sistemleri üzerine düşüncelerin geliştirildiği 16. Yüzyıl Rönesans hareketleri ve 18. Yüzyıl sanayi devrimi ile gelişen teknolojik gelişmelerin zamanın önemini arttırdığı görülmektedir (Veal, 2004). Genel olarak bakıldığında yaşam süresince yapılan her şeyde zamana ihtiyaç vardır ve ne yapılırsa yapılsın bir zaman içerisinde yapılır (Ayyıldız, 2018). Benjamin Franklin, hayatın zamandan ibaret olduğunu ve hayatı seviyorsanız zamanı boşa harcamayın demektedir. Bu söz doğru kabul edildiğinde, yaşamdaki olayları kontrol etmek, hayatı kontrol etmek demektir, hayatı ve hayattaki olayları kontrol etmek de zamanı iyi kontrol etmeye bağlı olduğu söylenebilir (Smith, 2002).

Bazen zamanın çok hızlı ve eğlenceli geçtiği hissedilirken, bazen de sıkıcı, mutsuz ve yavaş geçtiği hissedilir. Bu nedenle; zaman hayatın tüm anını iyi yaşayabilmek için eldeki belki de sınırlı tek kaynaktır. İnsan hayatında ihtiyaç duyulan birçok kaynak vardır ve gerektiğinde birinin yerine bir başkası kullanabilir. Ancak; zaman esnek olmadığından dolayı yerine hiçbir şey kullanılamaz (Ekinci, 2017). Bilgi ve teknoloji çağı olarak kabul edilen günümüz dünyası ve bunun benimsettiği çalışma ve yaşam koşulları, zamanı en verimli şekilde kullanmaya olan ihtiyacı ortaya çıkarmaktadır (Akyüz, Ünal, Mete ve Doger, 2015). Bu nedenle zamanın iyi kullanılması ile elde edilen başarılar ile önce bireyin daha sonra da toplumların gelişmesini destekleyeceği belirtilmektedir (Karaküçük, 2008). Bu gelişim; zaman kavramının bireye ve topluma, geçmişe, şimdiye ve geleceğe karşı pozitif ve negatif birikimlerin olduğunu gösterdiği görülmektedir (Mello ve Worrell, 2015).

2.1.1. Zamanın tanımı

Zaman olarak düşünülen olgunun var olup olmadığı, eğer varsa ne olduğu, nasıl tanımlandığı insanların düşüncelerinde zamanın nasıl biçimlendiği gibi ilk çağdan günümüze kadar

cevaplanmaya çalışılan soruların olduğu bilinmektedir. Bu nedenle zaman tanımlamadan önce, zamanın varlığının kabul edilmesi gerektiği belirtilmektedir (Kantarcıoğlu, 2017). (Kantarcıoğlu, 2017). Tekrar etmeyen ve mucizevi bir kaynak olan zaman, insanın doğumu ile başlayan ve ölümüne kadar içerisinde bulunduğu süreç olarak bilinmektedir (Tunç, 2019). Zaman, toplanamayan, biriktirilemeyen ve ikram edilemeyen, herkesin eşit olarak sahip olduğu, fakat aynı şekilde kullanamadığı son derece değerli, eşsiz bir kaynak olarak kabul edilmektedir (Akgül ve Karaküçük, 2015). Zaman, art arda gelişen durumlara bakarak oluşan ve olaylar içerisinde devam edileceği düşünülen, başlangıcı belli olmayan ve somut olmayan bir kavram olarak ifade edilmektedir (Alaylıoğlu ve Oğuzhan, 1968).

İnsanlar için bireyin doğumu ile başlayan kişisel zamanı, bireyin yaşamının son anına kadar sürekli bir şekilde devam eden, durmayan, yenilenemeyen, yeri herhangi bir şey ile değiştirilemeyen ve bireyin hayatı boyunca ihtiyaç duyduğu bir kavram olarak tanımlanmaktadır. Bir başka ifade ile zaman anlatılamayan, benzersiz, ne yaparsan yap daha fazlası elde edilemeyen ve aldığınız anda harcanması (yatırım yapılmaması veya boşa harcanmaması) gereken kaynak olarak ifade edilmektedir (Alexander ve Dobson, 2009).

Bazı bilim adamları zamanı objektif zaman ve sübjektif zaman olarak ayrı ayrı tanımlamaktadır. Objektif zaman saatle ölçülebilen zamandır, herkesin eşit miktarda sahip olduğu dünyanın neresine gidilirse gidilsin aynı olan zamandır. Sübjektif zaman ise yaşanılan anın hissedildiği zamandır; yani kişinin psikolojik durumu, yaşamın getirdiği koşullar ve bulunan ortamın koşulları ile ilgili ortaya çıkan zaman olarak tanımlanır (Akatay, 2003). Keenan (1996) zamanı, evrende aynı kalan ve sürekli devam eden süre olarak tanımlamıştır. Zaman olaylardan oluşur ve yaşanan her durum bir olaydır. Araba sürmek, işe gitmek, telefonun çalması, yemek yemek bunların tamamı birer olaydır. Zaman bu olayların sırasıyla, birbirini takip etmesi ile ortaya çıkmaktadır. Leibnitz’de benzer bir şekilde zamanı tek başına bir varlık olarak değil, yalnızca olayların sırası olarak tanımlamıştır. Sir Isaac Newton, zaman kesindir, kâinat varlığını sürdürse de sürdürmese de zamanın olduğunu söylemiştir (Akt. Smith, 2002). Zaman, tanımlarda da görüldüğü gibi benzer birçok şekilde ifade edilmektedir ve her ifadede zamanın farklı bir özelliğinin ortaya çıktığı görülmektedir.

2.1.2. Zaman yönetimi

Zaman bireyin yaşamını organize ettiği ve organize edilen bu duruma uyum sağlamak için harcadığı ve 60 dakikanın 1 saat olduğu veya 60 saniyenin bir dakika olduğu, herkesin aynı oranda yaşadığı bir kavram olarak tanımlanmaktadır (Kocaekşi, 2012). Herkesin eşit miktarda sahip olduğu zamanın, incelenebileceği birçok bakış açısı vardır. Evrenin doğal tarihini oluşturan olaylar zaman içinde meydana geldiği için, fizikçilerden jeologlara ve sosyal bilimcilere kadar herkesin işine zaman girmektedir (Dolev, 2007). Zamanın bilincine varılması ve kullanımı için yolların aranması ile zaman yönetimi kavramın ortaya çıktığı görülmektedir. Zamanı yararlı bir şekilde kullanmanın temelinde iyi bir eğitime ihtiyaç olduğu bilinmektedir. Bu eğitimin temelini iyi verebilmek okulda ve aileden alınan eğitim ile sağlanabilir. Zaman kötü kullanıldığında tüm toplumu etkileyecek zararlı alışkanlıklara ve hastalıklara neden olabilmektedir. Zamanın iyi kullanılması bireyin çalışma zamanı, temel ihtiyaçların karşılandığı zaman ve sosyal yaşamı için dinlendiği zaman dilimleri arasında oluşan dengeyi iyi kurabilmektir (Karaküçük, 2008). Ayyıldız'a (2018) göre herkes için sahip olunan zaman az değil çoktur, az olan ondan faydalanılan zamandır. Zamanın, bireyin tüm yaşamını farklı bölümlere bölen bir yapıya sahip olduğu belirtilmiştir (Küçüktopuzlu, Gözek ve Uğurlu, 2003). Zamanı iyi kullanabilmek bireyin yaşamında duyduğu ihtiyaçlar için hassas dengenin sağlanmasın da önemli bir etkiye sahip olduğu bilinmektedir (Karaküçük ve Gürbüz, 2007).

Bir toplumdaki gelişmişliğin düzeyini o toplumu oluşturan insanların zamanı kullanım şekli belirlemektedir. Zaman, çalışanlar için ondan yararlanabilecek kadar uzundur ve insanlar için önemli konulardan biri olarak kabul edilmektedir. İnsanlar genellikle zamanlarından çok yapmak istedikleri veya yapmaları gereken şeylere sahiptir. Yani yapmak zorunda oldukları şeyleri yapmak içinde genellikle yeterli zamanları bulunmamaktadır. Bu sorunun çözümünün önemli unsuru da zamanın iyi yönetilmesidir (Bruce ve Shawn, 1989). Kibar, Fidan ve Yıldırım (2014) zaman yönetimini, yanlış işleri kısa zamanda tamamlamak yerine doğru işleri kısa zamanda tamamlamak olarak tanımlamıştır. Çağımızda insanlar, şirketler, toplumlar ve ülkeler birbirleri arasındaki rekabete hazır olmak ve yaşam için olan bütün değişimleri iyi takip etmek ve bunları uygulayarak hızlı sonuçlar alabilmek için yaşamlarını

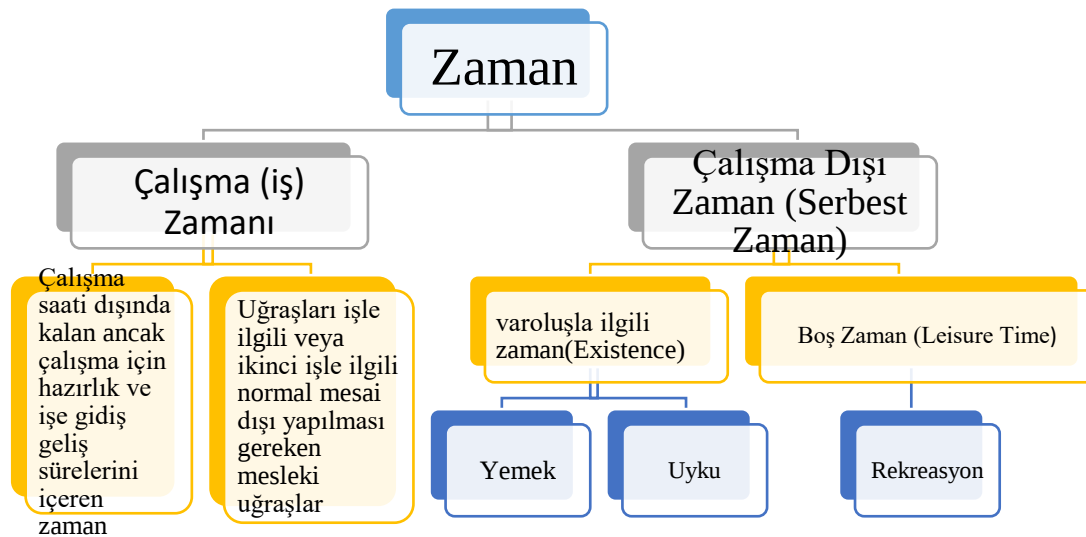
doğru düzenlemeye ihtiyaç duymaktadırlar (Kılbaş, 2006). Uğur (2000) zaman yönetimini, bireyin belirlediği amaçlara ulaşabilmek için sahip olduğu zamanı verimli bir şekilde kullanma becerisi olarak tanımlamıştır. Yine zaman yönetimi başka bir tanımda, amaçların planlamasının önceden yapılarak, önceliklerin belirlenmesini sağlayan bir süreç olarak ifade edilmektedir (Durmaz, Hüseyinli ve Güçlü, 2016). Francis-Smythe ve Robertson’a (1999) göre ise zaman yönetimi, belirlenen hedefler için ihtiyaçları belirlemek planlamaları yaparak bunları zaman ile uyumlu bir hale getirmek olarak tanımlanmıştır. Zamanı anlamlı ve verimli kullanmak ve bununla birlikte ortaya çıkan verimli zamanın kullanımı için, birçok çalışma yapılmıştır. Bu çalışmalardan bir tanesi de Smith (2002)’in ortaya koyduğu “zamanı yönetmek için beş anayasa” dır. Bunlar;

- Zaman kontrol edilerek hayat kontrol edilir,
- Temel değerler kişisel doyumun temelidir,
- Günlük uğraşlar temel değerleri yansıttığında iç huzur yaşanır,
- Önemli bir hedefe ulaşmak için rahatlık bölgesinden çıkılmalıdır,
- Günlük planlar yapmak odaklanmayı artırarak zamanı çoğaltır.

Çağdaş dünyada insanın zamanı sınıflandırmasında, örgütlemesinde ve tutumunu değiştirmesinde bu yasalar önemli katkılar sağlamaktadır. Zamanında olmak bireyin sorumluluk anlayışını yansıtmaktadır. Dakik olmak, günümüzde çağdaş uygarlığın bir göstergesi olarak değerlendirilmektedir. Ulaşım araçlarının hareket saatini takip etmek ve randevulara zamanında gitmek gibi birçok etkinlik zamana bağlanmıştır (Öktem,1993). Ayrıca, bireyin etkili zaman yönetimi kendisinin hayatı boyunca belirlediği hedefleri yerine getirmesine yardımcı olacak yöntemleri de bireye gösterebilmektedir (Hall ve Hursch, 1982). Zaman yönetimi, yapılan işin kalitesini arttırmak için de son derece önemli olabilmektedir. İş hayatına ve sosyal hayata katkı sağlamak için zaman yönetimine ihtiyaç duyulmaktadır. Burada önemli olan bu zamanı verimli kullanmaktan geçmektedir (Wang, Kao, Hua ve Wu, 2010). Bu ayrıntıların hepsi bireye zaman yönetiminin önemini anlatmaktadır. Birey yaşamı süresince hayatta kalmak için iyi ya da kötü bir zaman yönetimi yapmaktadır. Zaman yönetiminin iyi planlanıp planlanmadığı bireyin kendisine sağladığı fayda ile ölçülebilir. Başarılı olmak, mutlu olmak ve sorumlulukların zamanında yerine

doğru olarak getirilmesi için birey tarafından iyi bir zaman yönetimine ihtiyaç duyulmaktadır. Ayrıca çalışma hayatında ekonomik ve sosyal faaliyetlerin daha verimli hale getirilmesi ve zaman kaynağının iyi kullanılabilmesi zaman yönetimi kavramının ön plana çıkartılmasıyla mümkün olabilmektedir (Karaküçük, 2008).

Zamanın iyi kullanılması aynı zamanda hayatta bir denge sağlar veya dengesizliğin nereden kaynaklandığını bulmaya yardımcı olur (Öztürk, 2013). Şekil 1 de anlatıldığı gibi zamanın yemek yemek, uyumak gibi fizyolojik ihtiyaçların karşılanması, çalışmak ve oyun, eğlence, spor, gibi etkinliklerin yapıldığı üç kullanım bölümü bulunmaktadır. Bu bölümlerin azalıp çoğalan esnek yapısı bulunmaktadır.

Şekil 2.1. Zaman kullanım bölümleri (Karaküçük, 2008)

Zaman kavramı kullanım açısından iki grupta değerlendirilmektedir. İş amaçlı kullanılan zaman ve iş dışı yani serbest zamandır. Çalışma zamanı iş için zorunlu tüketilen zaman, iş dışı serbest zaman ise insanların fiziksel ihtiyaçlarını karşıladıkları zaman ve boş zamanlardan oluşmaktadır (Akgül ve Karaküçük, 2015). Boş zaman ve rekreasyon kavramlarını daha iyi anlayabilmek için zaman kavramının iyi tanınması gerekmektedir. Bireyin hayat akışını iyi yönlendirmesi için zamanla olan ilişkisini doğru yönde ilerletmesi

gerekmektedir. Bu da boş zaman bilincinden ortaya çıkmaktadır. Ayrıca bireye ait olan zaman, dünyada herkesin eşit miktarda kullandığı, fakat farklı sonuçlar aldığı tek kaynak olarak bilinmektedir. Örneğin, herkesin günde 24 saati vardır fakat bu süre pek az insan için yeterli olmaktadır. Sorun ne kadar zamana sahip olunduğu değil, sahip olunan süre içinde neler yapıldığıdır. Zamanın doğru planlanmasıyla birlikte ortaya çıkan çalışma zamanı, serbest zaman ve bununda içerisinde olan boş zaman, bireylerin ve toplumların yaşamlarını şekillendiren ve gelişmesini sağlayan bir süreç olarak kabul edilmektedir.

Zamanın bu şekilde sınıflandırılması toplumdaki bireylerin zamanlarını nasıl harcadıklarının farkında olmasına yardımcı olmaktadır. Zamanının farkında olmak, zamanın iyi kullanılması gerekliliğini de ortaya koymaktadır (Karaküçük ve Gürbüz, 2007). Bu da bireye gelişen teknolojiyle birlikte zaman yönetiminin önem derecesinin artarak devam ettiğini göstermektedir. Bireyin kendi zamanını yönetmesi sadece kendisi için değil aynı zamanda yaşadığı toplum için de önemli olduğunun farkında olması ile daha da önemli hale gelebilmektedir. Bu durum zamanın sürekli akması ve akan zamanın çok iyi değerlendirilmesi gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır. Zamanın sağlıklı ve verimli bir şekilde kullanılmasının insan hayatına birçok faydası olduğu söylenebilir. Örneğin birey kendi zamanını etkili ve sıralı olarak planlayarak zamanını kullanırsa, kendisini sosyal, kültürel ve akademik olarak geliştirebilmektedir (Eranıl ve Özcan, 2018).

Zaman yönetimi, bireyin ya da toplumların önceliklerini belirleyerek bu önceliklere göre yaşamlarını sürdürmeleridir. Yaşanan her şeyin hız kazandığı ve bunun yanı sıra sürekli değişen teknolojik gelişmeler ve yaşanan rekabetlerin ulusal sınırları aştığı günümüzde, insanlar gelişmek ve sağlam temeller oturtmak için zamanlarını verimli kullanmak zorundadırlar. Zamanın verimli yönetilmesi bireyin kendisine, iş hayatına, toplumsal hayatına, biyolojik ve fizyolojik ihtiyaçların giderilmesi için ayırdığı zaman arasında dengeyi düzenli bir şekilde oluşturmasına bağlıdır (Köktaş, 2004). Günümüzde herkesin ortak problemi zaman yetersizliğidir. Baktığımızda herkes sınırlı zamanda birçok işi yapmak durumundadır. Bu nedenle, günümüzde kişisel gelişim konuları içinde en önemli olanlardan biri zaman yönetimidir (Gürbüz ve Aydın, 2012). Zaman yönetimi kavramının ortaya

çıkmasının amacı, sınırlı olan zamanı artırmanın dışında, sınırlı zaman içinde yapılan aktivitelerin kalitesini artırmaktır (Erdem, Pirinççi ve Dikmetaş, 2005).

2.1.3. Serbest zaman

Başlangıcı 14. Yüzyıl olarak bilinen çalışma dışı zaman yani serbest zaman, İngilizce “Leisure” sözcüğüne karşılık Latince İzin anlamında olan “Licere” kelimesinden türemiştir (Godbey, 2008). Serbest zaman bireyin çalışma hayatı dışında hayatını idame ettirmek için ihtiyaç duyduğu organizasyonları ve boş zamanı da kapsayan zamanı ifade etmektedir.

Serbest zamanın tanımı

19. Yüzyılla birlikte sanayileşmenin artması ve teknolojik akımlarla birlikte yüzyıllardır devam eden toplumun geleneksel yapısı, günlük yaşamdan sosyal yaşama kadar birçok değişikliğe uğradığı bilinmektedir (Çelik, 2018). Günümüz modern dünyanın yapısında insanların gerek iş hayatını gerekse iş dışındaki hayatını kolaylaştıran ve gün ve gün gelişen bir teknoloji mevcuttur. Gelişen bu teknoloji ile birlikte bireyin iş dışındaki yani serbest zamanı artmış ve bununla birlikte bireyin tamamen kendisini dinlediği ve dilediği gibi kullandığı boş zamanı da artmıştır. Torkildsen (2005) serbest zamanı, özgür davranışların sergilendiği zaman olarak tanımlamıştır. Reisman, Denney ve Glazer (1950) Serbest zamanı kişiye özel, kişinin bireyselleştiği ve kendini geliştirdiği zaman olarak tanımlamıştır. Genel olarak iş hayatı dışında yapılan faaliyetleri ve aktiviteleri kapsayan bireylerin zorunlu olmadığı ve ne yapacaklarına tek başlarına karar verebildiği zaman olarak kabul edilmektedir (Yamashita, Bardo ve Liu, 2018; Wang ve diğerleri, 2010). Başka bir anlatımla serbest zaman, bireyin kendi isteği ile yani isteğe dayanan, bireyin seçim yapabileceği zaman olarak ifade edilmektedir (Torkildsen, 2005). Serbest zaman demokratik bir toplumda bireyin bir ayrıcalığı olarak görülen işin zorunluluklarında ayrı olarak, fizyolojik ihtiyaçlar, rahatlama, eğlence, bilgi kazanımı ve sosyal katılımı arttırmak amacını taşıyan, yaratıcı kapasitenin özgür etkinliği olarak ifade edilebilir (Tekin, 2016).

Çalışma hayatı dışında kalan zaman, yaşamı devam ettirmek için ihtiyaçların bireyin istekleri doğrultusunda gerçekleştirdiği zamanı ifade etmektedir. Aynı zamanda serbest zaman, bireyin gelişimini, sosyalleşmesini ve kendini tanıması için harcadığı zamanı da kapsar bu nedenle serbest zamanın planlanmasında birey özgür davranışlar sergilemelidir.

Serbest zaman kullanımı

Serbest zaman, çalışma dışında kalan zamanı ifade etmektedir (Kraus ve Curtis, 1982). Serbest zaman kullanımının iyi organize edilmesi bireysel gelişim, sosyal gelişim ve genel olarak toplumsal gelişimi ortaya çıkarmaktadır. Gelişmiş serbest zaman yaşamının temelinde, insanların bu yaşam diliminde ne başarmak istedikleri ve başarmak istediklerini nasıl devam ettirdikleri bulunmaktadır. Ayrıca serbest zamanın hayatlarında ne anlattığı ve yapmak istediklerinin kendilerini ne kadar ve nasıl motive ettiği ile alakalıdır. İş hayatı dışında, fiziksel yaşamı devam ettirmek için yapılması gereken görevlerin olduğu eğlenceli faaliyetler ve bireyler için anlamlı deneyimlerin olduğu zaman dilimidir. Karaküçük ve Akgül(2016) serbest zamanı uyku yemek gibi temel ihtiyaçların giderilmesi için ayrılan zamanın yanında içinde boş zamanında olduğu zaman olarak tanımlamaktadırlar. Tecrübe olarak serbest zaman etkinlikleri herkes için farklı anlamlar taşımaktadır. Eğitim durumu, ekonomik durum, kültürel yapı ve bulunulan çevre koşulları ayrıca kişinin motivasyonu, ruhsal durumu ve bireyin kendi davranış farklılıkları gibi birçok neden serbest zaman içerisinde yapılan faaliyetleri etkilemektedir (Barnett, 2006, Beşikçi, 2020; Kaplan, 1991). Serbest zamanın iyi değerlendirilmesi hayatın tümünün düzenli bir şekilde sürdürülmesini sağlayacaktır. Serbest zaman bireylerin sosyal etkileşimlerinde, bilgi ve becerilerinde, olumlu duygu ve psikolojik refah düzeylerinde gelişim sağlamaktadır (Li, Hsu ve Lin, 2019). Bu değerlendirmelerin tümü gözden geçirildiğinde, insanların geçmişte çalışmak ve sadece buna dayalı yaşamları varken, gelişen ekonomik ve değişen sosyal yapı serbest zamanın bireyin yaşamının devamı için vazgeçilmez bir unsur olduğunu göstermektedir. İş ve iş dışı zamanların dengeli planlanması hem toplumlar için hem de toplum içinde yaşayan bireyler için önemini korumaktadır. Hem toplumlar hem de bireyler için önemli olan serbest zaman için modern ve gelişmiş ülkeler iş ve iş dışında kalan zamanın dengesini korumaya önem

göstermişlerdir (Karaküçük, 2016). Sürekli değişen koşullarla serbest zaman insanlar tarafından daha verimli kullanılmaya devam edeceğini göstermektedir.

İş ve iş dışında kalan iki zamanın birbiri ile olan ilişkisi tüm yaşayan toplumları ilgilendirmiş zamanla bu toplumların kültürlerini de oluşturmalarına katkı sağlamıştır. İş ve serbest zamanın değerlendirilmesi toplumsal olarak davranışları da zamanla belirlemiştir (Karaküçük, 2008). Toplumların yanı sıra bireysel olarak, bireyin hem özel hayatı hem de iş hayatında doyuma ulaşabilmesi ve yaşam kalitesinin artması serbest zamanın iyi yönetilmesine bağlı bilinmektedir (Doğanar ve Koçak, 2017).

Serbest zaman, yeteneklerin geliştirilmesi, yeni arkadaşlıkların oluşturulması, yeni maceraların ve yeni yerlerin keşfedilmesi, iş hayatındaki başarıların artırılması ve yeni kazanımların sağlandığı bir zaman dilimi olarak bilinmektedir. Aynı zamanda fiziksel ve zihinsel olarak hem güçlenme hem de dinlenmek için planlamaların yapıldığı bir süreç olarak kabul edilmektedir (Çelik, 2018). Ayrıca serbest zaman içerisinde yer alan boş zaman ve boş zaman faaliyeti olan rekreasyon etkinliklerinin kalitesi serbest zamanın verimli bir şekilde yönetilmesine bağlıdır. Bu bağlamda iyi bir serbest zaman eğitimi bireyin bilinçlenerek toplumsal gelişimin artmasını sağlayacaktır.

2.1.4. Boş zaman kavramı

Bireyin amaçlarını, ne yapacağını, hedeflerini bilmesi bu hedeflerin sosyal yaşamına ve iş hayatına etkilerinin neler olabileceği, kendini iyi tanıması ve zamanı verimli kullanması ile bağlantılıdır (Karaküçük, 2008). Günümüz insanı tarafından zamanı verimli geçirmek, çok çalışmak veya bir iş ile geçirilen (kazanç elde edilen) zaman olarak algılanmaktadır. Hâlbuki zamanı iyi kullanmak, insanın onu meydana getiren unsurlara (sosyal yaşamın, ailevi ve toplumsal sorunlara, dinlenme vb.) bir denge halinde zaman ayırabilmesidir (Ayar, 2021). Bireyin tamamen kendisi için ayırdığı bu zaman boş zamandır. Bireyin sadece kendisine ait bir zamana sahip olması ve bu zamanı değerlendirme şekli ilk çağlardan günümüz çağdaş toplumlarına kadar her medeniyetin temelini oluşturmuştur (Göral ve Karaküçük, 2016). Daha açık bir şekilde boş zaman, seçim özgürlüğü, yaratıcılık, tatmin, keyif ve artan zevk ve mutluluk dahil olmak üzere insan deneyiminin belirli bir alanını ifade eder. Öğeleri

genellikle fiziksel olduğu kadar entelektüel, sosyal, sanatsal veya ruhsal olan kapsamlı ifade veya faaliyet biçimlerini kapsar (Sıvan ve Ruskın, 2000). Ancak birçok birey boş zamanlarını sağlıklı ve yapıcı bir şekilde kullanmak yerine plan yapmadan geçirmektedir. Bu tür boş zaman genellikle “zaman öldürmeyi” ve can sıkıntısından kaçınmayı içerir (Wang ve dieğrleri, 2010).

Henderson, Presley ve Bialesckhi(2004) boş zamanın sosyal bütünleşmeyi arttırmada ve toplumu iyileştirmede olumlu etkileri olduğunu belirtmiştir. İnsan, ait olduğu sosyal yaşamın şekillendirdiğı iş ve iş hayatı dışında kalan bir yaşam süresine sahiptir. Çalışma ve çalışma dışında kalan zamanın şekillendirdiğı insan için iş, hayatın temeli olarak kabul edilmektedir. İnsanın tamamen özgür hissettiğı zaman dilimi olan boş zamana ise geçmişten günümüze daha fazla çalışmak, daha fazla üretmek, insanın kendisini gerçekleştirdiğı bir zaman ve daha fazla aylaklık ettiğı gibi birbiriyle zaman zaman çelişen anlamlar yüklenmiştir.

Fiziksel çalışmanın karşıtı olarak boş zaman; Antikçağda bireyin kendini gerçekleştirebileceğı bir özgürlük alanı, Ortaçağ’da ise kutsal bilgiye yakınlaşmanın yolu olarak önemli görölmüştür. Bu dönemlerde fiziksel çalışmanın haricinde önemli görölen boş zaman, bireyi felsefe yapmak ya da dini görevleri yerine getirmek gibi ulvi amaçlara ulaştıran bir çalışma alanı olarak önemli kabul edilirken, bu ulvi amaçlara hizmet etmeyen fiziksel çalışmalar ise önemsiz olarak nitelendirilmiştir. Buradan da göröldüğü gibi farklı tarihsel koşullara, önem verilen amaçlara ve çalışmaya kavramına verilen anlamlara bağlı olarak şekillenmiştir (Bahadır, 2016).

Boş zamanın tanımı

Alan yazında boş zamanla ilgili birçok tanım bulunmaktadır. Boş zaman bireye, bireyin yaşadığı topluma ve toplumun kültürüne göre değişiklik gösterebilmektedir (Aykan ve Özçelik, 2020). Henderson, (2010) boş zaman için “Boş zaman önemlidir ve benimsenmesi gereken yeni yollarla gelişmektedir” demiştir. Zamanı iyi planlayarak ortaya çıkacak boş zaman ve bu zaman diliminde gerçekleştirilen rekreasyon faaliyetleri iç içe geçmiş bir zincirin halkaları gibidir.

Zaman fiziksel ve toplumsal zaman olmak üzere iki şekilde incelenmektedir. Fiziksel zaman; ayın hareketleri ve biyolojik hareketleri kapsayan zaman dilimi olarak ifade ederken, toplumsal zaman ise zamana anlam yüklemek, örgütlenmiş faaliyetlerin doğası, kuruluşu ve sonuçları ile ilgilidir. Boş zaman burada sosyal yaşamın temel düzenleyicilerinden olan toplumsal zaman çerçevesinde değerlendirilebilir (Karaküçük ve Akgül, 2016). Bu anlamda boş zaman, hayatı bütünleyen çok yönlü oluşu ve üzerine yüklediği sosyal ilişkiler ile günlük yaşamın temelinde yer almaktadır (Aytaç, 2017).

Alan yazında boş zaman kavramını anlatan birçok tanım bulunmaktadır; fakat herkesçe kabul edilmiş genel bir boş zaman tanımı bulunmamaktadır (Metin ve 2013). Roberts (1997), bazı sosyologların boş zamanı diğerleri, tamamen kalıntı, sosyal olarak bağlanmamış zaman olarak gördüklerini, ancak en azından zamanı boş zaman için temel bir gereklilik olarak kabul ettiklerini ifade etmiştir. Brightball (1960) boş zamanı temel ihtiyaçların yerine getirildiği zaman dışında kalan ve bireyin özgürce kullanabildiği zaman olarak ifade etmektedir.

Torkiltsen (2006)'ne göre basit sosyal sistemlerde boş zaman eğlencenin bir parçası olarak kabul edilmiştir. Clawson ve Knetsch (1974), boş zamanın temel ihtiyaçlar için harcanan zamanın dışında, bireyin sosyal gelişimi için katılmış olduğu etkinlikler için harcadığı zaman olduğunu ileri sürmektedir. Dumazedier (1960) boş zamanı, bir bireyin işten veya diğer görevlerden kendini arındırdığı ve dinlenme, eğlenme ve sosyal başarı veya kişisel gelişim amacıyla kullandığı zaman olarak tanımlamıştır.

Karaküçük (2019) boş zamanın ifade ediliş biçimini, uyku, farz olan ibadetler gibi zorunlulukların olmadığı, bireyin beden, zihnen ve manen dinlenebileceği ve tercihlerini özgürce yapabileceği bir zaman dilimi olarak ifade etmektedir. Bu durumda Stebbins (2001)'e göre bireylerin toplumsal yapısına yaşadığı bölgelere göre değişiklik gösterebilmektedir. Boş zaman, gerekli olanın ötesindeki zamandır. Biyolojik olarak hayatta kalmak için yapılması gereken şeyler için harcanan zaman dışında kalan ve zorlama duyguların minimum olduğu, İsteğe bağlı, kişinin kendine göre kullandığı zaman dilimi olarak tanımlanmaktadır (Veal, 1994).

Boş zamanın gelişimi

Alan yazın incelemesinde birçok tanımı olan boş zamanın gelişimi incelendiğinde ise Antik Yunan toplumunda, tefekkür olarak tanımlanan, bireyin kendisine gerekli vakit ayırması, bu nedenle çalışmaya maruz kalmaması olarak düşünülmekteydi. Bunun yanı sıra antik Yunanda boş zaman üst sınıf ile ilişkilendirilmişti ve bireyleri sorumluluktan muaf tutmak için var olduğu düşünülmekteydi. Bir tek seçkinler bu yüksek maneviyat seviyesine ulaşmak için zamana sahipken, geri kalanlar çalışmak zorunda bırakılmaktaydı. Bu bireylerin entelektüel ve estetik olarak sivil faaliyetlere katılmalarını sağlamış ve bu da toplumun tabakalaşmasına neden olmaktadır (Juniu, 2000). Batı ülkelerin de ise boş zaman aktiviteleri elit ve seçkin yönelimler kapsamında gelişmiş olsa da, boş zaman aktivitelerinin halka yayılması rönesans ve reformasyon döneminde görülmeye başlanmıştır. Ancak boş zaman düşüncesinin kitlelere etkin bir şekilde ulaşması ve moda haline gelmesi sanayi devrimi ile başlamıştır (Aytaç, 2017; Vogel, 2011).

Sanayi devrimi, üretim ve teknolojik gelişimlerde köklü değişimler meydana getirmiş bir süreçtir. Sanayi devriminin en önemli özelliği geleneksel üretim yöntemlerinde vaz geçilip modern üretim yöntemlerine geçilmesidir (Göral ve Karaküçük, 2016). Sanayi devrimi ile makineleşmenin artması emek ve iş gücünün azalmasına neden olmuş beraberinde de bireylerin boş zamanı artmıştır. Sanayi devrimi ile gelişen yaşam standartları, boş zamanlarda yapılan etkinlikleri ve deneyimleri çeşitlendirirken toplumlar boş zamanı değerlendirmede farklı yöntemler ortaya çıkarmaya başlamışlardır (Dalkılıç ve Mil, 2017).

20. yüzyıl ile beraber sanayileşmiş ülkeler başta olmak üzere dünyada yeni toplumsal değerlerin ortaya çıktığı görülmüştür. Buna göre toplumlarda çok çalışan bireylerin huzura kavuşamadığı rutin ve sıradan çalışma programları işte yabancılaşma, huzursuzluk, zihinsel motivasyon eksikliği gibi sosyal ve toplumsal problemlerin ortaya çıkmasına sebep olduğu görülmüştür. Bu sorunların giderilmesi için boş zamanın arttırılmasına ve değerlendirilmesine önem gösterilmiştir. Boş zaman, kültürün önemli bir bileşenidir. Ayrıca işten ve diğer etkinliklerden daha fazlasıdır. Günümüzde de her alanda görülen gelişme ile birlikte daha sağlıklı yaşam beklentisine sahip olabilmek için her yaştan insan boş zamanın

öneminin farkına varmış ve hayatlarındaki tercihlerini bu yönde kullanmaya başlamışlardır (Karaküçük, 2008; Torkildsen, 2005).

Basit sosyal sistemlerde boş zaman, eğlencenin bir parçasıdır ve geleneksel toplumların günlük çalışmaları genelde oyunlarla geçtiğinden dolayı iş ve boş zaman arasında bir çizgi oluşmamıştır. Ancak sanayileşme ile birlikte çalışma saatlerinin günlük 15 saati bulması boş zaman kavramının önemini ortaya çıkardığı görülmüştür (Göral, 2020; İskender, 2019; Torkildsen, 2005). Sürekli gelişen teknolojinin insanlara boş zamanlar kazandırması ve son yıllarda insanların boş zamanlarını kullanım biçimleri toplumlarında gelişimi ile paralel olarak ilerlediği belirtmiştir. Gelişerek artan boş zaman faaliyetleri bireylerin davranış biçimini bununla birlikte de toplumların davranış biçimlerini etkilediği görülmektedir.

Diğer taraftan insanların boş zaman davranışları toplumların gelişmişlik düzeylerini de göstermektedir. Boş zamanları değerlendirme biçimleri insanların sosyal ilişkilerini, fiziksel görünümünü, sağlık durumunu, psikolojik durumunu da içine alan birçok alanı geliştirmektedir. Bu durum insan hayatı için ve toplumsal yaşam için boş zamanın vazgeçilmez bir unsur haline geldiğini göstermektedir. Omay (2008) boş zamanı sadece çalışanlar için değil, toplumda yaşayan tüm bireyler için geçerli olduğunu belirterek toplumlarda hakim olan ekonomik sistemin bireyleri sistemin devamlılığını garanti altına alacak biçimde tüketime yönlendirerek mevcut sistemin, bireylerin boş zamanını manipule etmekte olduğunu belirtmektedir. Bu nedenle boş zaman yönetiminin bireyler için önemli bir unsur olduğu söylenebilir.

Boş zamanın yönetimi

Boş zaman, iş hayatının gerekliliğinde ve zorunluluklardan kurtularak özgürce davranış sergilenen zamanı ifade eder ve bireysel tercihleri kapsayan bir zaman dilimi olarak tanımlanır. Boş zaman temel bir insan hakkıdır ve hiç kimse cinsiyet, yaş, ırk, din, inanç, sağlık durumu, engellilik veya ekonomik durum nedeniyle bu haktan mahrum bırakılmamalıdır (Munusturlar, Kurnaz, Yavuz, Özcan ve Karaş, 2017; Sivan ve Ruskin, 2000). İkinci dünya savaşından sonra hızlanan teknolojik gelişmeler üretimin makineleşmesine sebep olmuş, insan gücüne olan ihtiyaç bu sayede azalmış bu durumda

insanların çalışma saatlerinde düzenlemelere gidilmesi gerekliliği doğmuş, üretimde artma meydana gelmiş, insanların gelir seviyesi yükselmiş ve çalışma saatleri azalarak boş zamanların artmasına sebep olduğu görülmüştür (Karaküçük ve Akgül, 2016). Bu nedenle boş zaman kullanıcılarının boş zamanın ne olduğunu ve ne işe yaradığını anlamaları gerekmektedir (Torkildsen, 2005), çünkü boş zaman her koşulda, insanların yaşam kalitesi için önemli hale geldiği görülmüştür.

Boş zaman kavramının önemli noktası hangi zamanın boş zaman olduğu ve bu boş zamanın nasıl ve nerede değerlendirilmesi gerektiğidir (Öztaş ve Kıyılıoğlu, 2021). Boş zaman genel olarak düşünüldüğünde birçok faydası vardır. Akgül, Ertüzün ve Karaküçük (2018) boş zamanın faydaları için herkes, geçmişi veya katıldığı faaliyetler nedeniyle farklı boş zaman faydalarını algıladıklarını belirtmişlerdir. Bunun dışında, psikolojik gelişim, bireyde benlik düşüncesinin gelişimi, kişisel değerlerin artması, kişisel doyumu gelişimi, fiziksel olarak hastalıkların önlenmesi ve kontrolü, zihinsel yenilenme ve gelişimin faydalarının olduğu düşünülebilir. Ayrıca sosyal gelişim, aile birlikteliği bunun topluma yansması ile toplumsal bütünlük, kültürel gelişim, ekonomik gelişim, yeni iş imkânları, sağlığa harcanan giderlerin azaltılması, çevresel fayda olarak ta farkındalığın artırılması ve sürdürülebilirliğin sağlanması yani yaşanan ortamı gelecek nesillere aktarımın sağlanması gibi faydaları olduğu da söylenebilir (Bright, 2000).

Buradan hareketle zamanın yönetimi, boş zaman ve boş zamanın yönetimini de ortaya çıkartmaktadır. Boş zamanı doğru kullanmak; hayatın idamesi için zorunlu olarak ihtiyaç duyduğumuz zamandan kurtularak farklı bir yaşam oluşturmayı ve bu zamanı verimli bir şekilde kullanmayı ifade etmektedir. Mutlu bir hayat için zamanı doğru yönetmek, daha çok boş zamanı ortaya çıkartmayı ve ortaya çıkan bu boş zamanı verimli kullanmayı hedeflemektedir (Ayyıldız, Akgül ve Karaküçük, 2017).

Kapitalist sistemin egemen olduğu dünyada acımasızca devam eden çalışma mücadelesi, insanların sevdiklerinin dahi yaşam gücünü tüketecek boyutlara gelmektedir. Birçok üst düzey idareci bu durumu eleştirmek yerine çalışmayı ön plana çıkarmak için çalışmayı kutsallaştırmışlardır. Tanrı insanın çalışmasını istediği kadar onun dinlenmesini de ister.

İnsanın kazandığı ekmeği mutlu bir şekilde yemesi için zamana ihtiyacı vardır eğer kazandığını mutlu bir şekilde yiyemiyorsa bir süre sonra kazandığı ekmek azalır. Aynı şekilde doğada insanın çalışmasını, dinlenmesini ve yaşamdan zevk almasını istemektedir (Lafargue, 1999).

Boş zaman, ilk çağlardan günümüze kadar seçkincilik ve sınıf ayrıcalığı ile özdeşleştirilmiş (Torkildsen, 2005) ve insanlara yapmak istediklerini yapmaları zevk, mutluluk ve kendini ifade etme peşinde koşmaları için en iyi fırsatı sağlamaktadır (Wang, 2010) Bu nedenle boş zamanın yönetilmesi kişiden kişiye farklılık gösteren bir süreçtir. Yani insanların boş zamanlarını nasıl kullandıkları sosyal hayatları, ekonomik durumları ve eğitim durumlarına göre şekillendiği gibi boş zaman ile ilgili bilgiye sahip olmaları da bireyin yaşam kalitesini aynı düzeyde arttırmasını sağlamaktadır. Stresle başa çıkmak ve becerilerin geliştirilmesi gibi zihinsel olarak ve fiziksel olarak insanların güçlenmesine yardımcı olacak faaliyetlerin tümü boş zaman içerisinde yapılan etkinlikler ile olmaktadır. Bu durum da boş zaman ile ilgili bilgiye sahip olmakla mümkündür (Trenberth, 2005). Bireyin boş zamanlarında eğlence ve haz yaşama yeteneği oynanan oyunların türleri ve çeşitleri, yapılan işe kendini kaptırma yeteneği ve hatta insanların boş zamanlarında televizyonda ne izlemeyi tercih ettikleri bireyin kişiliğinin ve içsel özelliklerinin bir yansımasıdır (Barnett, 2006).

Karaküçük (2008), Boş zamanları iki tarafı keskin bir kılıca benzetmektedir. Bu ifade boş zamanın verimli ve verimsiz kullanımında yaşanılacakları anlatmaktadır. Bireyin boş zamanını değerlendirme şekli hayatını ve mensubu olduğu toplumun direk bir şekilde veya dolaylı olarak tüm yönlerini etkilemektedir (Akgül ve Karaküçük, 2015). Çünkü zaman her geçen gün büyüyen ve gelişen bir kavramdır. Sosyal hayatı ve refah düzeyini geliştirmek için çalışmak ve akademik olarak kendini geliştirmenin yanı sıra oyun oynamak ve eğlenmek de önemli olarak görülmektedir (Çuhadar, Demirel ve Serdar, 2019). Bu yüzden boş zamandan verim elde etmek için etkili kullanılması ve yönetilmesi gereklidir (Eranıl ve Özcan, 2018).

Boş zaman verimli kullanıldığında, fiziksel sağlık, psikolojik sağlık, sosyal ve ekonomik refah dahil olmak üzere yaşamın çeşitli yönlerini etkilemektedir. Ek olarak stresin, fiziksel

ve zihinsel sağlık üzerindeki olumsuz etkilerini ortadan kaldırdığı için, insanların stresle başa ıkımlarına ve sağlıklarını korumalarında veya iyileştirmelerinde yardımcı olmaktadır. Kısaca boş zaman iyi yönetilip verimli kullanılır ise bireyin yaşam kalitesine katkı sağladığı görülmektedir (Wang ve diğerleri, 2010).

Boş zamanı verimli harcamak yaşamı amaçlı ve doğru kullanmanın temelini oluşturmaktadır (Ayyıldız ve diğerleri, 2017). Boş zaman yönetilmediğinde sorunlara neden olabilmektedir yani bireyi olumsuz davranışlara itebilmektedir. Birçok birey boş zamanlarını sağlıklı ve yapıcı bir şekilde kullanmak yerine plan yapmadan geçirmektedir. Bu tür boş zaman genellikle zaman öldürmeyi ve can sıkıntısından kaçınmayı içermektedir. Ancak boş zaman kullanımı bireyi etkilediği kadar çevresini hatta yaşadığı toplumu etkilemektedir. Ne yazık ki çoğu insanın boş zamanlarını nasıl kullandığı hakkında bir fikre sahip olmadığı görülmektedir (Wang ve diğerleri, 2010).

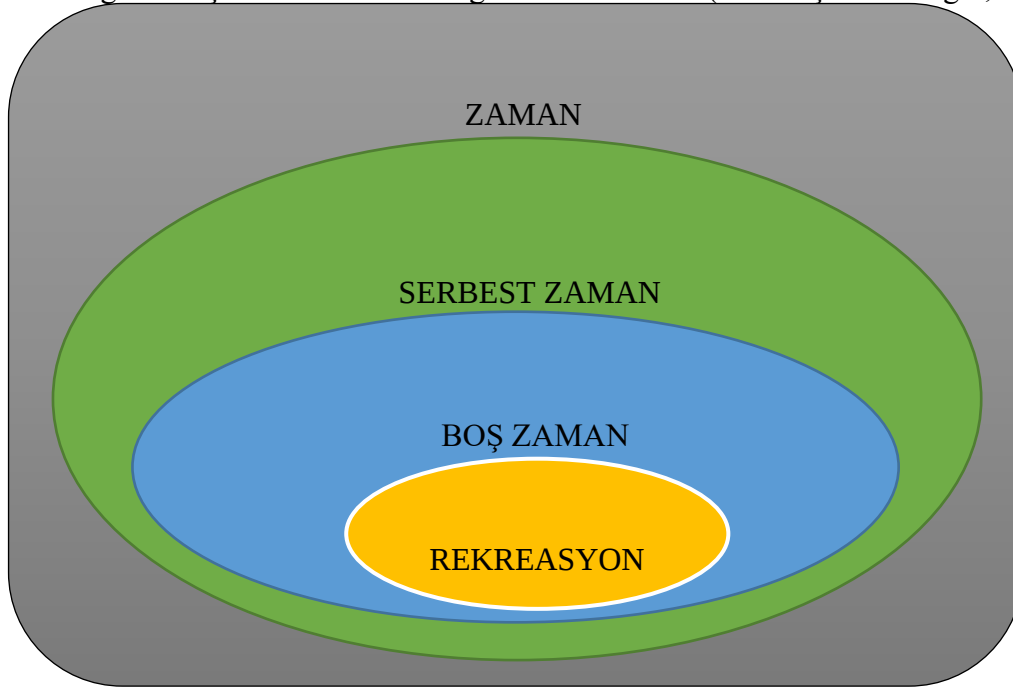
Boş zaman yaşamı olumlu etkileyen ve yaşamın her anında yer alan bir kavramdır. Verimsiz bir boş zaman yönetimi örneğin, uzun süre televizyon izlemek, bilgisayar oyunları oynamak, gereksiz olarak internet kullanmak ve anlık mutluluklar dışında bireyin başka bir çabası yoksa, bireyin fiziksel, ruhsal ve sosyal olarak elde edeceği kazanımlardan uzaklaştığı görülmektedir (Karakkk ve Akgül, 2016). Her ne kadar boş zaman yönetimi bireyin kendi elinde olduğu söylense de bu durum tamamen bireyin yaşadığı evre, ekonomik durumu kendisinin ve ailesinin eğitim durumu gibi birçok etken ile ilişkilidir.

2.2. Rekreasyon Kavramı

Boş zamanın ne anlama geldiği ve insanlara ne ifade ettiği çağımızda önemli konulardan biri olarak görülmektedir (Torkildsen, 2005). Boş zaman içerisinde kişinin gönüllü olarak katıldığı ve zevk alarak yaptığı, yaparken mutluluk duyduğu etkinliklere rekreasyon denilmektedir (Karakkk ve Başaran, 1996).

Latince “recreatio” kelimesinden gelen Rekreasyon; yenilenme, yeniden yaratılma veya yapılanma anlamındadır. Türkçe karşılığı boş zamanları değerlendirme anlamına gelmektedir. İnsanlar, çeşitli zamanlarda ortaya çıkan boş zamanlarında; dinlenmek, sağlık,

gezme-görme, uzaklaşmak, birlikte olma, yaşamlarında heyecan yaratma, farklı yaşamları tanımak gibi birçok amaç için, ev dışında veya ev içinde, açık veya kapalı alanlarda, pasif ya da aktif şekillerde, kent içinde veya kırsal alanlarda etkinliklere katılmaktadırlar. Rekreasyon insanların boş zamanlarında yaptıkları bu etkinlikleri ifade etmektedir (Karaküçük, 2008:58-59). Bunun doğrultusunda, rekreasyon, zamanın planlı ve iyi kullanılması sonucu ortaya çıkan ve bir zaman kullanım bölümü olan boş zamanın, birey tarafından özgürce seçilen etkinliklerle değerlendirilmesidir (Karaküçük ve Akgül, 2016).

Şekil 2.2. Boş zaman ve rekreasyon ilişkisi (Karaküçük ve Akgül, 2016)

Herkesin eşit bir şekilde sahip olduğu zaman içerisinde çalışma dışında hayatı idame ettirmek için yapılan işler için ayrılan zaman dilimi serbest zamanı, kişinin tamamen kendisi için ayırdığı ve dilediği gibi kullandığı zaman dilimi boş zamanı ve boş zaman içerisinde tamamen isteğe bağlı ve kişinin kendisini yenilemesi, geliştirmesi, bedensel ve fiziksel olarak dinlendirmesi için gerçekleştirdiği etkinlikler de rekreasyonu ifade etmektedir.

Arkeolojik kazılarla elde edilen bilgiler sayesinde de ilk insanların resimler veya heykeller yaptığı bilinmektedir. Bu uğraşlar ile ilgili düşünceler genelde yaşamı idame ettirmek için yapıldığı doğrultusundadır. Çünkü bilim adamları, ilk insanların çalışmakla boş zaman

arasında bir ayrım yapmadıklarını belirtmektedirler (Hunnicut, 2006). Tarım ve hayvancılığı öğrenen toplumlarda avcı göçebe hayattan yerleşik hayata geçişler başlamış ve zamanla bu durum hız kazanarak toplumsal sınıfların ortaya çıkmasını sağlamıştır. Yerleşik hayatın gelişmesi ile oluşan köy ve kentlerde üst sınıflara ait ürünlerin alt sınıftaki insanlar tarafından yetiştirilmesi ve hasat edilmesi üst sınıflara daha çok boş zaman kazandırmıştır. Yerleşik hayatla birlikte daha çok boş zamana sahip olan üst sınıfların çeşitli etkinliklere katılarak eğlenmeye zaman ayırmaları rekreasyon etkinliği olarak kabul edilebilmektedir. Toplumsal gelişmelerin devam etmesi ile birlikte boş zaman kavramı içerisinde olan rekreasyonun insanlar tarafından daha da değerli hale geldiği görülmektedir. Sanayi devrimiyle birlikte köyden kente olan göçler ve bunun getirdiği sosyal, kültürel ve ekonomik değişiklikler, bireylerde daha çok boş zamanın ortaya çıkmasını sağlamıştır. Boş zamanın içinde önemini arttıran rekreasyon, insanlar için gelişim, dinlenme, yenilenme aracı olarak görülmektedir. Günümüzde gelişen teknolojiyle birlikte yoğun iş temposundan uzaklaşma isteği, hava kirliliği, şehirden uzaklaşma gibi istekler rekreasyona yönelmeyi arttırmaktadır (Aytaç, 2017; Aşık, 2020; Göral ve Karaküçük, 2016; Veblen, 2005).

Stebbins (2012) bireyin boş zaman aktiviteleri ile kendisini geliştirebileceğini dile getirmiştir. Birçok kişi rekreasyonu bir eğlence kaynağı olarak görmektedir. Aynı şekilde rekreasyon gündelik hayattan ve işle ilgili sorumluluklardan kaçmak için fırsat olarak düşünülmektedir (Kraus, 1997). Çoğu tanımda rekreasyon yenilenme olarak anlatılsa da aslında rekreasyon zorunluluklardan muaf olan etkinlikler olarak belirtilmektedir (Torkildsen, 2006). Kraus (1997) rekreasyonu, kendi kendine yeterli, sorumlu, ilgili vatandaşlar geliştirmeye, çevre görevlileri yaratmaya ve yoksulluk, bağımlılık döngülerini kırmaya yönelik iyi planlanmış bir müdahale sisteminin hayati bir bileşeni olarak belirtmektedir.

2.2.1. Rekreasyonun temel özellikleri

Rekreasyonun, geçmişten günümüze yaşanan olaylar ve gelişmelerden dolayı bazı değişimler geçirdiği gözlemlenmektedir. Bu değişimlerle birlikte rekreasyonun tanınması ve rekreasyona duyulan ilginin arttığı görülmektedir.

Rekreasyon birçok bilim adamı tarafından genellikle boş zaman içinde yapılan aktivitelerin veya bu aktivitelerin zihinsel ve bedensel yararlarını kazanmak olarak görülmektedir (Özdemir, Göçer ve Karaküçük, 2016). Ayrıca rekreasyonel alanların kullanımının bireyin yaşamına sağladığı olumlu katkının yanı sıra yaşamdan aldığı zevki de arttırabileceği söylenebilir (Özavci ve Gözaydın, 2022). Madrigal (2006) rekreasyonun, doğası gereği deneyimsel ve daha öznel özelliklere sahip olduğunu belirtmektedir. Rekreasyon bireyin boş zamanında ve özgür bir şekilde seçtiği rahatlama, mutlu olma, kendini ispatlama gibi ihtiyaçları karşılamak için yaptığı etkinliklerdir (Torkildsen, 2005). Bu doğrultuda bireyin boş zamanlarını değerlendirme şekli kendi kişiliğine, yaşadığı topluma, kültürel yapısına, ekonomik imkânlarına göre şekillenmektedir (Karaküçük ve Başaran, 1996). Bireyin rekreasyona yönelmesindeki temel özellikler ise şunlardır,

- Boş zamanda yapılmaktadır.
- İş değildir.
- Kar gayesi taşımamaktadır.
- Rekreasyonda kişi: gönüllü olarak ve tamamen kendi arzusu ile katıldığı etkinliklerde bulunur.
- Rekreasyon faaliyetleri, katılana zevk veren, mutlu eden ve neşelendiren bir tarzda olmaktadır.
- Rekreasyon faaliyetleri, kişisel ve toplumsal fayda sağlamaktadır.
- Toplumsal değerlere aykırı değildir.
- Rekreasyon insan yaşamındaki boş zamanın, fiziksel, sosyal ve ekonomik olarak değerlendirilmesidir.
- Yemek yemek, uyumak gibi hayati önem taşımamaktadır.
- Her bireye farklı bir değer katar ve birey için amaçtır.
- Fiziksel, psikolojik ve grup şeklinde de yapılabilir (Karaküçük, 2008; Sevil, 2018; Tezcan, 1994).

Rekreasyon belirtilen özelliklere sahip olup bireyin tamamen ihtiyaçlarına cevap veren faaliyetleri kapsamaktadır çünkü rekreasyon, dünyada tüm insanlar için ortak bir dil

uygulamakla birlikte bireylerin ihtiyacı ve bu ihtiyacın doyum noktası çeşitlilik gösterebilmektedir (Sevil, 2018).

Bazı durumlarda rekreasyonun temel özelliklerini etkileyen ve insanın kontrol edemediği süreçler yaşanabilmektedir. Doğal afetler ve salgın hastalıklar gibi insanın kontrolü dışında gelişen olaylar bunlara örnek gösterilebilir. Son yıllarda dünyayı etkisi altına alan COVID-19 pandemisinin rekreasyon etkinliklerini olumsuz yönde etkilemesi bunun en önemli örneği olarak gösterilebilir. Dünya Sağlık Örgütü'nün (WHO), 2019 koronavirüs hastalığını 11 Mart 2020'de resmen pandemi olarak ilan etmesi ile birlikte birçok ülke pandeminin yayılmasını önlemek için sokağa çıkma yasakları, karantina uygulamaları ve seyahat kısıtlamaları gibi önlemler almışlardır. Bu önlemler COVID-19'un yayılmasını kontrol etmek için gerekli olsa da kentsel nüfusun refahı üzerinde istenmeyen olumsuz sonuçlara yol açtığı görülmektedir (Rice ve ark. 2020). Doğada veya doğal alanlarda yapılan rekreasyon faaliyetleri insanlar üzerinde olumlu psikolojik sonuçlara katkıda bulunması sebebiyle (Lackey, 2021) pandemi döneminde yaşanan olumsuz bu olayların rekreasyona özgü özelliklerin uygulanmasını zorlaştırdığı görülmektedir.

2.2.2. Rekreasyon yönetimi

Rekreasyonel etkinlikler bireyin tekrar hayatın içinde yer almasını hatta kendisine daha iyi imkânlar sunmasını sağlayan etkinliklerdir. Bu nedenle rekreasyon etkinliklerine katılmak günümüz dünyasında oldukça kısıtlı bir zamanda bireyin kendisi için ayırdığı zaman diliminde gerçekleştirdiği düşünüldüğünde oldukça önemli olmaktadır. Bu noktada rekreasyon yönetimi de önem kazanmaktadır. Rekreasyon yönetimi bireysel olarak hayatta yeni bakış açıları yakalamak ve hayatı sağlıklı olarak devam ettirmek için önemli kazanmaktadır. Bir taraftan bireysel ve toplumsal faydaları, ekonomik getirisi, kültürel ve tarihi mirasın korunması için yararları, diğer taraftan çevreye ve topluma olan olumsuz etkilerinden dolayı rekreasyonel yaşamın yönetilmesinin oldukça önemli olduğu bilinmektedir (Karaküçük, 2008).

Yönetim, bir örgütün belirlenen hedeflere ulaşabilmesinde eldeki beşeri ve maddi imkânlardan yararlanarak en yüksek verimi elde etme sürecidir. Bu süreçte yöneticinin sahip

olduğu bilgileri ve hangi yeteneklere sahip olması gerektiğini bilmesi (Dale, 1996) gibi bir insanın da rekreasyon etkinliklerinde en üst düzeyde verim alabilmek için gerekli bilgi ve yeteneklere sahip olması gerekmektedir. Yönetici örgütte beşeri ve maddi imkânları etkili ve verimli kullandığında örgütü ileri taşıyabilir ve hedeflere ulaşmasında kolaylıklar sağlarken, tersi durumda örgütü hedeflerinden uzaklaştırabilir. Buna benzer olarak birey boş zamanlarını değerlendirirken gerekli önlemleri alır ise hedeflerine ulaşabilir ve kendisini ileriye taşımada kolaylıklar sağlayabilir, tersi durumda ise kendisi veya topluma karşı atipik davranışlar ile birlikte yine kendisine ve topluma karşı faydasız ve yıkıcı olabilir (Karaküçük, 2019).

Rekreasyon yönetimi, yaşanan çevreye göre küçük alanlardan büyük alanlara göre farklılık gösteren birçok faaliyeti kapsamaktadır. Zamanla bu faaliyetler gelişerek rekreasyon alanlarını ve faaliyetlerini içine alan birçok rekreasyon organizasyonunu oluşturduğu görülmektedir. Yapılan etkinlikler ve bu etkinlikleri yürüten yöneticiler değişse de tüm yönetimlerde olduğu gibi rekreasyon yönetiminde de gerekli olan belli başlı işlevlerin gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Herhangi bir yönetim anlayışı rekreasyon yönetimi için kabul edilse de rekreasyon yönetiminde yöneticinin kendini adanması, enerjik yapısı ve verdiği hizmetin kalitesi rekreasyon yönetimi için ayrı özellikleri temsil etmektedir (Karaküçük, 2008; Sevil, 2018).

Rekreasyon yönetimini etkileyen en önemli unsurlar bireysel ve toplumsal yaşamı da etkileyen ekonomik, eğitim ve kültürel faktörler gibi önemli değerlerdir. Roberts (1997) İnsanların ekonomik durumu boş zaman fırsatlarının genişliğinin tatmin edici bir göstergesidir, çünkü ödeme gücü diğer birçok engelin üstesinden gelebilir şeklinde açıklamaktadır. İnsanlar yaşamları boyunca birçok etkinliğe katılmaktadırlar, bunların çoğunluğunu ekonomik durumları belirlemektedir. Ekonomik gelişmişliği yüksek olan toplumlarda bireysel veya toplumsal olarak rekreatif etkinlik çeşitliliği ve bu çeşitliliğin yaygın olması rekreasyon yönetimini de etkilemektedir. En az gelire en yüksek faydayı elde etmek yönetim kabiliyetidir bununla birlikte rekreasyonel etkinlikleri yönetmek için ayrılabilir bir gelirin olması rekreasyon faaliyetlerinde de değişikliklerin olmasına neden olabilmektedir (Karaküçük, 2008).

Bireyin hayatının her anında sistemli olarak aldığı ve sürekli olarak bunu yaşadığı eğitim, toplumsal yaşamın belirli bir düzen içerisinde devam etmesi için toplum tarafından oluşturulan bir yapı olarak adlandırılır ve en belirgin özelliği toplumsal olmasının yanı sıra toplumun kültürünü yansıtmasıdır (Aslan, 2017). Rekreatyonel etkinlikleri etkileyen bir diğer faktör olan eğitim bireyin sosyal konumunu elde etmesinin bir yolu olarak görülmektedir. Eğitim seviyesinin yükselmesi rekreatyonel etkinliklere katılımı ve rekreatyonel etkinliğin çeşitliliğini arttırmasını etkilemektedir (Karaküçük, 2008).

Eğitim ile birlikte gelişen kültür toplumsal hayatın bir parçasını oluşturmaktadır. Kültür bir ulusun düşünce ve değer birlikteliğini bünyesinde tutan düşünsel, sanatsal, teknik ve felsefi gibi tüm üretim ve mevcut varlıklar olarak tanımlanmaktadır (Oğuz, 2011). Güngör (2007)'de kültürü birlikte yaşayan toplumların karşılaştıkları sorunlara ürettikleri çözüm yollarının zamanla kalıcı hale gelerek toplumun geneline yansması olarak adlandırmaktadır. Buna göre rekreatyon yönetiminde kültürün etkisi yaşanan toplumun değer yargılarının bireyin boş zamanlarını değerlendirirken göz önünde bulundurduğu ve buna göre hareket kabiliyetini geliştirmesi ile kendisini göstermektedir. Çünkü kültür bir toplumun yaşayış biçimini belirleyen en önemli kaynaklardan bir tanesi olarak bilinmektedir.

Ekonomik durum, eğitim seviyesi ve kültür bir toplumun yaşayışını belirlediği gibi boş zamanın kullanımını ve bununla birlikte rekreatyon etkinliklerinin çeşitliliğini ve rekreatyona katılımı etkilediği de söylenebilir. Aynı şekilde gelişen ekonomik durum ve bununla paralel olarak eğitim seviyesi ve kültürün gelişmesi rekreatyon yönetiminin uygulanışını da belirlediği söylenebilir.

Yönetim kavramı

Yönetimin tarihi, insanların bir araya gelerek üye oldukları toplulukları bir arada ve düzenli bir şekilde tutmak için kurumlar ve örgütler oluşturmaya kadar dayanmaktadır. İnsanoğlu özellikle bir arada yaşamaya başladığı ilk zamandan bu yana kendisini ve üyesi olduğu topluluğu hayatta tutabilmek için güçlerini birleştirmek, doğa ile mücadele etmek gibi birçok faaliyette bulundukları bilinmektedir. Bu faaliyetlerin ortaya çıkması için ise bir yönetimin icra edildiği görülmüştür (Yetim, 2019). Mezopotamya'da, Roma'da ve Yunan

medeniyetlerinde insanlar bir arada yaşamış ve belli bir yönetim tarzı belirlemişlerdir. Bu örnekleri en iyi şekilde bize gösteren idari çalışmaların sonuçları, politik uygulamaların verimliliği, devasa mimarı örneklerin inşası ve günümüze kadar gelmesi ve geliştirilen muhasebe sistemleridir. Bu örnekler ile birlikte yönetim, geçmişten günümüze kadar binlerce yıldır var olmuş ve sürekli gelişmektedir (Nişancı, 2015).

Yönetim, insanlık tarihi kadar eski olmasına rağmen bir bilim dalı olarak değerlendirilmesinin ise yeni olduğu bilinmektedir (Parlak, 2016). Yönetim 18. Yüzyılın ikinci yarısına kadar, işletmelerin basitçe yürütülmesi olarak düşünülmüştür. Bu tarihten sonra ise yönetim alanında bilimsel çalışmalar hız kazanmış ve bu çalışmaların en önemli sebebi de sanayi devriminin gerçekleşmesi ile birlikte sosyal, kültürel ve ekonomik yaşamdaki değişiklikler olarak kabul edilmiştir (Nişancı, 2015). Yirminci yüzyıl ile birlikte de bir bilim dalı haline gelen yönetim birçok çalışma ile birlikte bir disiplin haline gelmiştir (Koç ve Topaloğlu 2012).

Yıllardır yönetimin tanımı yapılmış ve farklı şekillerde ifade edilmektedir. Alan yazın incelendiğinde, bunu görmek mümkündür. Yönetim, önceden belirlenmiş ortak bir amaç için bir araya gelen insanların yaptığı etkinlik olarak tanımlanmaktadır (Ersan, 2007). Yani İnsanlık tarihinin başlangıcına kadar uzanan ve tüm faaliyetleri içine alan bir kavram olarak değerlendirilmektedir (Turgeon, 1989). Buradan hareketle yönetim, en başta insan kaynağı olmak üzere maddi tüm imkânları ve zamanı verimli bir şekilde kullanmak için yapılan işlerin bütünüdür. Bir başka ifade ile bir grubu belirlenmiş hedefler doğrultusunda hedeflere doğru yönlendirme, grubu bir arada tutma, grup üyeleri arasında iş bölümünü ve iletişimi sağlama çabaları olarak ta tanımlanmaktadır (Eren, 2009).

Drucker (2000) yönetimin ilgi alanını insanlar ve insanların yönettiği kurumlar olarak görmektedir. Buna benzer olarak Sunay (2017) yönetimin, insanla uğraşan bir bilim olduğunu belirterek, insanın toplum içindeki yaşamının gereği olarak diğer insanlar ile olan iletişimini incelediğini belirtmektedir. Taylor (1911) Yönetimin amacını genel olarak, her bir insanın kendi maksimum verimlilik durumuna yani doğal yeteneklerini kullanabileceği işi yapabilmesini sağlamak olarak tanımlamıştır. Fişek (2015) ise yönetimi amaç olarak

değerlendirmiş ve yönetimin toplumun farklı kesimlerinin yaşamlarını düzenleyen ve bu kesimlerin bireylerinin en kısa sürede amaçlarını gerçekleştirmek için yaptığı faaliyetler olarak tanımlamaktadır. Yönetim biliminin gelişiminde büyük rol oynayan Fayol (2008) yönetimi, geleceği planlama, örgütleme, organizasyon, yapılan işin koordinasyonunu sağlama ve en sonunda yapılan işi kontrol etmek olarak tanımlamaktadır.

Yönetim yaklaşımları

Yönetim biliminin bilimsel olarak ortaya çıktığı sanayi devrimine kadar olan süreçte geçmişİ İnsanlığın başlangıcına dayanan bir yönetim anlayışı her dönemde var olmuştur. Sümerlerin vergi sistemini uygulaması, mısırlıların pramitleri yapması Osmanlı Devleti'nin üç kıtaya hükmetmesi ve buna benzer olan Roma İmparatorluğunun uzun yıllar büyük bir toprak parçasına hükmetmesi, iyi yönetimlerin örneğini göstermektedir (Sunay, 2017). Temeli buhar makinasının icadı ile başlayan sanayi devrimi ile yönetim ilk bilimsel düşünceleri de beraberinde getirmiş ve yönetim bilimsel bir kavram olarak ele alınmaya başlanmıştır. Yönetim, insanlarla ilişkilidir ve hedeflerin insanlar aracılığı ile başarılmasıdır. Hedeflere ulaşabilmek için insan, hammadde ve sermaye gibi faktörlere ihtiyaç vardır ama sadece elde bulundurulması hedeflere ulaşmakta yetersiz kalmaktadır. Bu nedenle eldeki kaynakların düzenli bir şekilde kullanılması gerekmektedir (Yıldırım, 2014).

Drucker (2014) organizasyonun tek olduğunu ve doğru organizasyon çalışmalarının sürekli devam ettiğini belirtmektedir. Bilginin ve teknolojinin sebep olduğu değişim ortamı örgütsel yapıları da etkilemiş değişen bu şartlara ayak uydurmak için ve sürdürülebilirliklerini korumak için yönetim şekillerinde de değişimler yaşandığı görülmektedir (Özer, 2019). Sanayi devrimi ile birlikte küçük aile işletmelerinden büyük çapta fabrikalara dönüşen işletmeler, üretimi ve kaliteyi arttırmak için çeşitli uygulamalara gitmişlerdir. İşletmeler, yaşanan bu gelişmeler ile birlikte zaman la çoğunluğunu insanların oluşturduğu farklı sorunlar ile karşılaşmışlardır (Nişancı, 2015). Bu sorunları aşmak için çeşitli çalışmalar yapılmış ve yapılan çalışmaların çoğunluğu insan üzerine olmuştur. Zamanla bu çalışmaların kendi içerisinde gelişmesi ile birlikte yönetim anlayışlarında da gelişmeler yaşanmıştır. Kısacası maddi, siyasi, sosyal, kültürel ve teknolojik etmenlerden etkilenen yönetim, birçok

çalışmaya konu olmuş ve zamanla bu çalışmaların da kendi içinde gruplandığı görülmüştür (Nişancı, 2015) ve sonradan gelişen her sistem bir önceki sistemi geliştirerek devam ettirmiştir.

Yönetim yaklaşımları temelde dört bölümde incelenmektedir. Bunlar; buhar makinasının icadına kadar olan endüstri öncesi yönetim yaklaşımı, buhar makinasının icadı ile başlayan endüstriyel gelişim ve sanayi devriminin getirdiği klasik yönetim yaklaşımı, 1940'lı yıllar ile insan ihtiyaçlarının ön plana çıktığı insan ilişkileri (neo klasik) yönetim yaklaşımı ve 1980'li yıllarla beraber yönetim yaklaşımlarında yeni gelişmelerin yaşandığı çağdaş yönetim yaklaşımlarıdır (Sunay, 2017; Yetim, 2019).

Klasik yönetim yaklaşımı

Sanayi devrimi ile başlayan ve ikinci dünya savaşına kadar süren yönetim yaklaşımıdır. Sanayi devrimi ile aile şirketlerinin yerini büyük işletmeler almış, mülk sahiplerinin yerini de profesyonel yöneticilerin aldığı görülmüştür. Ayrıca üretim sistemindeki sıkıntıları ortadan kaldırmak, üretim miktarını ve kalitesini arttırmak için ortaya çıkmış bir yönetim yaklaşımı olarak bilinmektedir (Yıldırım, 2014). Klasik yönetim yaklaşımında, yönetim bilimciler verimliliği arttıracak bir örgüt yapısı kurmak için çalışmışlardır ve çalışanları önemsememiş tamamen üretmeye odaklanmışlardır (Şahin, 2004).

Yöneticiler, belirlenmiş olan çok sayıda hedefi gerçekleştirmek için birçok faaliyeti yerine getirmektedirler (Yıldırım, 2014) ve bu doğrultuda bazı yönetim yaklaşımları geliştirilmiştir. Bunlardan ilk dönemi temsil eden klasik yönetim yaklaşımıdır. Klasik dönem anlayışında birçok düşünce vardır, alan yazında en çok karşımıza çıkan ve günümüzde dahi yönetimin evrensel ilkeleri olarak kabul edilen Frederick Winslow Taylor'un liderliği ile başlayan "Bilimsel Yönetim Yaklaşımı", Henri Fayol' un "Yönetim Süreci Yaklaşımı" ve Max Weber'in "Bürokrasi Yaklaşımı"dır (Schermerhorn, 1996: 233).

Frederick Winslow Taylor'un liderliği ile başlayan bilimsel yönetim yaklaşımı

Yirminci yüzyılın başlarında Amerikan ekonomisinin hızlı büyümesine karşın üretim tekniklerinin bilimden uzak olması Frederick Winslow Taylor'ı harekete geçirmiş ve üretim tekniklerinin bilimsel olarak yapılması için çalışmalar başlatmıştır. Taylor bilimsel olarak verimliliğin artmasına katkı sağlamak ve artan verimlilikle birlikte işveren ve personelin daha fazla pay alabileceğini savunmuştur. Çalışmaları genelde gözleme dayalı olan Taylor, israf ve kayıplara yol açan sorunlara gerçek çözümler üreterek daha fazla ve kaliteli üretim yapmayı hedeflemiştir ve bu çalışmasını dört temele dayandırmıştır (Kocabaş, 2021; Yetim, 2019).

- Yönetimde bilimsel yolların uygulanmasını sağlamak ve kullanılan bu uygulamaların geliştirilmesinin sağlanması.
- Personel seçiminin bilimsel olarak yapılması.
- Seçilen personelin bilimsel olarak geliştirilmesi.
- Yönetim kadrosunda olanlar ile işçiler arasında samimi ilişkilerin geliştirilmesinin sağlanması.

Taylor'a göre yukarıdaki temel ilkelerin yanı sıra işletmede verimliliğin ve kalitenin artırılması için sıkı bir disiplinin oluşturulması ve şartların olgunlaştırılması sağlanmalıdır. Bu sayede Taylor personelin verimliliği artar personelin verimliliği arttığında işletmenin kazancı artar işletmenin kazancı arttığında da personelin payına düşen gelirin artacağını savunmuştur (Dale, 1996; Kocabaş, 2021; Yetim, 2019).

Henri Fayol'un yönetim süreci yaklaşımı

Klasik yönetim yaklaşımının ikincisi olan yönetim süreci yaklaşımı Henry Fayol'un öncülüğünü yaptığı ve günümüzde etkisini devam ettiren, planlama, örgütleme, yöneltme, koordinasyon ve denetleme gibi yönetim fonksiyonlarını içine alan ve bununla adlandırılan bir yönetim yaklaşımıdır. Fayol yöneticilerin başarısını bu süreçlerin doğru bir şekilde uygulanmasına ve takip edilmesine bağlı olduğunu savunmuştur (Yetim, 2019)

Yöneticiler, belirlenmiş olan çok sayıda hedefi gerçekleştirmek için birçok faaliyeti yerine getirmektedirler (Yıldırım, 2014). Bu yüzden Fayol bir örgütte ne kadar üst seviyede yönetici olunursa olunsun yönettiği örgütün faaliyetlerinin teknik bilgisine de sahip olunması gerektiğini savunmuştur (Dale, 1996). Fayol, yönetim çalışmalarında yöneticilere örnek olan, sorun çözmede ve gelecek için rehberlik eden bir yönetim öğretisinin olmadığını savunmuştur. Bu nedenle yönetim eğitiminin ilkokuldan başlayarak yükseköğrenime kadar devam etmesi yükseköğrenimde ise herkesin alanına göre planlanması gerektiğini vurgulamıştır (Şengül, 2007).

Fayol, insanların işten kaçma, tembellik etme, sorumluluk almama gibi doğal davranışları olduğundan yöneticilerin astlarına güvenmemesi, onların takip edilmesi, onlara eşlik edilmesi ve onları kontrol etmek gerektiğini savunmuştur (Eren, 2009). Fayol'un Yönetim süreci yaklaşımı, diğer klasik dönem kuramcıları gibi insanlar arası ilişkileri önemsememiş, insanı bir makine gibi görmüştür. Bunun yerine organizasyonun yapısı ve verimliliğini nasıl daha üst seviyeye çıkartmanın yolları üzerine durmuştur, bu yüzden de eleştirilmiştir (Özer, 2019; Seçtim ve Erkul, 2020). Ancak Fayol'un günümüze kadar gelen ve önemini koruyan yönetim fonksiyonları birçok işletme için yol haritası olmaya devam etmektedir. Sadece işletmeler değil bunun yanında bireyin veya topluluğun bir organizasyona girmeden önce yapması gerekenlerin planlamasını yapması ve bu planların sonuçlandırılmasını takip etmesi, bunun bir örneğini göstermektedir. Fayol'un düşünceleri mevcut dönemdeki yöneticilerin yanı sıra üst düzey birçok yöneticinin hedeflerini ve faaliyetlerini etkilediği görülmüştür (Dale, 1996).

Max Weber'in bürokrasi yaklaşımı

Yönetimin temel konularından biri olan ve günümüzde bile etkisini hissettiğimiz bürokrasi, çalışanın iş bölümünü ve herkesin işinde uzmanlaşmasının yanı sıra merkezileşmiş bir hiyerarşik yapıyı ifade etmektedir. Bürokrasi kurumsallaşmış yapılarda olması gereken düzeni ve yapıyı ifade etmektedir ve örgütlerin yapısal gelişimine katkı sağlamaktadır (Özer, 2019; Parlak, 2016). Weber örgütlerin düzenli çalışmadığını ve bu örgütlerin sistemli olarak çalışması için ideal yönetim yaklaşımının bürokrasi yaklaşımı olduğunu savunmuştur

(Yıldırım, 2014). Weber’ci yaklaşımda bürokrasi olanı değil olması gereken ideal bir yapı görünümündedir (Fişek, 2015) ve kamu veya özel sektör olsun personel sayısına göre işyerinin hacmi, çalışanların vasıflı, yarı vasıflı ya da vasıfsız olarak belirlenmesi, belirli sayıda üretim yapması ve üretimin yanı sıra çıktısının olması gibi özelliklere sahip olması bürokrasinin temel özelliklerini taşıdığını göstermektedir (Özer, 2019).

Bürokrasi yaklaşımı yönetim için amaçlara güçlü ve akılcı bir şekilde ulaştıracak sağlam bir yapıyı oluşturulması için ideal bir yapı görünümündedir. Bürokratik yaklaşımda da diğer klasik yaklaşımlarda olduğu gibi örgüt kapalı bir yapıdadır ve verimli bir şekilde üretmenin yönetimde her şeyden önce gelen bir amaç olduğu görülmektedir (Eren, 2009).

Bilimsel yönetim yaklaşımı, yönetim süreci yaklaşımı ve bürokrasi yaklaşımı, klasik yönetim yaklaşımının temel yaklaşımlarını temsil etmektedirler. Temelde insanı sosyal olarak önemsemeyen sadece iş gücü olarak gören ve örgüt yapısının oluşturulması üzerine çalışmalar yapan dönemi temsil eden yaklaşımlardır. Bu doğrultuda klasik yönetim yaklaşımı iki temel unsuru vurgulamıştır, ilki günlük faaliyetlerin yapılmasında insan faktörünün makinaların yanı sıra nasıl verimli kullanılabileceği, ikincisi ise örgütün resmi bir yapısının oluşturulmasıdır (Özer ve Çiftçi, 2022).

Neo-klasik yönetim yaklaşımı

Klasik yönetim yaklaşımı 1930’lu yıllara kadar örgütlerde tek yönetim kuramı olarak kaldığı görülmüştür. 1929’da dünyayı etkisi altına alan büyük ekonomik buhran ve işletmelerde yaşanan organizasyon eksiklikleri klasik yönetim yaklaşımının yetersizliğini ortaya çıkartmıştır. Neo klasik yönetim yaklaşımı klasik yönetimdeki insan unsurunu araştırmış ve eksikliklerini gidererek yeni kavramlar oluşturmuştur (Parlak, 2016). İnsanın organizasyondaki baskın rolünün etkisi bilim adamlarını yeni araştırmalara yönlendirdiği görülmüştür. Neo klasik yönetim yaklaşımında yapılan çalışmalar insan faktörünün örgütler için değerini, insanın çalışmalardaki baskın rolünü ve üretime etkisini ortaya çıkartmıştır (Ekinci, 2019).

Neo klasik yönetim yaklaşımının temelini howthorne araştırmaları oluşturmaktadır. Elton Mayo'nun önderliğinde gerçekleştirilen çalışmaların sonucunda, yönetim yaklaşımının geliştirmesinin yanı sıra çalışanlar için, sosyal alanda da gelişimler sağlandığı gözlemlenmiştir. Organizasyondaki çalışanların yaşadıkları toplumun bir parçası olduğu ve birçok ihtiyacının olduğunu belirterek, işletmedeki verimliliğin artırılması için devamlı personelin cezalandırılması ve bir robot veya makina gibi çalıştırılmasının yerine personelin çalışma koşullarının düzeltilerek ve geliştirerek sosyal bir birey olduklarının hissettirilmesi çalışma verimliliğinin arttığı göstermiştir (Ersan, 2007; Özer, 2019).

Neo klasik yönetim yaklaşımı, örgütleri sosyal bir yapı kabul ederek insan ilişkilerine önem veren bir yaklaşım olarak görülmektedir. Neo klasik yönetimin yönetim bilimine katkılarında biri de personelin sosyal ve psikolojik ihtiyaçlarını karşılaması sebebi ile modern yönetim yaklaşımına katkısı olduğu söylenebilmektedir (Öztürk ve Demir, 2017).

Modern yönetim yaklaşımı

Sürekli gelişen ve değişmekte olan teknoloji, ekonomi ve sosyal yaşam sebebi ile klasik ve neo-klasik yönetim yaklaşımı yönetim ile ilgili sorunların çözümünde yetersiz kaldığı görülmüştür ve yeni araştırmaların yapılması ihtiyacını ortaya çıkarmıştır. İnsan faktörüne klasik yönetimin ve neo klasik yönetimin iki farklı şekilde bakışı yeni bir yönetim modelini gerektirmiştir. Klasik yaklaşım daha çok örgütsel yaklaşımı ön planda tutmuş neo-klasik yaklaşım ise örgütsel yapının yanında insan ilişkilerini ön planda tutmuştur (Sunay, 2017). Modern düşünce; organizasyonu, organizasyona bağlı personeli, organizasyonun hedeflerini, organizasyon içindeki personelin davranışlarını yani organizasyonun bütünüyle olan ilişkileri kapsamaktadır. Bunun yanında modern yaklaşımda çevre ve çevre ilişkileri bir sistem olarak görülmüş ve inceleme konusu yapılmıştır (Topaloğlu, 2011). Modern yönetim yaklaşımı, klasik yönetim yaklaşımı ve neo-klasik yönetim yaklaşımından daha geniş ve çok yönlü organizasyona dayanmaktadır ve bu durum modern yönetim yaklaşımını daha yaygın hale gelmesini sağlamıştır (Parlak, 2016). Modern yönetim yaklaşımı yönetime yeni teoriler geliştirmiştir, bunlardan en önemlileri sistem ve durumsallık yaklaşımıdır.

Sistem yaklaşımı

Sistem yaklaşımı, bir yapı olarak disiplinden çok yaşanan olayların ve gelişmelerin incelenmesinde yürütülen bir bakış açısı olarak bilinmektedir. Sistem yaklaşımının amacı, yönetimin diğer olaylar ve çevre ile olan ilişkisini incelemektir (Koçel, 2018). Sistem yaklaşımında organizasyonun yani ana sistemin bağımsız olan ancak birbiri ile iletişimi ve bağı olan parçalardan yani alt sistemlerden meydana geldiği belirtilmektedir (Ramasamy, 2009). Sistem yaklaşımı, örgüt içindeki ve bağımsız olan her bir alt birimde yaşanan herhangi bir olayın örgütün tüm yapısını etkileyebileceği gibi örgüt dışındaki yaşanan her olayında örgütün yapısını ve işleyişini etkileyebileceğini anlatmaktadır.

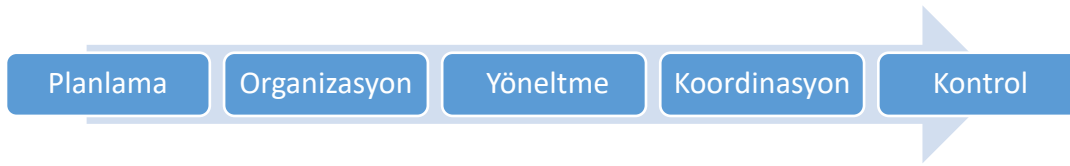
Durumsallık yaklaşımı

70’li yıllardan itibaren sistem yaklaşımı yerini yapılan araştırmalarla birlikte durumsallık yaklaşımına bırakmıştır. Yönetim yaklaşımlarında yeni gelişen her yaklaşım birbirinin eksikliğini tamamlamak için geliştiği görülmektedir. Durumsallık yaklaşımının daha önce geliştirilen yönetim yaklaşımları ile bir bağlantısı olduğu görülmektedir. Durumsallık yaklaşımını etkileyen en önemli faktörler teknoloji ve çevredir. Bu faktörlere göre yönetimde değişiklikler görülebilir. Gelişen teknoloji ve değişen çevre koşulları her şeyi etkilediği gibi yönetimi de etkilemektedir. Durumsallık yaklaşımı her örgütün kendi yapısına, personel kriterlerine, çevresel durumuna göre bir yönetim tarzı belirler ve bu yönde ilerleme kaydetmektedir (Sunay, 2017; Yetim, 2018).

2.2.3. Rekreatyon ve yönetim fonksiyonları ilişkisi

Yönetim, hedefleri gerçekleştirmek için eldeki tüm imkânları etkili ve verimli bir şekilde kullanılmasıdır. Yönetim, organizasyonların sürdürülebilirliği için olmazsa olmaz bir işlevdir. Yönetimin kavramında bir başka yaklaşım ise yönetim fonksiyonlarının etkili bir şekilde kullanılmasıdır. Hedefler için geleceği düşünerek yollar oluşturmak (planlama), bir yapının oluşturularak düzen içerisinde hareket edilmesi (örgütlenme, organizasyon), çalışanların bu düzen içerisinde hedeflere ulaşmak için yönlendirilmesi (yöneltilme), hedefler için kaynakları, çalışanları ve tüm imkânları bir araya getirmek (koordinasyon), tüm yapılan

işlemlerin hedeflere ulaşmak için düzenli bir şekilde yapılıp yapılmadığını denetlemek (kontrol) Fayol tarafından geliştirilen yönetim fonksiyonlarıdır. Yönetim fonksiyonları, birçok organizasyonda kullanılmasının yanı sıra rekreasyon etkinlikleri dahil bireyin hayatının birçok alanında yer almaktadır (Sevil, 2018; Şengül, 2007). Şekil 3'te gösterildiği gibi Fayol'un yönetim fonksiyonları birbirini takip eden bir süreci kapsamaktadır.

Şekil 2.3. Fayol'un yönetim fonksiyonları

Rekreasyon, bir aktiviteye gönüllü olarak katılan bireye anında ve doğal bir tatmin sağlayan değerli bir boş zaman deneyimi olarak kabul edilmekte olup spor, oyun, el sanatları, sahne sanatları, güzel sanatlar, müzik, drama, seyahat, hobiler ve sosyal faaliyetler gibi çok geniş bir faaliyet yelpazesini içerebilmektedir. Bireysel veya grup olarak yapılan rekreasyon kişinin yaşamı boyunca sık sık dahil olduğu etkinlikler olarak görülmektedir ve bireyin haz almasını sağlayan, kişisel gelişimini arttıran, bilgi ve becerilerini geliştiren amaçlar gütmektedir (Kraus,1997; Stebbins, 1982). Bireyin bu faaliyetlerini gerçekleştirmeden önce kendi şartlarına göre hangi tür etkinliğe katılacağını önceden belirlemesi ve bu etkinliği nasıl gerçekleştireceği, bunun sonucunda nasıl kazanımlar elde edeceği düşünüldüğünde rekreasyon etkinliklerinin yönetiminde de yönetim fonksiyonlarının kullanımının önemli olduğu söylenebilir. İnsanların Fayol'un organizasyonun amaçlarına ulaşmasında kullandığı yönetim süreci yaklaşımında olduğu gibi rekreasyonel etkinliklerini de bir sürece bağlı kalarak yönetmesi boş zamanın verimini ve rekreasyondan elde edilen faydayı arttırabilmektedir.

Rekreasyon yönetimi, yönetim fonksiyonları açısından rekreasyonel etkinliklerin planlaması, organizasyonu, yönlendirilmesi, koordinasyonu ve denetimi şeklinde ifade edilebilmektedir (Sevil, 2018). Rekreasyon yönetiminde planlama, insanlara boş zamanlarında olanaklar sağlamada yer alan en önemli süreçlerden biridir (Torkiltsen, 2005).

Rekreasyon planlayan kişinin temel amacı, en uygun maliyetle, doğru alanda, doğru zamanda doğru etkinliği planlamak olmalıdır (Bulut, 2019).

Organizasyon, amaçları gerçekleştirmek için iş birliği içinde olan grubun koordine edilmiş faaliyetleri olarak tanımlanmaktadır (Ersan, 2007). Rekreasyon yönetimi için organizasyon, yapılması planlanan rekreasyon etkinliğinin bireyin elindeki imkanlar doğrultusunda seçilen rekreasyon etkinliği ve bireye kazanımlarının sistemli bir şekilde belirlenmesi olarak tanımlanabilir.

Organizasyon, bir organizasyonda bireylerin hedefler doğrultusunda istekli hale getirmek ve faaliyete geçirmek için yapılan çalışmalardır (Fayol, 2012). Planlanan etkinliğe bireyin veya grubun istekli bir şekilde yönlendirilmesini sağlamak rekreasyon yönetiminde organizasyon sürecinin gerçekleşmesi için yapılan çalışmalar olarak söylenebilir. Bireyin yanlış güdülenme ile yöneleceği rekreasyonel etkinlikler önceden belirlenmiş olan hedeflerin gerçekleştirilmemesine sebep olabilir.

Koordinasyon, amaçlar doğrultusunda yapılan işlemlerin tümünü birleştirmek, uyumlu hale getirmek ve birbirine bağlı bir şekilde hareket etmelerini sağlamak olarak tanımlanır. Farklı bir ifade ile örgütün sahip olduğu beşeri ve maddi kaynakları hedeflere uygun hale getirmek olarak da tanımlanabilir (Özer, 2019). Aynı şekilde rekreasyon yönetiminde koordinasyon bireyin sahip olduğu boş zaman, ekonomik durum, eğitim seviyesi, çevresel koşullar ve sosyal ilişkiler gibi kaynakları uyumlu hale getirerek hedeflerine ulaşmak için yaptığı çalışmalar olarak tanımlanabilir.

Kontrol, faaliyetlerin belirlenmiş planlara uygun olarak ve belirlenmiş kurallar doğrultusunda gerçekleşip gerçekleşmediğini görmek ve gerektiği takdirde uygun olan düzeltmelerin yapılması olarak tanımlanabilir (McNamara, 2009). Kontrol, rekreasyon yönetiminde rekreasyonel etkinliğin planlanması sürecinden başlayarak bireyin geçerli kurallar doğrultusunda etkinliği yapıp yapmadığı ve etkinlik sonucunda elde edilen kazanımların tespiti olarak tanımlanabilir.

Fayol'un yönetim fonksiyonları eldeki kaynakların verimli kullanılması ve amaçların gerçekleştirilmesinde önemli rol oynayabilmektedir. Yönetim fonksiyonları bireyin rekreasyonel etkinlikleri kendi isteklerine göre yönetmesi bunun sonucunda da sağlayacağı kişisel gelişimin yanı sıra yaşam kalitesine sağladığı faydaları en üst seviyeye çıkartabilmektedir. Bu doğrultuda birey gelişen toplum, sosyal yapı ve çevresel koşullar doğrultusunda kendisine yeni planlamalar yapabilmektedir.

2.2.4. Elit sporcular ve rekreasyon yönetimi

Spor, fiziksel ve mental sağlık açısından bireyin güçlenmesinin yanında akıl ve zekâ gücünün artmasını da sağlamaktadır. Bireyin yaşamında etkin bir rol oynayan spor ilk çağlarda günümüze kadar çeşitli şekillerde varlığını sürdürmektedir (Şakar, 2022). Spor; sağlık giderleri, sosyal uyum gibi bilinen birçok olumlu dışsallığının yanı sıra toplumun çoğunluğuna etki eden olumlu yan etkileri ile değerlendirilmektedir (Gammelsæter, 2020).

Zamanla gelişen spor; ekonomik durum, sosyal yapı, kültürel yapı ve coğrafi şartlarında içinde olduğu birçok unsuru içinde barındırmaya başlamış bu durum da, tüm toplumları her zaman ve her koşulda çok iyi sporcuları yetiştirmeye itmektedir. Çünkü spor milyarlarca insanın izlediği spor organizasyonları ile ülkelerin en iyi reklam yüzü olmuş durumdadır. Sporcular kendilerini bir turnuvaya hazırlarken birçok desteği alarak çalışmalarına devam etmektedirler. Uzun kamplar ve yorucu antrenmanlarla gününü geçiren sporcular sosyal, fiziksel ve zihinsel olarak bu dönemlerde oldukça yorulmaktadırlar. İşte tam da bu dönemde boş zaman ve boş zaman içerisinde yapılan rekreasyon etkinliklerinin önemi artmaktadır.

Boş zaman ve boş zaman içerisinde gerçekleştirdikleri rekreasyon faaliyetleri sporcuların eğitimlerinde önemli bir paya sahip olduğu söylenebilir. Ayrıca sporcuların rekreasyon yönetimini iyi yaparak boş zamanlarını akıllıca değerlendirmeleri, kendilerini yaratıcı olarak ifade edebilecekleri ve kişiliklerini geliştirebilecekleri bir eğitim süreci olabilir.

2.3. Türkiye Olimpik Hazırlık Merkezleri

Olimpik hazırlık merkezlerinin kurulma amacı, olimpiyatlara katılacak veya katılması muhtemel yetenekli sporcuların seçilmesi, yetiştirilmesi, performanslarının geliştirilmesi, eğitimlerinde ve sosyal gelişimlerinde standart bir uygulamanın sağlanmasıdır. Merkezin amaçları doğrultusunda olimpik branşlar içerisinde Türkiye de 14-23 yaş arası kendi yaş grubunda Türkiye'nin en başarılı sporcuları seçilerek merkezlere kazandırılmaktadır. Adana, Afyon, Ankara, Antalya, Artvin Bolu, Bursa, Diyarbakır, Edirne, Erzurum, Gaziantep, İzmir, K.Maraş, Kayseri, Kocaeli, Konya, Malatya, Manisa, Mersin, Rize, Sakarya, Samsun, Şanlıurfa, Trabzon ve Aksaray (paralimpik) olmak üzere toplam 24 şehirde 18 olimpik branşta (Atletizm, Atıcılık, Boks, Buz Pateni, Cimnastik, Eskrim, Güreş, Halter, Judo, Kürek, Modern Pentatlon, Taekwondo, Tenis, Yüzme, Kano, Okçuluk, Kayak, Triatlon, curling ve Bisiklet) 336'sı yatılı 481'i gündüzlü olmak üzere 717 erkek sporcu, 140'ı yatılı 283'ü gündüzlü olmak üzere 323 kadın sporcudan oluşmaktadır (spor.gov.tr).

Toplam 1240 elit sporcu ile faaliyetlerine devam etmekte olan TOHM'da Türkiye'nin tüm illerine ulaşarak başarılı sporculara temas ederek onlara sahip çıkmaktadır. TOHM'lar kurulduğu günden bu yana Türkiye'yi uluslararası birçok faaliyette bu sporcular temsil etmektedirler. TOHM projesi spor alanında Cumhuriyet tarihinin en önemli projelerinden bir tanesi olarak kabul edilmektedir. Ayrıca sporcuların hem ekonomik hem akademik hem de sportif olarak aralarındaki farklılıkları birleştirerek standart bir seviyeye getirdiği, devletin sporcusuna sonuna kadar sahip çıktığı ve profesyonel olarak yetiştirdiği bir projedir. TOHM'lar aynı zamanda sporcuların kültürel eğitimlerine de destek vererek onların her anlamda kendilerini geliştirmesini sağlamaktadır. Olimpik merkezlerde başarılı olan sporcular olimpik havuza geçerek sporculuk hayatlarının zirvesine doğru hareket etmektedirler. Başarılı olan sporcular Türkiye'yi uluslararası yarışmalarda temsil ederek ülkenin gurur kaynağı olmaya devam etmektedirler.

3. YÖNTEM

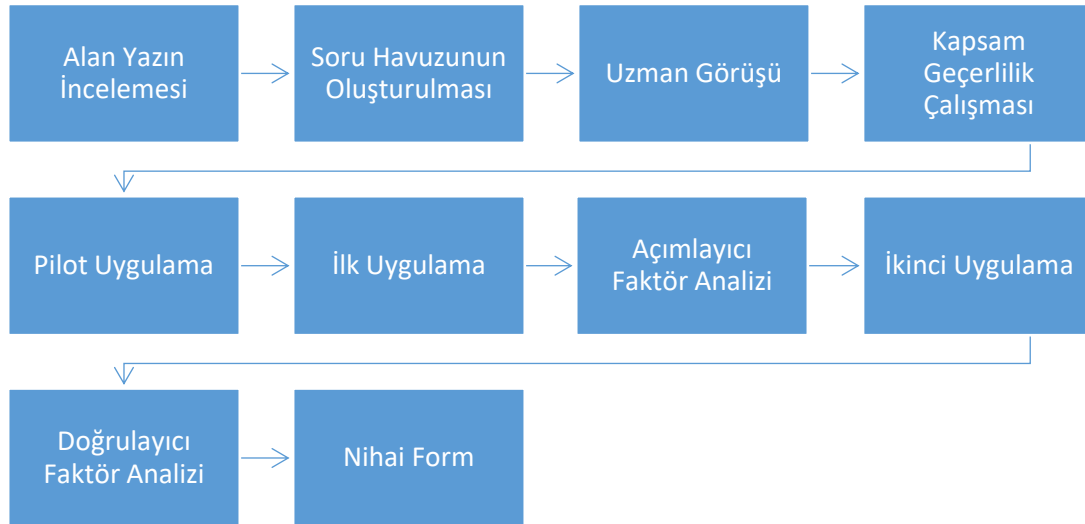
Çalışma iki bölümden meydana gelmektedir. İlk aşama ölçek geliştirme aşamasından meydana gelirken, ikinci aşamada geliştirilen ölçekten elde edilen veriler analiz edilmiş ve bulgular ortaya konulmuştur.

3.1. Çalışma 1

Çalışmanın birinci bölümünde RYÖ'nin geliştirilmesi amaçlanmıştır.

3.1.1. Araştırma modeli

Araştırmada nicel yöntem kullanılmış ve genel tarama modellerinden değişkenlerin teker teker, tür ya da miktar olarak oluşumlarının ortaya çıkarılması amacıyla yapılan tekil tarama modeli ile iki ve ikiden fazla sayıdaki değişkenler arasındaki değişim varlığını ortaya çıkarmayı hedefleyen ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır (Karasar, 2007). Araştırmanın birinci aşamasında ölçek geliştirme süreçlerine yer verilmiştir.

Şekil 3.1. Ölçek geliştirme aşamalarını gösteren akış şeması

3.1.2. Çalışma grubu

Araştırmanın ilk aşaması olan ölçek geliştirme aşamasında çalışma grubu olarak 2021-2022 bahar yarıyılında Ankara da bulunan farklı üniversitelerin farklı bölümlerinde öğrenimine devam eden öğrenciler tercih edilmiştir. Araştırmanın birinci aşamasında kolay ulaşılabilir örneklem yoluyla (Yıldırım ve Şimşek, 2008) öğrencilerden veriler elde edilmiştir. Soruların açıklığını ve anlaşılabilirliğini test etmek için 50 öğrenci ile pilot çalışma yapılmış ardından 314 öğrenci ile ilk test gerçekleştirilmiştir. Yapılan analizler doğrultusunda 250 öğrenciden tekrar veriler toplanmış elde edilen veriler ile analizler gerçekleştirilmiştir.

3.1.3. Verilerin toplanması

Araştırma kapsamında ölçeğin geliştirilmesi noktasında Hanry Fayol'un yönetim süreci fonksiyonlarından yararlanılmıştır. Bu fonksiyonlar beş temel ögeden oluşmaktadır: Planlama, örgütlenme, yöneltme, koordinasyon ve kontrol. Fayol'un yönetim yaklaşımları yönetim biliminin sürekli geliştirilmesini sağlamıştır (Özer, 2019). Bu bağlamda çalışmanın birinci aşamasını oluşturan ölçek geliştirme süreci bu yaklaşım esas alınarak planlanmıştır.

Birinci aşamada araştırma nicel yöntemle hazırlanarak ölçek geliştirme süreçleri benimsenmiştir. Uzman görüşlerinin alınması, kapsam geçerliliği, pilot uygulama, veri toplama süreci, nihai form ile ilk uygulama, analizler sonrası ikinci veri toplama süreci ve test tekrar test uygulama süreçleri izlenmiştir.

Ölçüm aracında yer alacak veriler kapsamlı bir alan yazın analizi desteği ile soru havuzu oluşturularak hazırlanmış, soru havuzunda yer alan maddeler alanında uzman olan 3 öğretim üyesine gönderilmiştir. Yapılan değerlendirilme sonucunda madde havuzu 31'e düşürülmüş bazı maddelerde de düzeltmeler gerçekleştirilmiştir. Ardından kapsam geçerliliğini sağlamak amacı ile düzenlenen maddeler 6 öğretim üyesine sunulmuştur. Kapsam geçerliliği doğrultusunda forma son hali verilmiş, formun anlaşılabilirliğinin test edilmesi amacı ile 2021-2022 bahar yarıyılında Ankara da bulunan farklı üniversitelerin farklı bölümlerde öğrenimine devam eden 50 öğrenci ile pilot uygulama yapılmıştır. Sonrasında yine aynı özellikleri taşıyan 314 öğrenciden toplanan veriler ile açımlayıcı faktör analizi (AFA)

gerçekleştirilmiştir. Ardından yapılan analizler doğrultusunda ilk örneklem grubunun aynısı olan 250 öğrenciden daha elde edilen veriler ile doğrulayıcı faktör analizi (DFA) gerçekleştirilmiş ve nihai form elde edilmiştir. Veriler Gazi Üniversitesi Etik Komisyonunda 05.04.2022 tarih ve 07 sayılı toplantısında uygun karar alındıktan sonra, 06.05.2022 ve 25.08.2022 tarihleri arasında toplanmıştır (Ek-1, Ek-2).

3.1.4. Veri toplama araçları

Kişisel bilgi formu

Çalışmanın birinci aşamasında üniversite öğrencilerinin demografik ve kişisel bilgileri hakkında bilgi toplamak amacıyla araştırmacı tarafından oluşturulan formdur. Bu formda cinsiyet, eğitime devam ettiği sınıf, gelir seviyesi, günlük boş zaman süresi, boş zamanın verimliliği, üniversitede topluluk üyeliği gibi bilgiler yer almaktadır.

3.1.5. Rekreasyon yönetim ölçeğinin (ryö) geliştirilmesi

Sürece kapsamlı bir alan yazın taraması ile soru havuzu oluşturularak başlanmıştır. Soru havuzunda yer alan maddeler ilk olarak alanında uzman olan 3 öğretim üyesine gönderilmiş yapılan değerlendirilme sonucunda madde havuzu 31'e düşürülmüş bazı maddelerde de düzeltmeler gerçekleştirilmiştir. Ardından düzenlenen maddeler için kapsam geçerliliğini sağlamak amacı ile 6 uzman öğretim üyesine sunulmuştur. Kapsam geçerliliği doğrultusunda madde havuzundan 3 madde daha çıkartılmış ve forma son hali verilmiştir. Formun anlaşılabilirliğinin test edilmesi amacı ile 2021-2022 bahar yarıyılında Ankara da bulunan farklı üniversitelerin farklı bölümlerde öğrenimine devam eden 50 öğrenci ile pilot uygulama yapılmış, pilot çalışmada ölçeğin anlaşılabilirliği test edilmiştir. Alan yazında, değişken sayısı fazla büyük olmadığında, 100 ile 200 arasındaki örneklem sayısının yeterli olduğu belirtilirken, başka bir kaynakta ise seçilen örneklem madde sayısının 10 katı olması önerilmektedir (Büyüköztürk, 2002; Kline, 1994). Bu dikkate alınarak pilot çalışmada kullanılan örneklemde olduğu gibi yine aynı özellikleri taşıyan 314 öğrenciden toplanan veriler ile açımlayıcı faktör analizi (AFA) gerçekleştirilmiştir. AFA sonucunda 28 maddeden oluşan madde havuzu 22 maddeye düşmüştür. Ardından yapılan analizler

doğrultusunda ilk örneklem grubundan olan 250 öğrenciden daha elde edilen veriler ile doğrulayıcı faktör analizi gerçekleştirilmiş ve nihai form elde edilmiştir.

Süreci tamamlanan ölçek 5’li likert (1=kesinlikle katılmıyorum, 5=kesinlikle katılıyorum) tipinde, 22 madde ve planlama, organizasyon ve geri bildirim olmak üzere üç alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin iç tutarlılık kat sayıları, RYÖ geneli için $\alpha=.90$, planlama için $\alpha=.84$, organizasyon için $\alpha=.66$ ve geri bildirim için $\alpha=.86$ şeklinde bulunmuştur.

3.1.6. Verilerin analizi

Çalışmada analizlere başlamadan önce eksik veya hatalı olan veriler daha güvenilir ve geçerli sonuçlar elde etmek için istatistiksel analizlere dahil edilmemiştir. Analize hazır hale getirilen veriler SPSS 25 programı ve lisrel 8.80 programlarında analiz edilmiş, verilerin analizinde kapsam geçerliliği analizleri, örneklem büyüklüğü yeterliği testi (KMO Barlett testi), açımlayıcı faktör analizi (AFA), iç tutarlılık katsayıları analizi (Cronbach Alpha katsayıları), korelasyon testi (Pearson Correlation), doğrulayıcı faktör analizi (DFA), yapılarak bulgular elde edilmiştir.

3.2. Çalışma 2

Çalışmanın ikinci aşamasında rekreasyon yönetimine yönelik geliştirilen RYÖ’nin TOHM’da antrenmanlarına devam eden elit sporcularda uygulayarak rekreasyona katılımlarını ve katıldıkları bu rekreasyon etkinliklerini nasıl bir sistem içerisinde yürüttüklerini belirli değişkenlere göre analiz edilmesi planlanmıştır.

3.2.1. Araştırma modeli

Araştırmanın ikinci aşamasında elde edilen ölçüm aracı, TOHM’da bulunan ve antrenmanlarına devam eden elit sporcuların rekreasyon yönetimine yönelik davranışlarını belirli değişkenlere göre analiz edilmesi için uygulanmıştır. Araştırma sürecine dair şekil aşağıda verilmiştir.

Şekil 3.2. Ölçeğin uygulama aşamalarını gösteren akış şeması

3.2.2. Çalışma grubu

Çalışmanın ikinci aşamasında, birinci çalışma ile geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olduğu saptanan Rekreasyon Yönetim Ölçeği (RYÖ) kullanılarak elit sporcuların rekreasyon yönetimi incelenmesi amaçlanmıştır. Elit sporcu kendi yaş grubunda ve branşında en iyi dereceleri elde etmiş olan sporculardır. Bu bağlamda araştırmamızın evrenini TOHM’da kendi branşında ve kendi yaş grubunda elit düzeyde kariyerlerini sürdüren ve 18 yaşını doldurmuş sporcular oluşturmaktadır. TOHM’da kayıtlı olarak sporculuk hayatına devam eden 1240 sporcu ve buna ek olarak 637 (spor.gov.tr) olimpiik havuz sporcusu bulunmaktadır. Buna yönelik çalışmanın ikinci aşamasında araştırmanın amacına uygun olarak örneklem belirleme yöntemlerinden biri olan amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır (Balcı, 2007:90). RYÖ TOHM’da ve olimpiik havuzda kayıtlı olan farklı branşlarda elit düzeyde aktif olarak sporculuk hayatı devam eden 529 sporcuya uygulanmıştır.

3.2.3. Verilerin toplanması

Çalışmanın ikinci aşamasında birinci çalışmada geçerlilik ve güvenilirlik analizleri yapılan RYÖ elit düzeyde sporcuların rekreasyon yönetimlerini incelemek amacı ile 18 ilde spor hayatlarını devam ettiren 18 yaşını doldurmuş TOHM ve olimpiik havuzda kayıtlı olan ve TOHM’da antrenmanlarına devam eden 529 sporcuya yüz yüze uygulanmış ve veriler elde edilmiştir. İkinci çalışma için veriler Gazi Üniversitesi Etik Komisyonunda 05.04.2022 tarih ve 07 sayılı toplantısında uygun karar alındıktan sonra 06.09.2022 ve 25.02.2023 tarihleri arasında toplanmıştır (Ek-1).

3.2.4. Veri toplama aracı

Çalışmanın ikinci aşamasında elit sporcuların rekreasyon yönetimine yönelik davranışlarını incelemek amacı ile sporculara sırasıyla kişisel bilgi formu ve RYÖ uygulanmıştır.

Kişisel bilgi formu

Çalışmanın ikinci aşamasında elit sporcuların demografik bilgileri ve sporla ilişkili kişisel bilgileri hakkında bilgi toplamak amacıyla araştırmacı tarafından oluşturulan formdur. Bu form ile elde edilen bilgiler çalışmanın ikinci aşamasında bağımsız değişken olarak değerlendirilmiştir.

Bu formda; cinsiyet, güncel eğitim durumu, gelir seviyesi, en uzun yaşanılan il, branş, spor hayatına devam edilen il, spor yaşı, ilk millik yaşı, uluslararası müsabakalara katılım sayısı ve alınan dereceler, günlük çalışma süresi, günlük antrenman süresi ve boş zaman aktivitelerine dair bilgiler yer almaktadır.

3.2.5. Rekreasyon yönetim ölçeği

Araştırmanın 1. bölümünde geliştirilen RYÖ ölçeği 5’li likert (1=kesinlikle katılmıyorum, 5=kesinlikle katılıyorum) tipinde, 22 madde oluşmaktadır. Planlama, organizasyon ve geri bildirim olmak üzere üç alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin iç tutarlılık kat sayıları, RYÖ geneli için $\alpha=.90$, planlama için $\alpha=.84$, organizasyon için $\alpha=.66$ ve geri bildirim için $\alpha=.86$ şeklinde bulunmuştur.

3.2.6. Verilerin analizi

Çalışmanın ikinci bölümünde, elde edilen veriler SPSS 25 programı ile analiz edilmiştir. Verilerin parametrik testlere uygunluğuna karar vermek için normallik ve homojenlik testleri yapılmıştır. Bu bağlamda kurtosis ve skewness değerlerine, histogram ve Q-Q plot sonuçlarına bakılmıştır. Sonuçlara göre verilerin normal dağılmadığı tespit edilmiştir. Verilerin analizinde betimleyici istatistikler ve non-parametrik testler olan Mann-Whitney

U Testi ile Kruskal Wallis H Testi kullanılmıştır. Alt boyutların bir biri ile olan ilişkisini belirlemek için Spearman's Correlation testi uygulanmıştır.

4. BULGULAR

4.1. Çalışma I İçin Bulgular

Çalışma I de rekreasyon yönetim ölçeğinin geliştirilmesi için geçerlik ve güvenirlik testleri yapılmış bu doğrultuda kapsam geçerliliği analizleri, örneklem büyüklüğü yeterliği testi (KMO Barlett testi), açıklayıcı faktör analizi (AFA), iç tutarlılık katsayıları analizi (Cronbach Alpha katsayıları), korelasyon testi (Pearson Correlation), doğrulayıcı faktör analizi (DFA), testleri yapılmıştır.

4.1.1. Kapsam geçerlik çalışması

Kapsam geçerlik oranları Lawshe (1975) tarafından geliştirilmiştir. Bu nedenle Lawshe tekniği olarak bilinen bu yaklaşım 6 aşamadan oluşmaktadır.

- a) Alan uzmanlar grubunun oluşturulması
- b) Aday ölçek formlarının hazırlanması
- c) Uzman görüşlerinin elde edilmesi
- d) Maddelere ilişkin kapsam geçerlik oranlarının elde edilmesi
- e) Ölçeğe ilişkin kapsam geçerlik indekslerinin elde edilmesi
- f) Kapsam geçerlik oranlar indeksi ölçütlerine göre nihai formun oluşturulması

Çizelge 4.1. Kapsam geçerliliğine dair bulgular

	Evet	Hayır	Kapsam Geçerlilik Oranları
Madde 1	6	0	1
Madde 2	6	0	1
Madde 3	6	0	1
Madde 4	6	0	1
Madde 5	6	0	1
Madde 6	6	0	1
Madde 7	6	0	1
Madde 8	6	0	1
Madde 9	6	0	1
Madde 10	6	0	1
Madde 11	6	0	1
Madde 12	6	0	1
Madde 13	6	0	1
Madde 14	6	0	1
Madde 15	6	0	1
Madde 16	5	1	0,66
Madde17	6	0	1
Madde18	6	0	1
Madde 19	6	0	1
Madde 20	5	1	0,66
Madde 21	6	0	1
Madde 22	6	0	1
Madde 23	6	0	1
Madde 24	6	0	1
Madde 25	6	0	1
Madde 26	6	0	1
Madde 27	6	0	1
Madde 28	6	0	1
Madde 29	6	0	1
Madde 30	6	0	1
Madde 31	5	1	0,66
Uzman sayısı		6	
Kapsam geçerlilik ölçütü		0,99	

Lawshe kapsam geçerlilik oranları (KGO) aşağıdaki formül kullanılarak hesaplanmıştır

$KGO = (NG \div N/2) - 1$ (N) Maddeye ilişkin görüş belirten toplam uzman sayısı (NG) “Gerekli” şeklinde görüş belirten uzman sayısı

Çizelge 4.2. Kapsam geçerliği değer aralıkları

Uzman sayısı	Minimum değer	Uzman sayısı	Minimum değer
5	0,99	13	0,54
6	0,99	14	0,51
7	0,99	15	0,49
8	0,78	20	0,42
9	0,75	25	0,37
10	0,62	30	0,33
11	0,59	35	0,31
12	0,56	40+	0,29

Lawshe, C. H. (1975).

Çalışmada, KGO'nın 0.99 olabilmesi için 6 uzmanın tamamının maddeye ilişkin fikrinin "gerekli" olması gerekmektedir. Çalışmada soruların maddelerin ölçek içerisinde olması gerekli mi? veya gereksiz mi? olarak her bir maddeye EVET, HAYIR madde ile alakalı düşünceleri istenmiş olup karşılığındaki değerlendirme ile birlikte çizelge 1'de gösterilmiştir. Uzmanlardan maddeler ile ilgili düşüncelerine yönelik düzeltmeler de maddeler üzerinde uygulanmıştır. Maddelerden 16, 20 ve 31'e Bir uzmanın olumsuz oy kullanmasından dolayı 16, 20 ve 31'inci maddeler kapsam geçerlilik ölçütünün altında kalmıştır (0,66) bu sebeple maddeler ölçekten çıkartılmıştır.

Çizelge 4.3. Rekreasyon yönetimi ölçeğinin örneklem yeterliliğine ilişkin bulgular

KMO ve Bartlett's Testi		
Kaiser-Meyer-Olkin Ölçüsü	Örneklem Uyum	.939
Barlett Küresellik Testi	x^2	3528,042
	sd	.231
	p	.000

Çalışma grubunun yeterli düzeyde olup olmadığının test edildiği KMO ve Barlett Küresellik testi sonuçlarının mevcut araştırma için yeterli büyüklükte olduğunu gösterdiği belirlenmiştir (.93; 3528,042, $p < 0,00$).

Çizelge 4.4. Rekreasyon yönetimi ölçeğine dair açımlayıcı faktör analizi bulguları

Madde		Geri bildirim	Planlama	Organizasyon	Açıklanan Varyans
10	Rekreasyonel etkinliklerde yer almak benim için önemlidir.	.512			
21	Rekreasyonel etkinliklere katılmak boş zamanlarımı verimli değerlendirmemi sağlar.	.646			
22	Rekreasyonel etkinliklerin zihinsel olarak beni dinlendirdiğini düşünürüm.	.728			% 43,87
23	Rekreasyonel etkinliklerin fiziksel olarak beni güçlendirdiğini düşünürüm.	.716			
24	Rekreasyonel etkinliklere katılmak hayatımda farklı bakış açıları kazanmama yardımcı olur.	.740			
25	Rekreasyonel etkinliklere katılmanın kişisel becerilerimi geliştirdiğini düşünüyorum.	.752			
26	Rekreasyonel etkinliklere katılmak karşılaştığım sorunlara farklı çözüm yolları bulmamı sağlar.	.672			
27	Rekreasyonel etkinliklere katılmak kendimi değerli hissetmemi sağlar.	.690			
28	Rekreasyonel etkinliklere katılmanın sosyal hayatımdaki iletişimimi olumlu etkilediğini düşünüyorum.	.681			
2	Rekreasyonel etkinliklere katılımımı planlama konusunda yeterli bilgiye sahip olduğumu düşünürüm.		.568		
4	Boş zamanlarımda rekreasyonel etkinlikler için zaman ayırırım.		.455		%6,77
5	Rekreasyonel etkinliklerimi önceden belirlediğim takvime göre planlarım		.643		
6	Rekreasyonel etkinlikleri planlarken içinde bulunduğum koşullara uygun etkinlikler şeklinde planlarım.		.708		

Çizelge 4.4. (devam) Rekreatyon yönetimi ölçeğine dair açımlayıcı faktör analizi bulguları

7	Rekreasyonel etkinliklerde önceden belirlediğim amaçlara yönelik planlamalar yaparım	.732	
8	Rekreasyonel etkinlikleri planlarken etkinliğin faydalarını göz önünde bulundururum.	.687	
9	Rekreasyonel etkinliklerde plan yapmanın yararlı olduğunu düşünürüm	.701	
11	Rekreasyonel etkinliklerle ilgili hazırladığım planlara uyarım.	.599	
12	Rekreasyonel etkinliklerde zamanımı verimli yönetirim.	.541	
14	Boş zamanlarımı ilgilendiyim etkinliklere yönelik faaliyetlere katılarak değerlendiririm.	.490	%5,26
15	Rekreasyonel etkinliklerde başkaları (aile, arkadaş, vb.) ile bir arada olacak etkinliklere katılırım.	.571	
16	Rekreasyonel etkinlikleri organize ederken daha önce görmediğim alanları tercih ederim.	.761	
17	Rekreasyonel etkinliklere katıldığım grup düzenli olarak faaliyetler organize eder.	.764	
Toplam açıklanan varyans			%56.26

Çizelge 4.4.'te yer alan Rekreatyon Yönetimi Ölçeği'ne dair açımlayıcı faktör analizi bulguları 3 alt boyutlu bir yapı ortaya koymaktadır. Elde edilen faktör yüklerine dair kesme değeri .40 olarak belirlenmiştir. Faktör yüklerinin .49 ile .76 arasında değiştiği gözlemlenmektedir. Geri bildirim alt boyutu toplam varyansın %43'ünü açıklamakta, planlama alt boyutu toplam varyansın %6,77'sini açıklamakta ve organizasyon alt boyutu ise toplam varyansın %5,26'sını açıklamaktadır. Üç alt boyutun toplam varyansın %56,26'sını açıkladığı belirlenmiştir.

Ölçüm aracı 5'li likert tipi derecelendirme (1=kesinlikle katılmıyorum, 5=kesinlikle katılıyorum) şeklinde oluşturulmuştur. Ölçüm aracında ters kodlanan madde

bulunmamaktadır. Ölçüm aracından elde edilebilecek en düşük puan 22 iken en yüksek puan ise 110'dır.

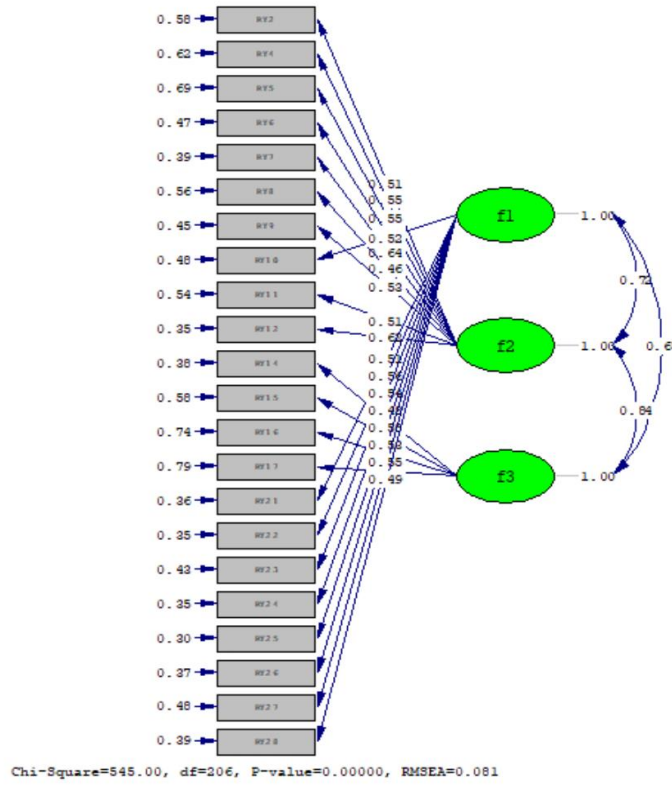
Çizelge 4.5. Ölçüm aracına dair iç tutarlılık katsayıları

	Cronbach Alpha değeri
Geri bildirim	.86
Planlama	.84
Organizasyon	.66
Toplam	.90

Ölçüm aracının iç güvenirlik katsayıları incelendiğinde ölçüm aracının genel olarak oldukça güvenilir olduğu belirlenmiştir (Özdamar, 2013). Kabul edilebilir Cronbach Alpha değerleri aşağıdaki Çizelgede gösterildiği gibidir (George ve Mallery, 2003; Kılıç, 2016).

Çizelge 4.6. Kabul edilebilir güvenirlik katsayıları

Güvenirlik katsayısı (Cronbach alpha)	Yorum
$\geq 0,9$	Mükemmel
$0,7 \leq \alpha < 0,9$	İyi
$0,6 \leq \alpha < 0,7$	Kabul edilebilir
$0,5 \leq \alpha < 0,6$	Zayıf
$\alpha < 0,5$	Kabul edilemez

Şekil 4.1. Doğrulayıcı faktör analizi diyagramı

Çizelge 4.7. Uyum ölçütleri ve model uyumu için sınır değerleri

Uyum Ölçüsü	İdeal Uygunluk Değerleri	Kabul Edilir Uyum	Uyumsuzluk	Elde edilen değerler
RMSEA	0-0.05	0.05-0.09	> 0.10	0.08
CFI	1	0.90-0.99	<0.90	0.94
NNFI	1	0.95-0.99	<0.95	0.93
χ^2/df	≤ 2	2-5	5+	2,64

Özdamar, 2016:185; Özdamar, 2013:242.

Açımlayıcı faktör analizinin ardından belirlenen yapıyı sınamak adına uygulanan doğrulayıcı faktör analizi bulguları uyum indeksleri çerçevesinde değerlendirilmiştir. Test tekrar test doğrultusunda gerçekleştirilen DFA bulguları elde edilen 3 faktörlü yapının doğrulandığını göstermektedir. Dolayısıyla elde edilen yapının yapı geçerliliğinin

doğrulandığı söylenebilir (RMSEA .081, SRMR 0.66, NFI 0.91, CFI 0.94, NNFI 0.93, $\chi^2/df=2,64$). DFA sonucunda elde edilen değerlere yönelik veriler Şekil 1’de gösterilmiştir.

Çizelge 4.8. Alt boyutlara yönelik korelasyon analizi

	Geri bildirim	Planlama	Organizasyon
Geri bildirim	1		
Planlama	0,607**	1	
Organizasyon	0,479**	0,564**	1

Alt boyutların birbirleriyle ilişkilerinin belirlenmesi amacıyla pearson korelasyon analizi bulguları incelendiğinde geri bildirim, planlama ve organizasyon alt boyutları arasında pozitif yönlü orta düzeyde anlamlı ilişki belirlenmiştir ($r=.607$; 0,479;564).

4.2. Çalışma II için bulgular

Çalışmamızda normallik testleri uygulanmış verilerimizin normal dağılmadığı kurtosis ve skewness değerlerinde, histogram ve Q-Q plot testleri sonuçlarında görülmüştür. Verilerin analizinde betimleyici istatistikler ve non-parametrik testler olan Mann-Whitney U Testi ile Kruskal Wallis H Testi kullanılmıştır. Alt boyutların birbiri ile olan ilişkisini belirlemek için Spearman’s Correlation testi uygulanmıştır.

4.2.1. Rekreasyon Yönetimi Ölçeğinin uygulanmasına ilişkin bulgular

Çizelge 4.9. Katılımcıların cinsiyet değişkeninin frekans ve yüzde dağılımları

		Frekans	%
Cinsiyet	Kadın	230	43,5
	Erkek	299	56,5
	Toplam	529	100,0

Cinsiyet frekans dağılımlarında katılımcıların 230 (%43,5)’unun kadın, 299 (%56,95)’inin erkek olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.10. Katılımcıların güncel eğitim durumları değişkeninin frekans ve yüzde dağılımları

			Frekans	%
Güncel Durumu	Eğitim	Lise	372	70,3
		Lisans	146	27,6
		Yüksek	10	1,9
		Lisans	-	-
		Doktora	1	,2
		Toplam	529	100,0

Eğitim frekans dağılımlarında katılımcıların, 372 (%70,3)'sinin lise, 146 (27,6)'sının lisans, 10(%1,9)'unun yüksek lisans ve 1 (%0,2)'sinin doktora eğitimine devam ettiği görülmektedir.

Çizelge 4.11. Katılımcıların gelir seviyesi durum değişkeninin frekans ve yüzde dağılımları

		Frekans	%
Gelir seviyesi	Düşük	179	33,8
	Orta	330	62,4
	Yüksek	20	3,8
	Toplam	529	100,0

Gelir seviyesi frekans dağılımlarında katılımcıların, 179 (%33,8)'u düşük gelir, 330 (62,4)'u orta gelir, 20 (%3,8)'si yüksek gelir seviyesine sahip olduklarını düşündüklerini belirtmişlerdir.

Çizelge 4.12. Katılımcıların branş durum değişkeninin frekans ve yüzde dağılımları

		Frekans	%
Branş	Atletizm	44	8,3
	Judo	74	14,0
	Curling	19	3,6
	Karate	25	4,7
	Kano	8	1,5
	Masa Tenisi	7	1,3
	Sutopu	21	4,0
	Atıcılık	24	4,5
	Güreş	20	3,8
	Yüzme	60	11,3
	Taekwondo	42	7,9
	Tenis	10	1,9
	Okçuluk	21	4,0
	Halter	139	26,3
	Diğer	15	2,8
	Toplam	529	100,0

Branşlara göre frekans dağılımlarında katılımcıların, 44 (%8,3)'ü atletizm, 74 (14)'ü judo, 19 (%3,6)'u curling, 25 (%4,7)'i karate, 8 (%1,5)'ü kano, 7 (%1,3)'si masa tenisi, 21(%4)'i sutopu, 24 (%4,5)'ü atıcılık, 20 (%3,8)'si güreş, 60 (%11,3)'i yüzme, 42 (%7,9)'si taekwondo, 10 (%1,9)'u tenis, 21(%4)'i okçuluk, 139 (%26,3)'u halter branşını, 15 (2,8)'ni diğer branşları yaptıkları görülmektedir.

Çizelge 4.13. Katılımcıların spor ili durum değişkeninin frekans ve yüzde dağılımları

		Frekans	%
Spor ili	Ankara	164	31,0
	Trabzon	6	1,1
	Artvin	8	1,5
	Konya	95	18,0
	Edirne	1	,2
	Mersin	33	6,2
	Kayseri	3	,6
	Adana	2	,4
	Diyarbakır	2	,4
	Malatya	2	,4
	Rize	11	2,1
	Bursa	19	3,6
	İzmir	32	6,0
	Antalya	34	6,4
	Gaziantep	56	10,6
	Samsun	37	7,0
	Kocaeli	11	2,1
	Erzurum	13	2,5
	Toplam	529	100,0

Spor ili frekans dağılımlarında katılımcıların 164 (%31)'ünün Ankara ilinde, 6 (%1,1)'sının Trabzon ilinde, 8 (%1,5)'inin Artvin ilinde, 95 (%18)'inin Konya ilinde, 1 (%0,2)'sinin Edirne ilinde, 33 (%6,2)'ünün Mersin ilinde, 3 (%0,6)'ünün Kayseri ilinde, 2 (%0,4)'sinin Adana ilinde, 2 (%0,4)'sinin Diyarbakır ilinde, 2 (%0,4)'sinin Malatya ilinde, 11 (%2,1)'inin Rize ilinde, 19 (%3,6)'unun Bursa ilinde, 32 (%6)'sinin İzmir ilinde, 34 (%6,4)'ünün Antalya ilinde, 56 (%10,6)'sının Gaziantep ilinde, 37 (%7)'sinin Samsun ilinde, 11 (%2,1)'inin Kocaeli ilinde, 13 (2,5)'ünün Erzurum ilinde spor hayatlarına devam ettikleri görülmektedir.

Çizelge 4.14. Katılımcıların spor yaşı durum değişkeninin frekans ve yüzde dağılımları

		Frekans	%
Katılımcıların Spor Yaşı	1-5	154	29,1
	6-10	278	52,6
	11-21	97	18,3
	Toplam	529	100,0

Spor yaşı frekans dağılımlarında katılımcıların 154 (%29,1)'ünün 1-5 yıl arasında, 278(%52,6)'nin 6-10 yıl arasında, 97 (%18,3)'sinin 11-21 yıl arasında spor yaptıkları görülmektedir.

Çizelge 4.15. Katılımcıların uluslararası organizasyona katılım sayısı durum değişkeninin frekans ve yüzde dağılımları

		Frekans	%
Katılınılan Organizasyon	Hiç Katılmayan	170	32,1
	Olimpiyat Oyunları	79	14,9
	Dünya Şampiyonası	192	36,3
	Avrupa Şampiyonası	52	9,8
	Akdeniz Oyunları	17	3,2
	Balkan Şampiyonası	19	3,6
	Toplam	529	100,0

Uluslararası organizasyonlara katılımı gösteren frekans dağılımlarına bakıldığında katılımcıların 170 (%32,1)'i herhangi bir organizasyona katılmazken, 79 (%14,9)'u Olimpiyat oyunlarına, 192 (%36,3)'si Dünya Şampiyonalarına, 52 (%9,8)'si Avrupa Şampiyonalarına, 17 (%3,2)'si Akdeniz Oyunlarına, 19 (%3,6)'u Balkan Şampiyonalarına katılım sağladıkları görülmektedir.

Çizelge 4.16. Katılımcıların katıldıkları uluslararası organizasyonlarda aldıkları derece durum değişkeninin frekans ve yüzde dağılımları

		Frekans	%
Derece	0	373	70,5
	1	53	10,0
	2	43	8,1
	3	49	9,3
	4	9	1,7
	7	1	,2
	10	1	,2
	Toplam	529	100,0

Katılımcıların katıldıkları organizasyonlardan aldıkları derecelerin frekans dağılımlarına bakıldığında sporcuların 373 (%70,5)'ünün hiçbir derecesinin

bulunmadığı, 53 (%10)' ünün 1, 43 (%8,1)'ünün 2, 49 (%9,3)'unun 3, 9 (1,7)'unun 4, 1 (%0,2)'inin 7, 1 (%0,2)'inin 10 uluslararası derecesi olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.17. Katılımcıların günlük çalışma süresi durum değişkeninin frekans ve yüzde dağılımları

		Frekans	%
Çalışma Süresi	1	26	4,9
	2	56	10,6
	3	52	9,8
	4	86	16,3
	5	62	11,7
	6	64	12,1
	7	61	11,5
	8	122	23,1
Toplam		529	100,0

Günlük çalışma zamanı frekans dağılımlarında katılımcıların 26 (%4,9)'sı günlük 1 saat, 56 (%10,6)'sı 2saat, 52 (%9,8)'si 3 saat, 86 (%16,3)'sı 4 saat, 62 (%11,7)'si 5 saat 64 (%12,1)'ü 6 saat, 61 (%11,5)'i 7 saat, 122(%23,1)'sinin 8 saat çalıştıkları görülmektedir.

Çizelge 4.18. Katılımcıların günlük antrenman süresi durum değişkeninin frekans ve yüzde dağılımları

		Frekans	%
Antrenman Süresi	1	8	1,5
	2	111	21,0
	3	105	19,8
	4	145	27,4
	5	66	12,5
	6	52	9,8
	7	21	4,0
	8	21	4,0
Toplam		529	100,0

Çizelge 4.18. incelendiğinde katılımcıların 8 (%1,5)'i 1 saat, 111 (%21)'i 2 saat, 105(%19,8)'i 3 saat, 145 (%27,4)'i 4 saat, 66 (%12,5)'sı 5 saat, 52 (%9,8)'si 6 saat, 21 (%4)'i 7 saat, 21 (%4)'inin 8 saat günlük antrenman yaptıkları görülmektedir.

Çizelge 4.19. Katılımcıların günlük boş zaman süresi durum değişkeninin frekans ve yüzde dağılımları

		Frekans	%
Günlük boş zaman süresi	1	67	12,7
	2	76	14,4
	3	102	19,3
	4	87	16,4
	5	65	12,3
	6	47	8,9
	7	30	5,7
	8	55	10,4
	Toplam	529	100,0

Günlük boş zaman süresi frekans dağılımlarına bakıldığında katılımcıların 67 (%12,7)'si 1 saat, 76 (%14,4)'sı 2 saat, 102 (%19,3)'si 3 saat, 87 (%16,4)'si 4 saat, 65 (%12,3)'i 5 saat, 47 (%8,9)'si 6 saat, 30 (%5,7)'u 7 saat, 55 (%10,4)'i günlük 8 saat boş zamana sahip olduklarını belirtmişlerdir.

Çizelge 4.20. Katılımcıların boş zamanlarını verimli kullanıp kullanmadıklarına dair durum değişkeninin frekans ve yüzde dağılımları

		Frekans	%
Boş Zamanların Verimli Kullanımı	Evet	258	48,8
	Kısmen	225	42,5
	Hayır	46	8,7
	Toplam	529	100,0

Katılımcıların 258 (%48,8)'inin boş zamanlarını verimli geçirdiği, 225 (%42,5)'i boş zamanlarını kısmen verimli geçirdiği, 46 (%8,7)'sı boş zamanlarını verimsiz geçirdiği görülmektedir.

Çizelge 4.21. Katılımcıların boş zamanlarını nasıl değerlendirdiklerine dair durum değişkeninin frekans ve yüzde dağılımları

		Frekans	%
Boş Zamanları	Dinlenerek	332	62,8
Değerlendirme	Sportif Etkinlikler	94	17,8
Şekli	Sosyal Etkinlikler	59	11,2
	Kültürel Etkinlikler	7	1,3
	Sanatsal Etkinlikler	5	,9
	Turistik Etkinlikler	1	,2
	Diğer	31	5,9
	Toplam	529	100,0

Katılımcıların 332 (%62,8)'si boş zamanlarını dinlenerek, 94 (%17,8)'ü boş zamanlarını sportif etkinliklere katılarak, 59 (%11,2)'u sosyal etkinliklere katılarak, 7(%1,3)'si kültürel etkinliklere katılarak, 5 (%0,9)'i sanatsal etkinliklere katılarak, 1 (%0,2)'i turistik etkinliklere katılarak, 31 (%5,9)'i diğer etkinliklere katılarak değerlendirdikleri görülmektedir.

Çizelge 4.22. Katılımcıların boş zaman etkinliklerine kiminle katıldıklarına dair durum değişkeninin frekans ve yüzde dağılımları

		Frekans	%
Boş Zaman	Yalnız	139	26,3
etkinliklerine	Aile	137	25,9
Kiminle	Akrabalar	2	,4
Katıldıkları	Arkadaşlar	248	46,9
	Diğer	3	,6
	Toplam	529	100,0

Katılımcıların boş zaman etkinliklerine kiminle katıldıklarına dair frekans dağılımlarında 139 (%26,3)'ü boş zamanlarını yalnız, 137 (25,9)'si boş zamanlarını ailesi ile, 2 (%0,4)'si akrabaları ile, 248 (%46,9)'i boş zamanlarını arkadaşları ile, 3 (%0,6)'ü boş zamanlarını diğer kişiler ile geçirdiklerini belirttikleri görülmektedir.

Çizelge 4.23. Katılımcıların boş zaman etkinliklerine nerede katıldıklarına dair durum değişkeninin frekans ve yüzde dağılımları

		Frekans	%
Boş Zaman etkinliklerine Nerede Katıldıkları	Kamuya Ait Alanlar	68	12,9
	Özel Sektöre Ait Alanlar	51	9,6
	Ev Ortamında	203	38,4
	Doğal Açık Alanlarda	175	33,1
	Diğer	32	6,0
Toplam		529	100,0

Katılımcıların boş zaman etkinliklerine nerede katıldıklarına dair frekans dağılımlarında 68 (%12,9)'i boş zamanlarını kamuya ait alanlarda geçirdiğini, 51 (%9,6)'i boş zamanlarını özel sektöre ait alanlarda, 203 (%38,4)'ü boş zamanlarını ev ortamında, 175 (%33,1)'i boş zamanlarını doğal açık alanlarda, 32 (%6)'i boş zamanlarını diğer ortamlarda geçirdiklerini belirttikleri görülmektedir.

Çizelge 4.24. Rekreasyon yönetimi ölçeği ve katılımcıların cinsiyet değişkeni arasındaki Mann-Whitney U testi sonuçları

	Cinsiyet	N	Sıra Ort.	Sıra. Top.	U	p
Planlama Ort.	Kadın	230	289,00	66471,00	28864,000	,001
	Erkek	299	246,54	73714,00		
	Toplam	529				
Organizasyon Ort.	Kadın	230	287,10	66032,50	29302,500	,003
	Erkek	299	248,00	74152,50		
	Toplam	529				
Geribildirim Ort.	Kadın	230	299,86	68967,50	26367,500	,000
	Erkek	299	238,19	71217,50		
	Toplam	529				

Çizelge 4.24.'te katılımcıların rekreasyon yönetimi planlama alt boyutu puanları cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermiştir ($U=28864,000$, $p<,05$). Sıra ortalamaları incelendiğinde söz konusu farklılığın kadın sporcular lehine olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu erkek sporcuların planlama alt boyutu puanlarının kadın sporculardan daha düşük olduğunu göstermektedir.

Çizelge 4.24. incelendiğinde katılımcıların rekreasyon yönetimi organizasyon alt boyutu puanları cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermiştir ($U=29302,500$, $p<,05$). Sıra ortalamaları incelendiğinde söz konusu farklılığın kadın sporcular lehine olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu erkek sporcuların organizasyon alt boyutu puanlarının kadın sporculardan daha düşük olduğunu göstermektedir.

Çizelge 4.24. incelendiğinde katılımcıların rekreasyon yönetimi geri bildirim alt boyutu puanları cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermiştir ($U=26367,500$, $p<,05$). Sıra ortalamaları incelendiğinde söz konusu farklılığın kadın sporcular lehine olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulguda erkek sporcuların geri bildirim alt boyutu puanlarının kadın sporculardan daha düşük olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.25. Rekreasyon yönetimi ölçeği ve katılımcıların güncel eğitim durumu değişkeni arasındaki Kruskal Wallis H testi sonuçları

	Güncel Eğitim Durumu	N	Sıra Ort.	X²	p
Planlama	Lise	372	261,88	3,686	,297
	Lisans	146	272,85		
	Yüksek Lisans	10	240,55		
	Doktora	1	524,00		
	Toplam	529			
Organizasyon	Lise	372	260,84	4,306	,230
	Lisans	146	275,99		
	Yüksek Lisans	10	233,75		
	Doktora	1	520,50		
	Toplam	529			
Geribildirim	Lise	372	266,21	3,470	,325
	Lisans	146	258,14		
	Yüksek Lisans	10	294,65		
	Doktora	1	519,00		
	Toplam	529			

Çizelge 4.25.'e bakıldığında katılımcıların güncel eğitim durumuna göre planlama alt boyutu puanlarında anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($x^2 = 3,686$, $p>0,5$). Katılımcıların güncel eğitim durumuna göre organizasyon alt boyutu puanları incelendiğinde de yine anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($x^2 = 4,306$, $p>0,5$). Katılımcıların güncel eğitim durumuna göre geri

bildirim alt boyutu puanları incelendiğinde de yine anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($\chi^2 = 3,470$, $p > 0,5$).

Çizelge 4.26. Rekreasyon yönetimi ölçeği ve katılımcıların gelir seviyesi değişkeni arasındaki Kruskal Wallis H testi sonuçları

	Gelir Seviyesi	N	Sıra Ort.	X²	p
Planlama	Düşük	179	250,24	2,665	,264
	Orta	330	271,82		
	Yüksek	20	284,53		
	Toplam	529			
Organizasyon	Düşük	179	262,01	,395	,821
	Orta	330	265,46		
	Yüksek	20	284,25		
	Toplam	529			
Geribildirim	Düşük	179	255,22	1,147	,564
	Orta	330	270,37		
	Yüksek	20	263,98		
	Toplam	529			

Çizelge 4.26.'da katılımcıların gelir seviyesi değişkenine göre planlama alt boyutu puanlarında anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($\chi^2 = 2,665$, $p > 0,5$). Katılımcıların gelir seviyesi değişkenine göre organizasyon alt boyutu puanları incelendiğinde de yine anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($\chi^2 = ,395$, $p > 0,5$). Katılımcıların gelir seviyesi değişkenine göre geri bildirim alt boyutu puanları incelendiğinde de yine anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($\chi^2 = 1,147$, $p > 0,5$).

Çizelge 4.27. Rekreasyon yönetimi ölçeği ve katılımcıların branş değişkeni arasındaki Kruskal Wallis H testi sonuçları

	Branş	N	Sıra Ort.	X²	p	Anlamlı Fark
Planlama	Atletizm	44	280,11	39,439	,000	Halter-Yüzme
	Atıcılık	24	256,75			Halter-Atletizm
	Güreş	20	232,58			Halter-Judo
	Yüzme	60	284,48			Halter-Diğer
	Taekwondo	42	220,11			Taekwondo-Yüzme
	Tenis	10	309,60			Taekwondo-Judo
	Okçuluk	21	256,48			Taekwondo- Diğer
	Halter	139	224,15			Güreş-Judo
	Judo	74	321,15			Curling-Judo
	Curling	19	243,97			Masa Tenisi-Karate
	Karate	25	256,08			Masa Tenisi- Okculuk
	Sutopu	21	280,76			Masa Tenisi-Atıcılık
	Kano	8	305,06			Masa Tenisi-Curling
	Masa Tenisi	7	435,71			Masa Tenisi- Taekwondo
	Diğer	15	326,97			Masa Tenisi- Halter
	Toplam	529				Masa Tenisi-Güreş
Organizasyon	Atletizm	44	239,16	32,341	,004	Masa Tenisi-Atletizm
	Atıcılık	24	224,40			Masa Tenisi-Sutopu
	Güreş	20	273,68			Masa Tenisi-Yüzme
	Yüzme	60	273,97			Masa tenisi-Atıcılık
	Taekwondo	42	253,17			Masa Tenisi- Halter
	Tenis	10	262,40			Masa Tenisi-Atletizm
	Okçuluk	21	275,31			Masa Tenisi- Karate
	Halter	139	232,24			Masa Tenisi- Masa Tenisi- Taekwondo
	Judo	74	326,98			Masa Tenisi- Taekwondo
	Curling	19	257,74			Masa Tenisi-Curling
	Karate	25	239,42			Masa Tenisi-Yüzme
	Sutopu	21	358,19			Judo-Atıcılık
	Kano	8	281,21			Judo-Halter
	Masa Tenisi	7	391,14			Judo-Atletizm
	Diğer	15	294,37			Judo- Karate
	Toplam	529				Judo-Taekwondo
						Judo-Yüzme
						Kano-Atıcılık
						Kano- Halter
						Kano- Atletizm

Çizelge 4.27. (devam) Rekreasyon yönetimi ölçeği ve katılımcıların branş değişkeni arasındaki Kruskal Wallis H testi sonuçları

Geribildirim	Atletizm	44	261,84	25,124	,033	Halter-Judo
	Atıcılık	24	276,35			Halter-Yüzme
	Güreş	20	229,63			Halter-Sutopu
	Yüzme	60	277,64			Masa tenisi-Halter
	Taekwondo	42	249,89			Masa tenisi- Güreş
	Tenis	10	281,70			Masa tenisi-Okçuluk
	Okçuluk	21	240,57			Masa tenisi-Taekwondo
	Halter	139	228,34			Masa tenisi-Curling
	Judo	74	295,49			Masa tenisi-Atletizm
	Curling	19	254,79			Masa tenisi-Yüzme
	Karate	25	289,08			
	Sutopu	21	319,74			
	Kano	8	323,63			
	Masa Tenisi	7	401,50			
	Diğer	15	308,60			
Toplam		529				

Çizelge 4.27. incelendiğinde katılımcıların branş değişkenine göre planlama alt boyutu puanlarında anlamlı farklılıklar görülmüştür ($\chi^2=39,439$, $p<0,5$). Planlama alt boyutuna göre katılımcılar arasında masa tenisi branşı ile karate, okçuluk, atıcılık, curling, taekwondo, halter, güreş, atletizm, sutopu ve yüzme branşları arasında anlamlı bir fark saptanmıştır. Saptanan anlamlı farkın masa tenisi lehine olduğu görülmektedir. Çizelge incelendiğinde judo branşı ile halter, taekwondo, güreş, curling branşları arasında anlamlı fark saptanmıştır. Saptanan anlamlı farkın judo lehine olduğu görülmektedir. Çizelge incelendiğinde taekwondo branşı ile yüzme ve diğer branşlar arasında anlamlı fark saptanmış, saptanan anlamlı farkın taekwondo aleyhine olduğu görülmektedir. Yine çizelge incelendiğinde halter branşı ile yüzme, atletizm ve diğer branşları yapanlar arasında anlamlı fark saptanmış olup saptanan anlamlı farkın halter aleyhine olduğu görülmektedir.

Katılımcıların branş değişkenine göre organizasyon alt boyutu puanları incelendiğinde de anlamlı farklılıklar görülmüştür ($\chi^2=32,341$, $p<0,5$). Saptanan anlamlı farkın masa tenisi branşı ile atıcılık, halter, atletizm, karate, taekwondo, curling, yüzme branşları arasında

olduğu ve saptanan anlamlı farklılığın masa tenisi lehine olduğu görülmektedir. Çizelge incelendiğinde judo branşı ile atıcılık, halter, atletizm, karate, taekwondo ve yüzme branşları arasında olduğu görülmekte olup anlamlı farkın judo lehine olduğu görülmektedir. Yine çizelge incelendiğinde kano branşı ile atıcılık, halter ve atletizm branşları arasında olduğu ve saptanan anlamlı farkın kano branşı lehine olduğu görülmüştür.

Katılımcıların branş değişkenine göre geri bildirim alt boyutu puanları incelendiğinde anlamlı farklılıklar görülmüştür ($\chi^2=25,124$, $p<,05$) bu anlamlı farkın katılımcılar arasında halter branşı ile judo, sutopu ve yüzme branşları arasında olup anlamlı farkın halter aleyhine olduğu saptanmıştır. Yine çizelge incelendiğinde masa tenisi branşı ile halter, güreş, okçuluk, taekwondo, curling, atletizm ve yüzme branşları arasında anlamlı farklılıklar saptanmış olup saptanan anlamlı farklılıkların masa tenisi lehine olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.28. Rekreasyon yönetimi ölçeği ve katılımcıların spor yaşı değişkeni arasındaki Kruskal Wallis H testi sonuçları

	Spor Yaşı	N	Sıra Ort.	X ²	p	Anlam . Fark
Planlama	1-5	154	248,38	2,896	,235	
	6-10	278	269,22			
	11-21	97	279,29			
	Toplam	529				
Organizasyon	1-5	154	236,80	7,505	,023	1-5/6-10
	6-10	278	276,47			
	11-21	97	276,90			
	Toplam	529				
Geribildirim	1-5	154	245,38	4,455	,108	
	6-10	278	268,74			
	11-21	97	285,42			
	Toplam	529				

Çizelge 4.28.'e bakıldığında katılımcıların spor yaşı değişkenine göre planlama alt boyutu puanlarında anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($\chi^2=2,896$, $p>0,5$). Katılımcıların spor yaşı değişkenine göre geri bildirim alt boyutu puanları incelendiğinde de yine anlamlı bir farklılık

görülmemiştir ($x^2=4,455$, $p>0,5$). Katılımcıların spor yaşı değişkenine göre organizasyon alt boyutu puanları incelendiğinde ise anlamlı bir farklılık görülmüştür ($x^2=7,505$, $p<0,5$). Çizelge incelendiğinde 1-5 yıl arasında spor yapanlar ile 6-10 yıl arasında spor yapanlar arasında anlamlı bir farkın olduğu saptanmıştır. Bu farkın 6-10 yıl arasında spor yapanların lehine olduğu görülmüştür.

Çizelge 4.29. Rekreasyon yönetimi ölçeği ve katılımcıların spor ili değişkeni arasındaki Kruskal Wallis H testi sonuçları

	Spor ili	N	Sıra Ort.	X^2	p	Anlamlı Fark
Planlama	Ankara	164	258,61	30,788	,021	Erzurum-Ankara
	Rize	11	231,64			Erzurum-Konya
	Bursa	19	228,66			Erzurum-Mersin
	İzmir	32	291,52			Erzurum-İzmir
	Antalya	34	261,53			Erzurum-Artvin
	Gaziantep	56	213,24			Erzurum-Samsun
	Samsun	37	306,39			Erzurum-Kocaeli
	Kocaeli	11	311,64			Erzurum-Trabzon
	Erzurum	13	170,12			Erzurum-Kayseri
	Trabzon	6	404,00			Gaziantep-Konya
	Artvin	8	305,06			Gaziantep-Mersin
	Konya	95	274,28			Gaziantep-İzmir
	Edirne	1	232,00			Gaziantep-Samsun
	Mersin	33	291,45			Gaziantep-Kocaeli
	Kayseri	3	456,17			Konya Trabzon-Kayseri
	Adana	2	264,25			Ankara Kayseri- Trabzon
	Diyarbakır	2	192,00			Bursa Kayseri- Trabzon
	Malatya	2	345,50			
	Toplam	529				

Çizelge 4.29. (devam) Rekreasyon yönetimi ölçeği ve katılımcıların spor ili değişkeni arasındaki Kruskal Wallis H testi sonuçları

Organizasyon	Ankara	164	260,05	29,484 ,030	Erzurum	Samsun- Kocaeli
	Rize	11	272,82			Artvin- Trabzon
	Bursa	19	249,58		Bursa	Kayseri
	İzmir	32	261,06		Gaziantep	Samsun- Kocaeli
	Antalya	34	245,79			Artvin- Trabzon
	Gaziantep	56	233,54			Kayseri
	Samsun	37	315,04		Mersin	Kocaeli- Trabzon
	Kocaeli	11	348,82			Kayseri
	Erzurum	13	191,54		Trabzon	Antalya- Ankara
	Trabzon	6	401,17			İzmir- Bursa
	Artvin	8	358,19			Konya- Adana
	Konya	95	270,67		Antalya	Kayseri- Kocaeli
	Edirne	1	232,00		Ankara	Samsun-Kayseri
	Mersin	33	291,45		İzmir	Kayseri
	Kayseri	3	456,17		Konya	Kayseri
	Adana	2	264,25		Kayseri	Adana
	Diyarbakır	2	192,00			
	Malatya	2	345,50			
	Toplam	529				
Geribildirim	Ankara	164	266,61	21,290 ,214		
	Rize	11	254,95			
	Bursa	19	222,87			
	İzmir	32	277,31			
	Antalya	34	247,09			
	Gaziantep	56	225,56			
	Samsun	37	269,89			
	Kocaeli	11	301,95			
	Erzurum	13	190,65			
	Trabzon	6	393,75			
	Artvin	8	323,63			
	Konya	95	284,51			
	Edirne	1	221,00			
	Mersin	33	281,68			
	Kayseri	3	356,33			
	Adana	2	93,75			
	Diyarbakır	2	194,75			
	Malatya	2	293,50			
	Toplam	529				

Çizelge 4.29.'da katılımcıların spor ili değişkenine göre planlama alt boyutu puanlarında anlamlı bir farklılık görülmüştür ($\chi^2=30,788$, $p<0,5$). Planlama alt boyutuna göre çizelge incelendiğinde Erzurum ilinde spor hayatlarına devam eden sporcular ile Ankara, Konya, Mersin, İzmir, Artvin, Samsun, Kocaeli, Trabzon, Kayseri illerinde de spor hayatlarına devam eden sporcular lehine anlamlı fark görülmüştür. Çizelge incelendiğinde Gaziantep ilinde spor hayatlarına devam eden sporcular ile Konya, Mersin, İzmir, Samsun, Trabzon, Kocaeli, Kayseri illerinde spor hayatlarına devam eden sporcular lehine anlamlı fark görülmüştür. Çizelge incelendiğinde Konya ilinde spor hayatlarına devam eden sporcular ile Kayseri ve Trabzon ilinde spor hayatlarına devam eden sporcular arasında Konya ilinde spor hayatlarına devam eden sporcular aleyhine anlamlı fark görülmüştür. Çizelge incelendiğinde Ankara ilinde spor hayatlarına devam eden sporcular ile Kayseri ve Trabzon ilinde spor hayatlarına devam eden sporcular arasında Ankara ilinde spor hayatlarına devam eden sporcular aleyhinde anlamlı fark görülmüştür. Çizelge incelendiğinde Bursa ilinde spor hayatlarına devam eden sporcular ile Trabzon ve Kayseri illerinde spor hayatlarına devam eden sporcular arasında Bursa ilinde spor hayatlarına devam eden sporcular aleyhine anlamlı fark görülmüştür.

Organizasyon alt boyutuna göre katılımcılar arasında Çizelge incelendiğinde Erzurum ilinde spor hayatlarına devam eden sporcular ile Artvin, Samsun, Kocaeli, Trabzon ve Kayseri illerinde spor hayatlarına devam eden sporcular lehine anlamlı fark saptanmıştır. Çizelge incelendiğinde Gaziantep ilinde spor hayatlarına devam eden sporcular ile Samsun, Kocaeli, Artvin, Kayseri ve Trabzon illerinde spor hayatlarına devam eden sporcular lehine anlamlı fark saptanmıştır. Çizelge incelendiğinde Trabzon ilinde spor hayatlarına devam eden sporcular ile Bursa, İzmir, Ankara, Antalya, Konya ve Adana illerinde spor hayatlarına devam eden sporcular aleyhine anlamlı fark saptanmıştır. Çizelge incelendiğinde Ankara ilinde spor hayatlarına devam eden sporcular ile Samsun ve Kayseri illerinde spor hayatlarına devam eden sporcular arasında Samsun ve Kayseri lehine anlamlı fark saptanmıştır. Çizelge incelendiğinde Bursa, İzmir, Konya, Adana illerinde spor hayatlarına devam eden sporcular ile Kayseri ilinde spor hayatlarına devam eden sporcular arasında Kayseri lehine anlamlı fark saptanmıştır. ($\chi^2=29,484$, $p<0,05$). Katılımcıların spor ili

değişkenine göre geri bildirim alt boyutu puanları incelendiğinde ise anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($x^2=21,290$, $p>0,5$).

Çizelge 4.30. Rekreatyon yönetimi ölçeği ve katılımcıların ilk millilik yaşı değişkeni arasındaki Kruskal Wallis H testi sonuçları

	İlk millilik yaşı	N	Sıra Ort.	X²	p
Planlama	1(Yok)	174	248,43	8,287	,141
	2(Minikler)	46	313,54		
	3(Yıldızlar)	196	265,44		
	4(Gençler)	71	259,99		
	5(Ümitler)	21	268,36		
	6(Büyükler)	21	305,48		
	Toplam	529			
Organizasyon	1(Yok)	174	245,09	6,687	,245
	2(Minikler)	46	305,30		
	3(Yıldızlar)	196	269,97		
	4(Gençler)	71	273,67		
	5(Ümitler)	21	264,76		
	6(Büyükler)	21	266,21		
	Toplam	529			
Geribildirim	1(Yok)	174	254,70	3,758	,585
	2(Minikler)	46	293,78		
	3(Yıldızlar)	196	261,47		
	4(Gençler)	71	282,97		
	5(Ümitler)	21	273,31		
	6(Büyükler)	21	251,12		
	Toplam	529			

Çizelge 4.30. incelendiğinde katılımcıların ilk millilik yaşı değişkenine göre planlama alt boyutu puanlarında anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($x^2=8,287$, $p>0,5$). Katılımcıların ilk millilik yaşı değişkenine göre organizasyon alt boyutu puanları incelendiğinde de yine anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($x^2=6,687$, $p>0,5$).). Katılımcıların ilk millilik yaşı değişkenine göre geri bildirim alt boyutu puanları incelendiğinde de yine anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($x^2=3,758$, $p>0,5$).

Çizelge 4.31. Rekreasyon yönetimi ölçeği ve katılımcıların katıldığı müsabaka sayısı değişkeni arasındaki Kruskal Wallis H testi sonuçları

	Katıldığı müsabaka		Sıra Ort.	X ²	p
	sayısı	N			
Planlama	0-1	343	252,64	7,398	,116
	2-4	112	306,85		
	5-8	45	250,86		
	9-12	11	250,55		
	13-30	18	284,31		
	Toplam	529			
Organizasyon	0-1	343	254,48	10,924	,027
	2-4	112	300,50		
	5-8	45	247,03		
	9-12	11	291,00		
	13-30	18	273,58		
	Toplam	529			
Geribildirim	0-1	343	256,19	5,918	,205
	2-4	112	292,08		
	5-8	45	263,36		
	9-12	11	288,45		
	13-30	18	254,14		
	Toplam	529			

Çizelge 4.31.'de katılımcıların katıldığı müsabaka sayısı değişkenine göre planlama alt boyutu puanlarında anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($x^2=7,398$, $p>0,5$). Katılımcıların katıldığı müsabaka sayısı değişkenine göre organizasyon alt boyutu puanları incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmüştür ($x^2=10,924$, $p<0,5$). Yapılan Post-Hoc testi sonucunda ise anlamlı fark görülmemektedir($p>,05$). Buna göre testler sonucunda negatif hata olduğu görülmüştür. Katılımcıların katıldığı müsabaka sayısı değişkenine göre geri bildirim alt boyutu puanları incelendiğinde de anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($x^2=5,918$, $p>0,5$).

Çizelge 4.32. Rekreasyon yönetimi ölçeği ve katılımcıların katıldığı müsabakalardan aldıkları derece değişkeni arasındaki Kruskal Wallis H testi sonuçları

	Derece	N	Sıra Ort.	X²	p
Planlama	1(Yok)	384	261,00	5,077	,166
	2(Altın)	53	301,94		
	3(Gümüş)	43	281,99		
	4(Bronz)	49	241,47		
	Toplam	529			
Organizasyon	1(Yok)	384	259,42	6,468	,091
	2(Altın)	53	288,45		
	3(Gümüş)	43	309,79		
	4(Bronz)	49	244,04		
	Toplam	529			
Geribildirim	1(Yok)	384	263,09	4,650	,199
	2(Altın)	53	255,53		
	3(Gümüş)	43	310,97		
	4(Bronz)	49	249,91		
	Toplam	529			

Çizelge 4.32. incelendiğinde katılımcıların aldıkları derece değişkenine göre planlama alt boyutu puanlarında anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($x^2 = 5,077$, $P > 0,5$). Katılımcıların aldıkları derece değişkenine göre organizasyon alt boyutu puanları incelendiğinde de yine anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($x^2 = 6,468$, $P > 0,5$). Katılımcıların aldıkları derece değişkenine göre geri bildirim alt boyutu puanları incelendiğinde de yine anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($x^2 = 4,650$, $P > 0,5$).

Çizelge 4.33. Rekreasyon yönetimi ölçeği ve katılımcıların günlük çalışma süresi değişkeni arasındaki Kruskal Wallis H testi sonuçları

	Günlük çalışma süresi	N	Sıra Ort.	X ²	p	Anlamlı Fark
Planlama	1	26	242,67	9,378	,227	
	2	56	237,74			
	3	52	269,24			
	4	86	254,42			
	5	62	235,56			
	6	64	275,77			
	7	61	295,37			
	8	122	282,05			
	Toplam	529				
Organizasyon	1	26	261,35	7,494	,379	
	2	56	250,78			
	3	52	244,62			
	4	86	265,77			
	5	62	232,23			
	6	64	287,09			
	7	61	287,48			
	8	122	274,28			
	Toplam	529				
Geribildirim	1	26	256,98	15,150	,034	5-7
	2	56	253,45			
	3	52	271,32			
	4	86	259,83			
	5	62	217,13			
	6	64	289,76			
	7	61	315,17			
	8	122	259,22			
	Toplam	529				

Çizelge 4.33.'e bakıldığında katılımcıların günlük çalışma süresi değişkenine göre planlama alt boyutu puanlarında anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($x^2=9,378$, $p>0,5$). Katılımcıların günlük çalışma süresi değişkenine göre organizasyon alt boyutu puanları incelendiğinde de anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($x^2=7,494$, $p>0,5$). Katılımcıların günlük çalışma süresi değişkenine göre geri bildirim alt boyutu puanları incelendiğinde ise anlamlı bir farklılık görülmüştür ($x^2=5,031$, $p<0,5$). Geri bildirim alt boyutuna göre katılımcılardan 7 saat

çalışma süresi olanlar ile 5 saat çalışma süresi olan katılımcılar arasında anlamlı bir fark görülmüştür, bu fark 7 saat çalışma süresi olan katılımcıların lehine olduğu saptanmıştır.

Çizelge 4.34. Rekreasyon yönetimi ölçeği ve katılımcıların günlük antrenman süresi değişkeni arasındaki kruskal wallis h testi sonuçları

	Günlük antrenman süresi	N	Sıra Ort.	X²	p	Anlamlı Fark
Planlama	1	8	271,75	12,464	,086	
	2	111	267,72			
	3	105	287,22			
	4	145	271,09			
	5	66	214,47			
	6	52	259,38			
	7	21	304,48			
	8	21	228,19			
	Toplam	529				
Organizasyon	1	8	261,00	13,361	,064	
	2	111	268,56			
	3	105	266,46			
	4	145	287,52			
	5	66	206,48			
	6	52	258,69			
	7	21	272,83			
	8	21	276,64			
	Toplam	529				
Geribildirim	1	8	223,00	21,991	,003	2-5 3-5 4-5
	2	111	287,91			
	3	105	287,03			
	4	145	269,61			
	5	66	195,16			
	6	52	253,62			
	7	21	302,00			
	8	21	228,62			
	Toplam	529				

Çizelge 4.34. incelendiğinde katılımcıların günlük antrenman süresi değişkenine göre planlama alt boyutu puanlarında anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($x^2 = 12,464$, $p < 0,5$). Katılımcıların günlük antrenman süresi değişkenine göre organizasyon alt boyutu puanları

incelendiğinde de anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($x^2=13,361$, $p>0,5$). Katılımcıların günlük antrenman süresi değişkenine göre geri bildirim alt boyutu puanları incelendiğinde ise anlamlı bir farklılık görülmüştür ($x^2=21,991$, $p<0,5$). Geri bildirim alt boyutuna göre katılımcılardan 5 saat günlük antrenman yapanların 2, 3 ve 4 saat antrenman yapan katılımcılar arasında anlamlı bir fark görülmüştür, bu fark 2, 3 ve 4 saat antrenman yapan katılımcıların lehine olduğu saptanmıştır.

Çizelge 4.35. Rekreasyon yönetimi ölçeği ve katılımcıların günlük boş zaman süresi değişkeni arasındaki Kruskal Wallis H testi sonuçları

Boyut	Günlük boş zaman süresi	N	Sıra Ort.	X ²	p
Planlama	1	67	276,31	11,771	,108
	2	76	285,82		
	3	102	278,13		
	4	87	261,98		
	5	65	238,92		
	6	47	294,54		
	7	30	210,57		
	8	55	238,16		
	Toplam	529			
Organizasyon	1	67	263,31	6,206	,516
	2	76	273,21		
	3	102	262,35		
	4	87	262,25		
	5	65	268,92		
	6	47	300,68		
	7	30	216,25		
	8	55	256,45		
	Toplam	529			
Geribildirim	1	67	253,35	9,537	,216
	2	76	268,08		
	3	102	276,00		
	4	87	262,08		
	5	65	270,38		
	6	47	311,41		
	7	30	230,68		
	8	55	231,84		
	Toplam	529			

Katılımcıların günlük boş zaman süresi değişkenine göre planlama alt boyutu puanlarında anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($x^2=11,771$, $p>0,5$). Katılımcıların günlük boş zaman süresi değişkenine göre organizasyon alt boyutu puanları incelendiğinde de yine anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($x^2=6,206$ $p>0,5$). Katılımcıların günlük boş zaman süresi değişkenine göre geri bildirim alt boyutu puanları incelendiğinde de yine anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($x^2=9,537$, $p>0,5$).

Çizelge 4.36. Rekreasyon yönetimi ölçeği ve katılımcıların boş zaman verimliliği değişkeni arasındaki Kruskal Wallis H testi sonuçları

Boyutlar	Boş zaman verimliliği	N	Sıra Ort.	X^2	p	Anlamlı Fark
Planlama	Evet	258	279,13	6,820	,033	Evet/Hayır
	Kısmen	225	258,16			
	Hayır	46	219,21			
	Toplam	529				
Organizasyon	Evet	258	284,57	10,477	,005	Evet/Hayır
	Kısmen	225	252,40			
	Hayır	46	216,86			
	Toplam	529				
Geribildirim	Evet	258	281,12	6,779	,034	Evet/Hayır
	Kısmen	225	254,15			
	Hayır	46	227,65			
	Toplam	529				

Çizelge 4.36. incelendiğinde katılımcıların günlük boş zamanı verimli geçirme değişkenine göre planlama alt boyutu puanlarında anlamlı bir farklılık görülmüştür ($x^2=6,820$, $p<0,5$). Katılımcıların planlama alt boyutuna göre boş zamanı verimli geçirdiklerini söyleyenler ile boş zamanlarını verimli geçirmediğini söyleyenler arasında anlamlı bir fark saptanmıştır bu farkın boş zamanlarını verimli geçirdiklerini söyleyenlerin lehine olduğu görülmüştür.

Katılımcıların günlük boş zamanı verimli geçirme değişkenine göre organizasyon alt boyutu puanları incelendiğinde de yine anlamlı bir farklılık görülmüştür ($x^2=10,477$, $p<0,5$). Katılımcıların organizasyon alt boyutuna göre boş zamanı verimli geçirdiklerini söyleyenler ile boş zamanlarını verimli geçirmediğini söyleyenler arasında anlamlı bir fark

saptanmıştır bu farkın boş zamanlarını verimli geçirdiklerini söyleyenlerin lehine olduğu görülmüştür.

Katılımcıların günlük boş zamanı verimli geçirme değişkenine göre geri bildirim alt boyutu puanları incelendiğinde de yine anlamlı bir farklılık görülmüştür ($\chi^2 = 6,779$, $p < 0,5$). Katılımcıların geri bildirim alt boyutuna göre boş zamanı verimli geçirdiklerini söyleyenler ile boş zamanlarını verimli geçirmediğini söyleyenler arasında anlamlı bir fark saptanmıştır bu farkın boş zamanlarını verimli geçirdiklerini söyleyenlerin lehine olduğu görülmüştür.

Çizelge 4.37. Rekreasyon yönetimi ölçeği ve katılımcıların boş zamanı değerlendirme şekli değişkeni arasındaki Kruskal Wallis H testi sonuçları

Boyut	Boş zamanı değerlendirme şekli		N	Sıra Ort.	X^2	p
Planlama	Dinlenerek		332	268,04	6,346	,386
	Sportif Etkinlikler		94	245,97		
	Sosyal Etkinlikler		59	296,10		
	Kültürel Etkinlikler		7	247,71		
	Sanatsal Etkinlikler		5	258,50		
	Turistik Etkinlikler		1	394,50		
	Diğer		31	231,74		
	Toplam		529			
Organizasyon	Dinlenerek		332	268,47	6,076	,415
	Sportif Etkinlikler		94	248,38		
	Sosyal Etkinlikler		59	295,96		
	Kültürel Etkinlikler		7	220,71		
	Sanatsal Etkinlikler		5	240,70		
	Turistik Etkinlikler		1	313,00		
	Diğer		31	231,69		
	Toplam		529			

Çizelge 4.37. (devam) Rekreasyon yönetimi ölçeği ve katılımcıların boş zamanı değerlendirme şekli değişkeni arasındaki Kruskal Wallis H testi sonuçları

Geribildirim	Dinlenerek	332	263,80		
	Sportif Etkinlikler	94	260,91		
	Sosyal Etkinlikler	59	304,08		
	Kültürel Etkinlikler	7	220,07	6,910	,329
	Sanatsal Etkinlikler	5	274,40		
	Turistik Etkinlikler	1	293,00		
	Diğer	31	223,56		
	Toplam	529			

Çizelge 4.37. incelendiğinde katılımcıların günlük boş zamanı değerlendirme şekli değişkenine göre planlama alt boyutu puanlarında anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($\chi^2=6,346$, $p>0,5$). Katılımcıların günlük boş zamanı değerlendirme şekli değişkenine göre organizasyon alt boyutu puanları incelendiğinde de yine anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($\chi^2=6,910$, $p>0,5$). Katılımcıların günlük boş zamanı değerlendirme şekli değişkenine göre geri bildirim alt boyutu puanları incelendiğinde de yine anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($\chi^2=6,910$, $p>0,5$).

Çizelge 4.38. Rekreasyon yönetimi ölçeği ve katılımcıların boş zaman etkinliklerini değerlendirdiği kişi değişkeni arasındaki Kruskal Wallis H testi sonuçları

Boyut	Boş zamanı kiminle değerlendirdiği	N	Sıra Ort.	X^2	p	Anlamlı Fark
Planlama	Yalnız	139	218,28			Yalnız-aile Yalnız- arkadaşlar
	Aile	137	304,73			
	Akrabalar	2	143,00	28,284	,000	
	Arkadaşlar	248	272,37			
	Diğer	3	87,33			
	Toplam	529				
Organizasyon	Yalnız	139	203,84			Yalnız-aile Yalnız- arkadaşlar
	Aile	137	304,28			
	Akrabalar	2	104,50	37,071	,000	
	Arkadaşlar	248	279,77			
	Diğer	3	191,00			
	Toplam	529				

Çizelge 4.38. (devam) Rekreasyon yönetimi ölçeği ve katılımcıların boş zaman etkinliklerini değerlendirdiği kişi değişkeni arasındaki Kruskal Wallis H testi sonuçları

Geribildirim	Yalnız	139	213,14	24,547 ,000	Yalnız-aile Yalnız- arkadaşlar
	Aile	137	295,72		
	Akrabalar	2	229,75		
	Arkadaşlar	248	278,39		
	Diğer	3	181,50		
	Toplam	529			

Çizelge 4.38. incelendiğinde katılımcıların boş zamanı kiminle katılıyorsunuz değişkenine göre planlama alt boyutu puanlarında anlamlı bir farklılık görülmüştür ($\chi^2=28,284$, $p<0,5$). Çizelge incelendiğinde katılımcıların planlama alt boyutuna göre boş zamanlarını yalnız geçirmeyi tercih edenler ile boş zamanlarını ailesi ile geçirenler arasında anlamlı bir fark saptanmıştır saptanan bu farkın boş zamanlarını ailesi ile geçirenler lehine olduğu görülmüştür. Çizelge incelendiğinde katılımcıların planlama alt boyutuna göre boş zamanlarını yine yalnız geçirmeyi tercih edenler ile boş zamanlarını arkadaşları ile geçirenler arasında anlamlı bir fark saptanmıştır saptanan bu farkın boş zamanlarını arkadaşları ile geçirenler lehine olduğu görülmüştür.

Katılımcıların boş zamanı kiminle katılıyorsunuz değişkenine göre organizasyon alt boyutu puanları incelendiğinde de yine anlamlı bir farklılık görülmüştür ($\chi^2=37,071$, $p<0,5$). Çizelge incelendiğinde katılımcıların organizasyon alt boyutuna göre boş zamanlarını yalnız geçirmeyi tercih edenler ile boş zamanlarını ailesi ile geçirenler arasında anlamlı bir fark saptanmıştır saptanan bu farkın boş zamanlarını ailesi ile geçirenler lehine olduğu görülmüştür. Çizelge incelendiğinde katılımcıların organizasyon alt boyutuna göre boş zamanlarını yine yalnız geçirmeyi tercih edenler ile boş zamanlarını arkadaşları ile geçirenler arasında anlamlı bir fark saptanmıştır saptanan bu farkın boş zamanlarını arkadaşları ile geçirenler lehine olduğu görülmüştür.

Katılımcıların günlük boş zamanı kiminle katılıyorsunuz değişkenine göre geri bildirim alt boyutu puanları incelendiğinde de yine anlamlı bir farklılık görülmüştür ($\chi^2=24,547$, $p<0,5$).

Çizelge incelendiğinde katılımcıların geri bildirim alt boyutuna göre boş zamanlarını yalnız geçirmeyi tercih edenler ile boş zamanlarını ailesi ile geçirenler arasında anlamlı bir fark saptanmıştır saptanan bu farkın boş zamanlarını ailesi ile geçirenler lehine olduğu görülmüştür. Çizelge incelendiğinde katılımcıların geri bildirim alt boyutuna göre boş zamanlarını yine yalnız geçirmeyi tercih edenler ile boş zamanlarını arkadaşları ile geçirenler arasında anlamlı bir fark saptanmıştır saptanan bu farkın boş zamanlarını arkadaşları ile geçirenler lehine olduğu görülmüştür.

Çizelge 4.39. Rekreasyon yönetimi ölçeği ve boş zaman etkinliklerini nerede değerlendirdiği değişkeni arasındaki Kruskal Wallis H testi sonuçları

Boyutlar	Boş zaman etkinliklerini nerede değerlendirdiği	N	Sıra Ort.	X²	p
Planlama	Kamuya ait alanlar	68	226,37	7,008	,135
	Özel sektöre ait alanlar	51	284,85		
	Ev ortamında	203	263,33		
	Doğal açık alanlarda	175	278,88		
	Diger	32	250,16		
	Toplam	529			
Organizasyon	Kamuya ait alanlar	68	241,79	6,249	,181
	Özel sektöre ait alanlar	51	262,93		
	Ev ortamında	203	253,45		
	Doğal açık alanlarda	175	285,60		
	Diger	32	278,27		
	Toplam	529			
Geribildirim	Kamuya ait alanlar	68	239,78	4,923	,295
	Özel sektöre ait alanlar	51	252,45		
	Ev ortamında	203	260,10		
	Doğal açık alanlarda	175	283,10		
	Diger	32	270,70		
	Toplam	529			

Çizelge 4.39. incelendiğinde katılımcıların boş zaman etkinliklerine nerede katılıyorsunuz değişkenine göre planlama alt boyutu puanlarında anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($\chi^2=7,008$, $p>0,5$). Katılımcıların boş zaman etkinliklerine nerede katılıyorsunuz değişkenine göre organizasyon alt boyutu puanları incelendiğinde de yine anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($\chi^2=6,249$, $p>0,5$). Katılımcıların boş zaman etkinliklerine nerede katılıyorsunuz değişkenine göre geri bildirim alt boyutu puanları incelendiğinde de yine anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($\chi^2=4,923$, $p>0,5$).

Çizelge 4.40. Katılımcıların planlama, organizasyon ve geri bildirim alt boyutları arasında spearman's correlation analiz sonuçları

			Planlama toplam	Organizasyon toplam	Geribildirim toplam
Spearman's rho	Planlama	Correlation Coefficient	1,000	,700**	,735**
		Sig. (2-tailed)	.	,000	,000
		N	529	529	529
	Organizasyon	Correlation Coefficient	,700**	1,000	,704**
		Sig. (2-tailed)	,000	.	,000
		N	529	529	529
	Geri bildirim	Correlation Coefficient	,735**	,704**	1,000
		Sig. (2-tailed)	,000	,000	.
		N	529	529	529

Spearman'ın sıralama korelasyon kat sayısı analizine göre planlama alt boyutu ile organizasyon alt boyutu arasında yüksek düzeyde pozitif yönde anlamlı bir ilişki görülmektedir ($r_{spearman} = ,700$, $p<,05$.) Spearman'ın sıralama korelasyon kat sayısı analizine göre planlama alt boyutu ile geri bildirim alt boyutu arasında yüksek düzeyde pozitif yönde anlamlı bir ilişki görülmektedir ($r_{spearman} = ,735$, $p<,05$.) Spearman'ın sıralama korelasyon kat sayısı analizine göre Organizasyon alt boyutu ile geri bildirim alt boyutu arasında yüksek düzeyde pozitif yönde anlamlı bir ilişki görülmektedir ($r_{spearman} = ,704$, $p<,05$.)

5. TARTIŞMA

Bireylerin rekreasyon ile ilgili bir yönetim uygulamasının sağlanması ve uyguladığı bu rekreasyon yönetimi sayesinde rekreatif etkinliklerden elde ettiği kazanımların arttırılmasının hedeflendiği araştırma iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümünde rekreasyonel etkinliklerin bireyin yaşamına olan olumlu etkilerini arttırılmasına katkı sağlamak için rekreasyon yönetimi ölçeği geliştirilmiş ikinci bölümde ise belirli değişkenlere göre geliştirilen ölçeğin TOHM’da antrenmanlarına devam eden elit sporculara uygulayarak rekreasyona katılımlarını ve katıldıkları bu rekreasyon etkinliklerini nasıl bir sistem içerisinde yürüttükleri analiz edilmiştir. Rekreasyon yönetimi ölçeği geliştirilerek elde edilen ölçüm aracı ile elit sporcuların rekreasyon yönetimi düzeylerinin belirlenmesi ve çeşitli değişkenlerin bu düzeyi ne doğrultuda etkilediğinin araştırıldığı çalışma bulgularına göre 3 faktörlü (planlama, organizasyon ve geri bildirim alt boyutlarından oluşan), 22 maddelik yapı elde edilmiştir. Geri bildirim alt boyutu toplam varyansın %43’ünü açıklamakta, planlama alt boyutu toplam varyansın %6,77’sini açıklamakta ve organizasyon alt boyutu ise toplam varyansın %5,26’sını açıklamaktadır. Üç alt boyutun toplam varyansın %56,26’sını açıkladığı belirlenmiştir. Ölçek geliştirme aşamasındaki iç tutarlılık katsayısı geri bildirim alt boyutu için ,86, planlama alt boyutu için .84 organizasyon alt boyutu için .66 Toplam da ise .90 olarak saptanmıştır. Açımlayıcı faktör analizinin ardından belirlenen yapıyı sınamak adına uygulanan doğrulayıcı faktör analizi bulguları uyum indeksleri çerçevesinde değerlendirilmiştir. Test tekrar test doğrultusunda gerçekleştirilen DFA bulguları elde edilen 3 faktörlü yapının doğrulandığını göstermektedir. Dolayısıyla elde edilen yapının yapı geçerliliğinin doğrulandığı söylenebilir (RMSEA .081, SRMR 0.66, NFI 0.91, CFI 0.94, NNFI 0.93, $\chi^2/df=2,64$). Elde edilen ölçüm aracıyla Türkiye’de bulunan Türkiye Olimpik Hazırlık Merkezlerinde antrenmanlarına devam eden 18 yaş üstü 529 elit sporcunun rekreasyon yönetimleri ve belli değişkenlerin elit sporcuların rekreasyon yönetimlerini değiştirip değiştirmediğine yönelik analizler yapılmıştır. Bu aşamada iç tutarlılık katsayısı tüm ölçüm aracı için .90, planlama alt boyutu için .90, organizasyon alt boyutu için .70, geri bildirim alt boyutu için .92 olarak saptanmıştır.

Günümüzde yoğun ve yorucu çalışma temposu ekonomik, teknolojik ve sosyal imkânlar ile birleştiğinde insanlar boş zamanın farkını daha anlamlı bir şekilde kavramaktadır. Ayrıca rekreasyon etkinliklerinin birey için faydalı sonuçlar ortaya çıkardığı birçok araştırmada ortaya konulduğu alan yazın incelendiğinde de görülmektedir. Bu araştırmada ortaya koyulmaya çalışılan, elit sporcuların hem sportif hem de bunun yanı sıra akademik hayatlarını başarılı bir şekilde devam ettirebilmeleri için kısıtlı bir zaman dilimine sahip oldukları boş zamanlarında katıldıkları etkinliklerin sporcuların kendileri için daha verimli hale getirebilmek ve faydalı çalışmaların yapılmasını sağlamak olmuştur. Katılımcılara dair cinsiyet, branş, spor yaşı, spor yapmaya devam ettiği il, katıldığı uluslararası müsabaka sayısı, günlük çalışma saati, günlük antrenman saati, boş zamanı verimli geçirme durumu ve boş zamanları kiminle geçirdiği değişkenleri ile rekreasyon yönetimine yönelik alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar saptanmıştır. Bunun yanı sıra güncel eğitim durumları, gelir seviyeleri, ilk millilik yaşı ve katıldığı uluslararası müsabakalardan aldığı dereceler ile rekreasyon yönetimine yönelik alt boyutlarında anlamlı farklılığın olmadığı saptanmıştır.

Cinsiyete göre elit düzeydeki kadın sporcuların elit düzeydeki erkek sporculara göre rekreasyon yönetiminde puanları daha yüksek çıkmış bu durum kadınların daha bilinçli davrandıklarını gösterdiği söylenebilir. Yaşartürk, (2016) ‘ün elit düzeydeki sporcuların rekreatif etkinlik tercihlerinde tutum, sıkılma algısı ile yaşam doyumlarının incelediği çalışmasında da çalışmamızla aynı paralelde kadınların daha yüksek puanlar elde ettiği görülmektedir. Deveci ve diğerleri (2021) çocuk sporcuların rekreasyonel egzersize katılım motivasyonu ve mutluluk düzeylerinin incelenmesi çalışmasında da çalışmamıza paralel olarak kadın sporcuların motivasyon sonuçları erkeklere göre daha yüksek çıkmıştır. Bu durum da kadınların herhangi bir olayda ve rekratif etkilere yönelik davranışlarda daha özenli davrandıkları söylenebilir. Akgül (2011)’ün farklı kültürlerdeki bireylerin boş zaman aktivitelerine yönelik tutumlarının değerlendirilmesi çalışmasında da yine kadınların daha yüksek puanlara sahip olduğu görülmektedir. Kwak ve diğerleri (2009) yapmış oldukları çalışmada kadın katılımcıların fiziksel aktivitelere ve akademik başarı için daha fazla zaman ayırarak hem fizyolojik hem psikolojik olarak kendilerini daha hazır tuttıklarını belirtmişlerdir. Olff, Langeland, Draijer ve Gersons (2007)’nün çalışmasında da kadınların

olaylara daha duygusal baktıkları ve daha problem odaklı oldukları saptanmıştır. Ayrıca kültürel yapı ve hayatın kadınlara yüklediği sorumluluklar da göz önünde bulundurulduğunda kadınların boş zamanlarında yaptıkları rekreasyonel etkinliklerden daha çok zevk aldıkları söylenebilir. Alan yazın incelendiğinde de bireylerin boş zaman davranışları cinsiyete göre farklılık gösterdiği görülmektedir (Lapa, Ağyar ve Bahadır, 2012). Çalışmamızın aksine Ateca ve ark. (2008), Pinquart ve Schindler (2009) yapmış oldukları çalışmalarda cinsiyetin önemli bir faktör olduğu ve erkeklerin boş zamanlarda daha çok haz aldıklarını belirtmişlerdir. Bu durum da boş zamanı değerlendiren kişilerin sosyal yaşamı, çalışma hayatı ve eğitim gibi faktörlere göre değişiklik gösterebileceğini ortaya çıkarttığı düşünülebilir.

Eğitim durumu değişkenine göre elit sporcuların rekreasyon yönetiminde anlamlı bir farklılık saptanmamıştır. Bu bulgunun sporcuların yoğun antrenman döneminde ve kamp döneminde sahip olunan imkanların ve fiziki koşulların benzer olmasından dolayı diğer sporcular ile boş zamanlarını beraber geçirmeleri ve rekreasyon faaliyeti olarak takımın beraber hareket etmesi böyle bir sonucun ortaya çıkmasına neden olabilir. Yaşartürk, (2016) ‘ün elit düzeydeki sporcuların rekreatif etkinlik tercihlerinde tutum, sıkılma algısı ile yaşam doyumlarını incelediği çalışmasında da üniversite öğrencisi olan elit düzeydeki sporcuların boş zamanda hem sıkılma algısından hem de doyum aldığı etkinliklerde benzerlik saptanmıştır. Çalışmamızın aksine Ayyıldız (2018)’in sportif rekreasyon faaliyetlerine katılan bireylerde ekorekreasyonel tutum çalışmasında eğitim düzeyi arttıkça rekreasyon farkındalığı ve rekreasyona katılım gibi unsurların gözle görülür farka sahip olduğu görülmektedir. Yine Zhou, Zhang, Dong, Ryan, ve Li (2021)’nin yaptıkları çalışmada da eğitim seviyesi yüksek olan bireylerin serbest zaman tatminlerinin daha yüksek olduğu belirtilmiştir. Yıldırım (2023) spor merkezlerinde egzersiz yapan bireylerin boş zaman faaliyetlerine yönelik tutumlarının incelenmesi çalışmasında da boş zaman tutumu alt boyutlarının öğrenim durumu değişkenine göre test sonuçlarına bakıldığında üç alt boyutunda da lisansüstü öğrenim durumuna sahip bireylerin lehine anlamlı farklılık görülmüştür. Pressman ve diğerleri (2009)’in farklı çalışma grubu ile yaptığı bir başka çalışmada yine çalışmamızın aksine eğitim seviyesi yükseldikçe bireylerin boş zaman aktivitelerine daha fazla katılım gösterdikleri görülmektedir. Leversen, Danielsen, Birkeland

ve Samdal (2012)'ın yaptıkları çalışmada da farklı sınıflarda olan öğrencilerin boş zaman tatmin düzeylerinin değişiklik gösterdiği görülmektedir.

Gelir seviyesi değişkenine göre elit sporcuların rekreasyon yönetiminde tüm alt boyutlarda anlamlı bir farklılık saptanmamıştır. Mevcut çalışmaya paralel olarak Yaşartürk, (2016) 'ün elit düzeydeki sporcuların rekreatif etkinlik tercihlerinde tutum, sıkılma algısı ile yaşam doyumlarını incelediği çalışmasında ve Ayyıldız (2018)'ın sportif rekreasyon faaliyetlerine katılan bireylerde ekorekreasyonel tutum çalışmasında gelir seviyesine göre anlamlı farklılıklara saptanmamıştır. Bir başka çalışma olan Ayyıldız ve Karaküçük (2017)'ün çocuklarıyla baby gym aktivitelerine katılan ebeveynlerin rekreasyon fayda düzeylerinin incelenmesi çalışmasında mevcut araştırmaya paralel olarak katılımcıların algılanan gelir düzeyi ile rekreasyon fayda ölçeği arasında anlamlı fark saptanmamıştır. Hawkins ve diğerleri (2009)'nin yapmış olduğu çalışmada ise ekonomik gelirin artması ile rekreasyonel etkinliklere katılımı bir engelin ortadan kalktığını saptamışlar ve ekonomik gelirin rekreasyonel faaliyetlerde etkili olduğunu belirtmişlerdir. Yine Burton, Turrel ve Oldenburg (2003)'un yapmış olduğu çalışmada da gelir seviyesi rekreasyonel aktivitelere katılımı temel etken olarak belirtilmiştir. Bizim çalışmamızda gelir seviyesinde anlamlı farkın olmaması elit sporcuların kamp dönemlerinde ve yoğun antrenman dönemlerinde takım olarak hareket etmeleri rekreasyon aktivitelerine beraber katılmaları ve spor yaşamlarındaki standart davranışlarının buna etkisi olduğu düşünülebilir.

Branş değişkeni ile RYÖ tüm alt boyutlarında anlamlı farklılıklar saptanmıştır. Saptanan bu farkın ortaya çıkmasındaki etkenler branşı yapan sporcuların sosyal yaşamlarındaki değişiklikler ve branşa göre şekillenen kültürel yaşamın etkisi olabilir. Çalışmanın aksine Yaşartürk, (2016) 'ün elit düzeydeki sporcuların rekreatif etkinlik tercihlerinde tutum, sıkılma algısı ile yaşam doyumlarını incelediği çalışmasında elit düzeydeki sporcuların serbest zaman aktivitelerine farklı branşlarda bulunmalarına rağmen serbest zamanlarda yapılan aktivitelerde algılanan doyum ile sıkılma düzeyi arasında anlamlı fark saptanamamıştır. Esentaş, Yavaş ve Güzel (2021) çocuk sporcuların rekreasyonel egzersiz katılım motivasyonu ve mutluluk düzeylerinin incelenmesi çalışmasında da mevcut araştırmaya paralel olarak sporcuların rekreasyonel etkinliğe katılımlarında branşlarına göre

anlamli farklılıklar saptanmıştır. Bu farklılığın dans ile futbol, voleybol, atletizm branş puanları açısından olduğu ve dans branş puanlarının futbol, voleybol, atletizm branş puanlarına göre daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Güney (2022)'in mücadele sporlarında sporcuların branşlarına göre boş zaman motivasyon düzeylerinin araştırılması çalışmasında boş zaman motivasyon bilme ve başarma, uyaran yaşama, motivasyonsuzluk, özdeşim alt boyutlarında anlamlı fark saptanmış dışsal düzenleme alt boyutunda ise anlamlı bir fark saptanamamıştır. Bir başka çalışma olan Aras, İmamoğlu ve Aksoy (2022)'un oyun ve mücadele sporcularının boş zaman motivasyonlarının incelenmesi çalışmasında da motivasyonsuzluk puanı basketbol, voleybol ve futbol oynayan öğrencilerde güreş judo, tekvando ve karate yapan öğrencilere göre daha düşük olarak saptanmıştır.

Elit sporcuların spor yaşı değişkenine göre rekreasyon yönetiminde planlama ve geri bildirim alt boyutlarında anlamlı fark saptanamamıştır. Organizasyon alt boyutunda ise 1-5 yıl arasında spor yapanlar ile 6-10 yıl arasında spor yapanlarda anlamlı fark saptanmıştır saptanan anlamlı farkın 6-10 yıl spor yapan elit sporcular lehine olduğu görülmektedir. Kozak, Zorba ve Bayrakdar (2021) tarafından yapılan sporcularda zihinsel antrenman becerileri ile bilinçli farkındalık çalışmasında sporculuk deneyimi fazla olan sporcuların farkındalık, yeniden odaklanma düzeyleri ve bilinçli farkındalık toplam puanı, sporculuk deneyimi düşük olan sporculara göre daha yüksek olarak saptanmıştır. Özdemir, Özşarı ve Topuz (2018) tarafından yapılan taekwondo sporcularının boş zaman yönetimlerinin bazı değişkenler açısından değerlendirilmesi çalışmasında boş zaman yönetiminde amaç belirleme ve yöntem ile boş zaman tutumu konusunda sporculuk yaşı arttıkça puanların yükseldiği görülmektedir. Bu çalışmaların aksine Yaşartürk, (2016) 'ün elit düzeydeki sporcuların rekreatif etkinlik tercihlerinde tutum, sıkılma algısı ile yaşam doyumlarını incelediği çalışmasında sporcuların müsabık oldukları branşlarda spor yıllarına göre boş zaman tutumu alt boyutlarına göre incelendiğinde bilişsel, duyuşsal ve davranışsal boyutlarda istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunamamıştır. Spor yaşı uzun olan sporcular her zaman dilimi için ayrı bir program dahilinde çalışmalarını sürdüren sporculardır. Anlamlı farkın daha uzun spor yaşına sahip olan sporcular lehine olması bu sebeple olabilir.

Elit sporcuların spor ili değişkenine göre rekreasyon yönetiminde planlama ve organizasyon alt boyutlarında anlamlı farklar saptanmıştır. Bulgular incelendiğinde anlamlı farkın birçok spor ilinde ortaya çıktığı görülmektedir. Güney (2022)'in mücadele sporlarında sporcuların boş zaman motivasyon düzeylerinin araştırılması çalışmasında çalışmasını yaşanılan yer (köy, ile, şehir merkezi) olarak değerlendirmiş sadece bilme başarma alt boyutunda anlamlı farklılık tespit edilmiş diğer alt boyutlarda (uyaran yaşama, motivasyonsuzluk, özdeşim, dışsal düzenleme) anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Rubin, Flowers ve Gross (1986) serbest zaman davranışlarının, kişisel gelişmişliğin, aile yaşantılarının, sosyal ve kültürel ilişkilerin önemli bir parçası olduğunu savunmuşlardır. Bu yönde incelendiğinde, illerin sosyo-ekonomik ve kültürel yapıları ile rekreatif etkinliğe uygun aktivitelerin farklılık göstermesi bu illerde boş zamanlarını değerlendirmek isteyen sporcuların tercihlerini etkileyebileceği düşünülmektedir. Anlamlı farkın olduğu iller incelendiğinde şehrin gelişmişlik düzeyi ve şehrin sahip olduğu rekreatif farklılıklar (turizm aktiviteleri, kültürel etkinlikler, su aktiviteleri, kış aktiviteleri, dağcılık ve tırmanma vb.) sebebiyle ve illerde bulunan branşları yapan sporcuların tercihleri de anlamlı farkın ortaya çıkmasında etkili olduğu düşünülmektedir. Balcı ve İlhan (2006)'ın farklı bir çalışma grubu ile yaptıkları Türkiye'deki niversite ğrencilerinin rekreatif etkinliklere katılım düzeylerinin belirlenmesi çalışması da mevcut araştırmayı destekler niteliktedir. Bu çalışmada da kız öğrencilerin öğrenim hayatlarını devam ettirdikleri üniversitelerin bulunduğu coğrafi bölgeye göre rekreatif etkinlik tercihlerinde farklılık olduğu tespit edilmiştir. Bunlar Akdeniz ve Ege niversitesi kız ğrencilerinin voleybol, tenis ve yüzme etkinliklerine katılırken, Atatürk ve Dicle niversitesi kız ğrencilerinin doğa yürüyüşüne katıldıkları ve İstanbul niversitesi kız ğrencilerinin de voleybol ve tiyatro etkinliklerini tercih ettikleri görülmektedir.

Sporcuların ilk millilik kategorisi değişkenine göre rekreasyon yönetiminde hiçbir alt boyutta anlamlı fark saptanmamıştır. Bulgular incelendiğinde ilk kez milli olunan kategoriler farklılık gösterse de bu kategorik farklılık rekreasyon yönetim puanlarında anlamlı farklılık göstermemiştir. Sporcuların milli olmadan önce edindikleri rekreatif etkinliklere katılma alışkanlıkları milli olduktan sonra bir farklılığa sebep olmadığı görülmektedir. Sporcuların milli olmadan önce sezonun büyük bölümünde bireysel ve takım

olarak federasyon tarafından belirlenen ulusal faaliyetlere hazırlık ve katılım gösterdikleri bilinmektedir. Sporcular bu faaliyetlerde gösterdikleri performans ile uluslararası müsabakalara katılım ve milli olma hakkı kazanmaktadırlar. Sporcular elde ettikleri bu hakkı sezon içerisinde sadece belli dönemlerde milli takım kamplarında ve müsabakalar döneminde deneyimlemektedirler. Sporcuların ulusal faaliyetlere nispeten çok daha kısa bir süreçte deneyimledikleri uluslararası faaliyetler sürecinde daha önce elde ettikleri rekreatif etkinlik alışkanlıklarını değiştiremedikleri düşünülmektedir. Yaşartürk, (2016) ‘ün elit düzeydeki sporcuların rekreatif etkinlik tercihlerinde tutum, sıkılma algısı ile yaşam doyumlarını incelediği çalışmasında, davranışsal alt boyutta A Milli kategorisinde olanlar ile B milli kategorisinde olanlar arasında anlamlı fark bulunurken, diğer alt boyutlarda çalışmamızı destekler şekilde anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Müsabaka sayısı değişkenine göre rekreasyon yönetiminde organizasyon alt boyutunda anlamlı fark saptanmıştır. Sporcuların katıldığı müsabaka miktarı sporcuların öncesiyle ve sonrasında ne kadar müsabaka deneyimledikleri ile ilgilidir. Deneyimlenen müsabaka sayısı ne kadar fazla ise organizasyon alt boyutu puanlarının da o kadar fazla olmasının beklenebileceği düşünülebilir. Bu sonuca göre katıldığı müsabaka sayısı 2-4 defa olan sporcuların puanlarının 0-1 kez olan sporcuların puanlarından daha yüksek olması normal görülebilir. Sporcuların müsabaka süreçlerinde gidilecek şehir, şehrin rekreatif etkinliğe uygunluğu ve bu süreçte öncesiyle ve sonrasında rekreatif etkinlik organizasyonlarında tecrübeli olmaları beklenen bir durumdur. Aynı sonuç katıldığı müsabaka sayısı 5-8 defa ile 13-30 defa arasında da müsabakaya katılım sayısı 13- 30 defa lehine anlamlı fark vardır. Bu sonucun aksine organizasyon alt boyutu puanları katıldığı müsabaka sayılarına göre 5-8 defa katılım gösteren sporcuların 0-1 defa katılım gösteren sporculardan yüksek olması beklenmesine rağmen aradaki anlamlı fark 0-1 lehine olmuştur. Aydın ve Yaşartürk (2020) üniversitede öğrenim gören elit düzey bocce sporcularının rekreasyon faaliyetlerine yönelik tatmin ve benlik algısı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi çalışmasında sportif faaliyetlerdeki başarı ve tecrübenin serbest zaman tatmini üzerinde olumlu yönde etkilediğini belirtmişlerdir. Elit sporcuların katıldığı müsabakalardan aldıkları derece değişkenine göre rekreasyon yönetiminde hiçbir alt boyutta anlamlı fark saptanamamıştır. Sporcular ulusal ya da uluslararası kamp ve müsabaka ayrımı yapmaksızın başarılı olmak

için çabalarlar. Sonuç olarak başarı kriterlerinden bir tanesi dereceye girerek bir madalya kazanmaktır. Bu nedenle elit sporcuların kazandıkları madalyalara bakılmaksızın rekreasyon yönetiminde tüm alt boyut puanlarında bir farklılığın olmaması normaldir.

Elit sporcuların günlük çalışma süresi değişkenine göre rekreasyon yönetiminde geri bildirim alt boyutunda anlamlı bir fark saptanmıştır. Bu anlamlı fark günlük çalışma süresi 7 saat olan sporcular ile 5 saat olan sporcular arasında günlük çalışma süresi 7 saat olanlar lehine olmuştur. Elit sporcular çok yoğun çalışma dönemlerinden geçebilmektedirler. Bu dönemler hem zihinsel olarak hem fiziksel olarak sporcuların çalışma zamanından geriye kalan zamanlarını daha değerli kılmaktadır. Her sporcu için sahip olunan çalışma zamanı yapılan işe göre değişebilmektedir. Boş zamanı değerlendirmede ve değerlemede çalışma zamanı daha çok olan sporcuların çalışma zamanı az olan sporculardan daha yüksek puana sahip olmalarının normal olduğu düşünülmektedir. Boş zamanı daha az olan sporcuların bu zamanı en verimli şekilde değerlendirebilmesi için aktivitelerinin sonunda bir değerlendirme yapıp daha sonra yapacağı aktiviteleri daha verimli yapmak istemektedirler. Elit sporcuların günlük antrenman süresi değişkenine göre rekreasyon yönetiminde geri bildirim alt boyutunda anlamlı bir fark saptanmıştır. Bu anlamlı fark günlük antrenman süresi 5 saat olan sporcular ile 2,3,4 saat olan sporcular arasında günlük antrenman süresi 5 saat olan sporcular aleyhine olmuştur. Elit sporcuların antrenman süreleri branştan bransa, antrenörden antrenöre ve hatta sporcudan sporcuya dahi değişebilmektedir. Bu süreye çalışma ve akademik yaşam da eklendiğinde sporcuların rekreatif etkinliklere katılmak için sahip oldukları boş zaman oldukça kısıtlıdır. Sporcu ne kadar çok zamana sahipse o kadar rekreatif etkinlik yapabilir. Yaptığı etkinlikleri değerlendirebilir, bu etkinlikleri çeşitlendirebilir ve boş zamanını nasıl daha verimli hale getireceğine ilişkin değerlendirmelerde bulunabilir. Bir başka çalışmada Demir ve Çetin (2020)'in rekreasyonel spor etkinliğine katılan ve profesyonel olmayan sporcuların motivasyon boyutları: tarihi yarımada bisiklet turu üzerine bir araştırma çalışmasında farklı sürelerde spor yapan kişilerin rekreasyon faaliyetlerine katılımında anlamlı bir fark saptanmamıştır. Elit düzeydeki sporcuların sporu meslek haline getirmeleri yaptıkları her faaliyette bireysel olarak fayda sağlamaya çalışmaları bu iki çalışma arasında farklı sonuçları ortaya çıkarttığı söylenebilir.

Elit sporcuların günlük boş zaman süresi değişkenine göre rekreasyon yönetiminde hiçbir alt boyutta anlamlı fark saptanmamıştır. Kişinin boş zamanı; çalışma zamanı, akademik yaşam, uyuma ve yeme-içme zamanlarından geriye kalan zamandır. Kişi bu boş zamanı istediği gibi değerlendirir. Araştırmada sporcuların sahip olduğu boş zamanının farklılıklar gösterdiği fakat rekreasyon yönetimi alt boyutlarında anlamlı bir farklılığa sebep olmadığı ve boş zaman etkinliklerini değerlendirme davranışlarında bir değişikliğe sebebiyet vermediği görülmektedir. Aydın ve Yaşartürk (2020)'ün üniversitede öğrenim gören elit düzey bocce sporcularının rekreasyon faaliyetlerine yönelik tatmin ve benlik algısı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi, çalışmada günlük serbest zamanı 1-2 saat, 3-4 saat, 5-6 saat olan sporcuların serbest zaman tatminlerinin genel olarak ve tüm alt boyutlarda benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir. Güldür ve Yaşartürk (2020)'ün okul öncesi öğretmenlerinin rekreasyon faaliyetlerine katılımındaki fayda ve yaşam doyum düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi çalışmada da günlük serbest zaman etkinlik süresine göre farklılıklar saptanmamıştır. Bir başka çalışma olan Göral (2020)'in boş zaman eğitiminin akademik erteleme davranışına etkisi çalışmada katılımcıların boş zamanları ile boş zaman eğitimi ölçeği arasında anlamlı fark bulunmazken boş zamanları 6 saatten fazla olan katılımcıların puanları daha yüksek olarak çıkmıştır. Bu sonuçlar ile birlikte serbest zaman tatminin süresinin önemli olmayıp niteliğinin ve nasıl kullanıldığının önemli olduğunu söyleyebiliriz. Sporcuların boş zaman sürelerini değerlendirme davranışları branşa, antrenmana, sporcuya, çalışma hayatına, uyku süresine ve akademik yaşama göre şekillenmekle beraber bu saydığımız değişkenler sabit değildir. Her sporcunun boş zaman süresi sezon içerisinde dönem dönem farklılıklar göstermektedir. Bu tüm branşlar için böyledir. Faaliyet programına göre yoğun olunan ve az yoğunluğu olan dönemler görülebilmektedir. Bu nedenle sporcuların rekreasyon yönetimi puanları tüm alt boyutlarda benzer görülmektedir. Bu bulgunun daha sonra yapılacak çalışmalarla tekrar araştırılmasının faydalı olacağı düşünülmektedir.

Boş zamanı verimli geçirme değişkenine göre rekreasyon yönetiminde tüm alt boyutlarda anlamlı farklar saptanmıştır. Evet-kısmen-hayır cevapları incelendiğinde evet diyenler lehine anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Ayyıldız (2018)'in sportif rekreasyon faaliyetlerine katılan bireylerde ekorekreatif tutum çalışmada katılımcıların boş zamanlarını daha

çok sportif faaliyetlerle geçirdiği görülmektedir. Bu durum katılımcıların yaşamlarına bu yönde bir etkinlik katmaları boş zamanlarını verimli bir şekilde değerlendirdiklerini göstermektedir. Elit sporcuların zamanlarını değerlendirme biçimi gözlemlendiğinde de genel olarak faydalı boş zaman geçirdiklerini dile getirmektedirler. Ancak sporcuların kamp dönemleri ve müsabaka dönemleri gözlemlendiğindeki bu durum elit sporcuların spor hayatları devam ettiği sürece yaşamları da bu şekilde devam etmektedir. Sporcuların katıldığı rekreasyonel etkinlik ne olursa olsun sporcuların boş zamanlarını verimli geçirdiklerine yönelik algılarının yüksek olduğu görülmektedir. Bu yüzden elit sporcuların akademik hayatları ve sosyal hayatları için boş zamanlarını daha genel olarak ve düzenli bir şekilde değerlendirilmesi yaşam kalitelerinin artmasını sağlayacağı düşünülmektedir. Aynı zamanda aktif sporculuk hayatlarından sonra da bu alışkanlıklarını devam ettirmeleri gerekmektedir. Borjesson ve diğerleri (2019)'nin Koroner arter hastalığı olan atlet-hastalarda boş zamanlara veya yarışmalı sporlara katılım için öneriler çalışmasında sporcuların mücadele sporlarından sonra tedbirli olarak rekreasyon aktivitelerine katılımları tavsiye edilmektedir.

Günlük boş zamanı değerlendirme şekli değişkenine göre rekreasyon yönetiminde hiçbir alt boyutta anlamlı fark saptanmamıştır. Elit sporcuların çalışma zamanı, yeme-içme zamanı, akademik yaşam ve uyku zamanı dışında kalan zamanlarında boş zamanlarını değerlendirme şekillerinde belirgin farklılıklar olmadığı görülmüştür. Boş zaman insanın istediği gibi kullandığı zaman olarak kabul edildiğinde araştırmaya katılan elit sporcuların bu zamanı değerlendirme şekillerinde anlamlı farkın olmamasının nedeni sporcuların benzer antrenman programı, yeme-içme ve uyku saatlerine yönelik sporcu disiplininin kaynaklandığı düşünülebilir. Mevcut çalışmayı destekler nitelikte olan bir başka çalışmada, Bozyel ve Karavelioğlu (2021)'nin kadın futbolcuların kişilik özelliklerinin rekreasyonel tercihlerine etkisinin incelenmesi çalışmasında rekreasyon tercihleri bakımından katılımcıların aktif sporculukları devam ettiğinden günlük yaşantılarında sportif faaliyetlere daha fazla ilgilendikleri arta kalan zamanlarını ise dinlenerek, aileleri ve arkadaşları ile geçirdikleri saptanmıştır. Ayhan (2017)'in aktif sporcuların rekreatif etkinliklere katılımlarına engel oluşturabilecek faktörlerin yaşam tatmini ve yaşam kalitesi üzerine etkisi çalışmasında da aktif sporcuların çoğunluğunun boş zamanlarını dinlenerek geçirdiği saptanmıştır. Taşkiran

(2021) 'ın üniversite öğrencilerinde serbest zamanda sıkılma algısı, psikolojik sağlık ve saldırganlık eğilimi arasındaki ilişkinin incelenmesi çalışmasında katılımcıların serbest zamanlarını pasif şekilde değerlendirdiği saptanmıştır. Bu durumun nedeni son yıllarda yaşanan salgın hastalıklar ve gelişen teknoloji ile birlikte telefon, tablet ve bilgisayar kullanımının bireyler arasında arttığı olarak gösterilebilir. Elit sporcuların yaşam tarzlarının dışında yoğun antrenman dönemleri, yeme-içme saatleri, akademik yaşam ve uyku saatleri dışında sporculara kalan kısıtlı boş zamanlarını verimli kullanabilmek için benzer boş zaman değerlendirme alışkanlıkları oluştuğu söylenebilir. Türkiye’de elit sporcuların zamanlarının büyük kısmını geçirdikleri TOHM tesisleri ve milli takım kamplarının sunmuş olduğu rekreatif imkânlar da sporcuların benzer alışkanlıklar edinmesinde etkili olduğu düşünülmektedir. Ayrıca antrenörler ve idareciler de sporcuların boş zamanını değerlendirmede müdahil olabilmektedir ve bu müdahalelerin benzer tarzlarda olduğu söylenebilir yine öğrencilerde olduğu gibi sporcuları da etkileyen salgın hastalıklar ve gelişen teknoloji ile elektronik oyunlara telefon ve tabletlerin sayesinde ulaşımın günümüzde kolaylığı boş zamanı değerlendirme şekillerinde anlamlı farkın olmamasına etken olabilir. Çalışmamızın aksine Kim, Brown ve Yang (2019)’ın ve Park, Yoon, Koo ve Lee (2021)’in yapmış oldukları çalışmalarda ise bireyin boş zaman etkinliklerine pasif olarak katılım yerine aktif katılım sağlayarak daha çok kazanımlar elde edebileceğini belirtmişlerdir.

Sporcuların boş zaman etkinliklerini değerlendirdiği kişi değişkenine göre rekreasyon yönetiminde tüm alt boyutlarda anlamlı farklar saptanmıştır. Elit sporcuların boş zaman etkinliklerini kiminle geçirdiğine yönelik soruya cevap veren katılımcıların yalnız-aile ve yalnız-arkadaşlar seçenekleri arasında “yalnız seçeneği” aleyhine anlamlı farklar vardır. Buna göre elit sporcular boş zamanlarını yalnız başlarına değerlendirmektense aile veya arkadaşları ile değerlendirmeyi tercih ettikleri görülmektedir. Taşkiran (2021) 'ın üniversite öğrencilerinde serbest zamanda sıkılma algısı, psikolojik sağlık ve saldırganlık eğilimi arasındaki ilişkinin incelenmesi çalışmasında da katılımcıların serbest zamanlarını yalnız ve aileleri ile geçirdikleri ve bu yönde anlamlı farkların çıktığı saptanmıştır. Bu çalışmaların aksine Yıldırım (2023)’ın spor merkezlerinde egzersiz yapan bireylerin boş zaman faaliyetlerine yönelik tutumlarının incelenmesi çalışmasında anlamlı farkın çıkmadığı katılımcıların arkadaşları ile zaman geçirdikleri saptanmıştır. İnsan sosyal bir canlıdır, ilk

yaşlardan itibaren bireyin sosyalleşmesinde olduğu gibi boş zaman değerlendirmedeki tutum ve davranışlar aile içerisinde aldığı değerlerle belirlenmektedir (Wilson, 1980). Spor olgusu da insanın daha ilk yaşlardan itibaren sosyalleşmesi için bir araçtır. İnsan arkadaş edinmeyi, kaybetmeyi ve kazanmayı, toplu halde sevinmeyi ilk defa spor ile öğrenir ve deneyimler. Spor sayesinde iletişim becerileri gelişir daha kolay iletişime geçer. Elit sporcular uzun süre spor camiasının içinde bu sayılanları deneyimleyerek bu seviyelere gelir. Sporcuların yalnız başına boş zamanını geçirmektense yıllardır içinde bulunduğu konforlu ortamlarda yakınları ile değerlendirmesi normal olduğu düşünülmektedir.

Elit sporcuların boş zaman etkinliklerini nerede değerlendirdiği değişkenine göre rekreasyon yönetiminde hiçbir alt boyutta anlamlı fark saptanmamıştır. Elit sporcuların mekân fark etmeksizin edindikleri boş zamanı değerlendirme alışkanlıkları benzer görülmektedir. Boş zamanlarını bireyler istedikleri gibi değerlendirirler. Bireyin kişisel zevkleri, hobileri, karakteristik özellikleri, ekonomik durumları, eğitim durumları ve aileden gelen yetiştirme tarzları boş zamanda yapacakları aktiviteler üzerinde etkilidir ancak bu boş zamanı nerede geçirdikleri rekreasyon yönetimi puanlarında farklılığa sebep olmamıştır.

Elit sporcuların planlama, organizasyon ve geri bildirim alt boyutları arasındaki ilişki incelenmiştir. Bu incelemenin sonucunda planlama alt boyutu ile organizasyon alt boyutu arasında yüksek düzeyde pozitif yönde anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Planlama alt boyutu ile geri bildirim alt boyutu arasında yüksek düzeyde pozitif yönde anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Organizasyon alt boyutu ile geri bildirim alt boyutu arasında yüksek düzeyde pozitif yönde anlamlı bir ilişki görülmektedir. Elit sporcularda boş zaman kavramı ve boş zaman içerisinde gerçekleştirdikleri rekreasyonel etkinliklerin bilinci arttıkça planlama, organizasyon ve geri bildirim alt boyutları arasındaki ilişkinin daha da yükseleceği düşünülebilir çünkü sporcuların rekreasyon yönetimlerini bilinçli yapmaları bir sonraki etkinliğin planlanmasında, organizasyonunda ve bunun sonucunda alınan duygunun olumlu yönde olması RYÖ alt boyutlarını da etkileyecektir.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada rekreasyon yönetimi ölçeği geliştirilerek elde edilen ölçüm aracı katılımcıların rekreasyon yönetimi düzeylerinin belirlenmesi ve çeşitli değişkenlerin bu düzeyi ne doğrultuda değiştirdiği araştırılmıştır. Çalışma bulgularına göre 3 faktörlü (planlama, organizasyon ve geri bildirim alt boyutlarından oluşan), 22 maddelik yapı elde edilmiştir. Geri bildirim alt boyutu toplam varyansın %43'ünü açıklamakta, planlama alt boyutu toplam varyansın %6,77'sini açıklamakta ve organizasyon alt boyutu ise toplam varyansın %5,26'sını açıklamaktadır. Üç alt boyutun toplam varyansın %56,26'sını açıkladığı belirlenmiştir. Ölçek geliştirme aşamasındaki iç tutarlılık katsayısı geri bildirim alt boyutu için ,86, planlama alt boyutu için ,84 Organizasyon alt boyutu için ,66 Toplam da ise ,90 olarak saptanmıştır. Açımlayıcı faktör analizinin ardından belirlenen yapıyı sınamak adına uygulanan doğrulayıcı faktör analizi bulguları uyum indeksleri çerçevesinde değerlendirilmiştir. Test tekrar test doğrultusunda gerçekleştirilen DFA bulguları elde edilen 3 faktörlü yapının doğrulandığını göstermektedir. Dolayısıyla elde edilen yapının yapı geçerliliğinin doğrulandığı söylenebilir (RMSEA ,081, SRMR 0,66, NFI 0,91, CFI 0,94, NNFI 0,93, $\chi^2/df=2,64$).

Geliştirilen Rekreasyon Yönetim Ölçeği (RYÖ) ile farklı illerde bulunan Türkiye Olimpik Hazırlık Merkezlerinde (TOHM) spor yaşamları devam eden elit sporcuların farklı değişkenlere göre rekreasyon yönetimleri incelenmiştir. Yapılan araştırma sonucunda elit sporcuların hem sportif hem de bunun yanı sıra akademik hayatlarını başarılı bir şekilde devam ettirebilmeleri için kısıtlı bir zaman dilimine sahip oldukları boş zamanlarında katıldıkları etkinliklerin sporcuların kendileri için daha verimli hale getirebilmek ve faydalı çalışmaların yapılmasını sağlamak olmuştur. Araştırma sonucunda, katılımcılara dair cinsiyet, branş, spor yaşı, spor yapmaya devam ettiği il, katıldığı uluslararası müsabaka sayısı, günlük çalışma saati, günlük antrenman saati, boş zamanı verimli geçirme durumu ve boş zamanları kiminle geçirdiği değişkenleri ile rekreasyon yönetimine yönelik alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar saptanmıştır. Bunun yanı sıra Güncel eğitim durumları, gelir seviyeleri, ilk millilik yaşı ve katıldığı uluslararası müsabakalardan

aldığı dereceler ile rekreasyon yönetimine yönelik alt boyutlarında anlamlı farklılığın olmadığı saptanmıştır.

Sonuç olarak saptanan farklılıkların elit sporcuların spor hayatlarını devam ettirdiği illere, sporcuların ailelerinin sosyal ve eğitim seviyelerine, sporcuların branşları gibi birçok sosyal ve kültürel yaşama göre olduğu söylenebilir. Yapılan incelemeler sonucunda gerek çıkan farklılıklar gerekse de benzerlikler ortaya çıktığı görülmüş ve rekreasyon yönetiminin daha bilinçli ve daha verimli hale getirilmesi için aşağıda birtakım önerilerde bulunulmuştur.

Çalışma bulgularında elit sporcuların boş zamanlarını verimli geçirdikleri saptanmışsada bu verimlilik sporcuların genelinde görülmemektedir. Bu nedenle sporcuların boş zamanlarını değerlendirmede daha verimli bir yol izleyebilmelerini sağlayabilmek amacı ile bu sporcuların sahip oldukları koşullar (eğitim, spor hayatını devam ettirdiği il, branş, sosyal yapı kültürel yapı, vb.) doğrultusunda bir boşzaman eğitimi ve rekreasyon yönetimi eğitimi verilmesi yararlı görülmektedir.

TOHM'larda antrenmanlarına devam eden ve merkezlere kayıtlı sporcuların rekreasyon yönetimi eğitimleri için rekreasyon alanında uzman kişilerin TOHM'larda daimi olarak kadrolaşmalarını sağlamak önerilmektedir.

Çalışmada sporcuların çoğunluğunun boş zamanlarını dinlenerek geçirdiği saptanmıştır. Bu doğrultuda elit sporcuların dışında TOHM yöneticilerinin, antrenörlerin, branş yöneticilerinin de elit sporcuların boş zamanlarını daha verimli geçirebilmeleri için yönlendirecek temel bir rekreasyon yönetimi bilgisine sahip olmasını sağlayacak eğitimlerin verilmesi ve Türkiye Olimpik Hazırlık Merkezlerinde sporcuların boş zamanlarını verimli geçirebilmeleri için uygun alanlarda sporcuların, antrenörlerin ve branş yöneticilerinin görüşleri alınarak rekreasyon alanlarının oluşturulması önerilmektedir.

Türkiye Olimpik Hazırlık Merkezlerinin uygulama talimatına sporcuların boş zamanlarını verimli bir şekilde geçirmelerini sağlamak için rekreasyonel etkinliklere yönelik maddelerin eklenmesi ve TOHM'ların bu sayede rekreasyon yönetiminde yasal zemine kavuşturulması önerilmektedir.

Türkiye Olimpik Hazırlık Merkezlerinde bulunulan ortam göz önüne alınarak her bir merkezde ayrı ayrı rekreasyon yönetim ölçeği uygulanarak o merkezdeki sporcuların boş zaman yaklaşımına yönelik ihtiyaçlarını belirleyerek buna göre rekreasyonel etkinlikler düzenlenebilir. Gerekli taktirde merkezlerde bulunan sporcuların branşlarına yönelik rekreasyonel etkinliklerde düzenlenebilir.

Üniversitelerin spor bilimleri fakültelerinin rekreasyon bölümlerinde eğitim görmekte olan öğrencilere sporcuların rekreasyon yönetimlerine yönelik katkı sağlayacak eğitimlerin verilmesi önerilmektedir.

Sonuç olarak araştırmanın da bir sınırlılığını oluşturan alan yazında elit sporcularda rekreasyona yönelik çalışmaların kısıtlı olması yurt içinde ve yurt dışında bu alanda daha fazla çalışma yapılması ihtiyacını ortaya çıkartmıştır.

KAYNAKLAR

- Akatay, A. (2003). Örgütlerde zaman yönetimi. *Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10, 282-283.
- Akgül, B. M. (2011). *Farklı kültürlerdeki bireylerin boş zaman aktivitelerine yönelik tutumlarının değerlendirilmesi: Ankara-Londra örneği*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Akgül, B. M. ve Karaküçük, S. (2015). Boş zaman yönetimi ölçeği: Geçerlik-güvenirlilik çalışması. *International Journal of Human Sciences*, 12(2), 1867-1880.
- Akgül, B. M., Ertüzün, E. ve Karaküçük, S. (2018). Rekreasyon fayda ölçeği: geçerlilik ve güvenirlik çalışması. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 23(1), 25-34.
- Akyüz, B., Ünal, Ö. F., Mete, M. ve Doger, F. (2015). İnşaat sektöründe zaman yönetimi: Irak'ın kuzeyindeki Türk şantiyeleri üzerine bir araştırma. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21, 85-106.
- Alaylıoğlu, R. ve Oğuzhan, F. (1968). *Ansiklopedik eğitim sözlüğü*. İstanbul: Arif Bolat Kitabevi, s. 267.
- Alexander, R. and Dobson, M. S. (2009). *Real-world time management* (Second Edition). New York: American Management Association, s. 3.
- Aras, L., İmamoğlu, O. ve Aksoy, Y. (2022) Oyun ve mücadele sporcularının boş zaman motivasyonlarının incelenmesi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 130, 331-344.
- Arcangeli, A. (2003). *Recreation in the renaissance attitudes towards leisure and pastimes in european culture*. Basingstoke: Palgrave Macmillan, s. 10-12.
- Aslan, N. (2017). Boş zaman değerlendirme, toplumsal, cinsiyet ve eğitim. S. Karaküçük, S. Kaya ve B. M. Karaküçük. (Editörler). *Rekreasyon bilimi*. Ankara: Gazi kitapevi, 40-66.
- Aşık, A. N. (2020). Rekreasyonun tarihsel gelişimi. Yağmur, Y. ve Gaberli, Ü. (Editörler). *Rekreasyon: tarihsel gelişim, teoriler, farklı alanlarla ilişkiler ve güncel gelişmeler*. Ankara: Nobel Bilimsel Eserler, s. 3-14.
- Ateca, A. V., Serrano-del-Rosal, R. and Vera-Toscano, E. (2008). The leisure experience. *The Journal of Socio-Economics*, 37(1), 64-78.

- Aydın, O. ve Yaşartürk, F. (2020). Üniversitede öğrenim gören elit düzey bocce sporcularının rekreasyon faaliyetlerine yönelik tatmin ve benlik algısı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(1), 449-461.
- Ayhan, C. (2017). *Aktif sporcuların rekreatif etkinliklere katılımlarına engel oluşturabilecek faktörlerin yaşam tatmini ve yaşam kalitesi üzerine etkisi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Anabilim Dalı, Sakarya.
- Aykan, E. ve Özçelik, Z. (2020). Mesai içi ve dışı boş zaman davranışlarının yönetimi: Teorik çerçeve. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(1), 590-604.
- Aytaç, Ö. (2017). İşlevselci yaklaşım açısından boş zaman sosyolojisi: kurumlar, süreçler, etkinlikler. Karaküçük, S., Suat, K ve Beyza Merve, A. (Editörler). *Rekreasyon bilimi*. Ankara: Gazi Kitabevi, 69-75.
- Ayyıldız, D. T. (2018). *Sportif rekreasyon faaliyetlerine katılan bireylerde ekorekreasyonel tutum*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Ankara.
- Ayyıldız, D. T. ve Karaküçük, S. (2017). Çocuklarıyla baby gym aktivitelerine katılan ebeveynlerin rekreasyon fayda düzeylerinin incelenmesi. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2(4), 43-53.
- Ayyıldız, D. T., Akgül, M. B. ve Karaküçük, S. (2017). Rekreatif amaçlı yüzme sporuyla uğraşan bireylerin boş zaman yönetimleri üzerine bir değerlendirme. *Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 19(4), 8-16.
- Bahadır, M. (2016). ETÜ, antikçağ' dan günümüze boş zaman üzerine bir değerlendirme. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1/2, 103-116.
- Balcı, A. (2007). *Sosyal bilimlerde araştırma, yöntem, teknik ve ilkeler* (6. Baskı). Ankara: Pegem Yayıncılık, 90.
- Balcı, V. ve İlhan, A. (2006). Türkiye'deki üniversite öğrencilerinin rekreatif etkinliklere katılım düzeylerinin belirlenmesi. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 4(1), 11-18.
- Barnett, L. A. (2006). Accounting for leisure preferences from within: The relative contributions of gender, race or ethnicity, personality, affective style, and motivational orientation. *Journal of Leisure Research*, 38(4), 445-475.
- Beşikçi, T. (2020). *Üniversite kampüslerinde rekreasyon uygulamalarının serbest zaman engelleri, kolaylaştırıcıları ve doyumunu üzerine etkileri*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Manisa.

- Borjesson, M., Dellborg, M., Niebauer, J., LaGerche, A., Schmied, C., Solberg, E. E. and Pelliccia, A. (2019). Recommendations for participation in leisure time or competitive sports in athletes-patients with coronary artery disease: a position statement from the Sports Cardiology Section of the European Association of Preventive Cardiology (EAPC). *European Heart Journal*, 40(1), 13-18.
- Bozyel, D. ve Karavelioğlu, M. B. (2021). Kadın futbolcuların kişilik özelliklerinin rekreasyonel tercihlerine etkisinin incelenmesi. *Uluslararası Bozok Spor Bilimleri Dergisi*, 2(3), 41-48.
- Bright, A. D. (2000). The role of social marketing in leisure and recreation management. *Journal of Leisure Research*, 32(1), 12-17.
- Bruce, K. B. and Shawn M. G. (1989). Mental management and creativity: a cognitive model of time management for intellectual productivity. Glover, G. J., Ronning, R. R. and Reynolds, C. R. (Eds). *Handbook of creativity*, London: Springer, s. 429-441.
- Bulut, S. (2019). Yönetim fonksiyonları açısından rekreasyon. Öztürk, A., Karaçar, E. ve Yılmaz, O. (Editörler). *Spor ve rekreasyon araştırmaları kitabı*. Ankara: Çizgi Kitabevi, s. 102-112.
- Burton N. W., Turrell, G. and Oldenburg, B. (2003). Participation in recreation physical activity: why do socioeconomic groups differ? *Health Education & Behavior*, 30(2), 225-244.
- Büyüköztürk, Ş. (2002). Faktör analizi: Temel kavramlar ve ölçek geliştirmede kullanımı. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 32(32), 470-483.
- Clawson, M. and Knetsch, J. L. (1974). Leisure in modern America, Murphy J. F. (ed.) *Concepts of leisure, englewood cliffs*, New Jersey: Prentice-Hall, s. 78.
- Çelik, E. (2018). Modern toplumda serbest zamanın işlevi ve planlanması. *Akademik Hassasiyetler*, 5(9), 77-92.
- Çimen, Z. (2020). *Rekreasyona giriş*. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayını.
- Çuhadar, A., Demirel, M., Er, Y. ve Serdar, E. (2019). Lise öğrencilerinde boş zaman yönetimi ve gelecek beklentisi ilişkisi. *The Journal of International Social Research*, 66(12), 1498-1505.
- Dale, E. (1996). *Yönetim teorileri, geçmiş ve gelecek* (çev. A. Osman). Ankara: Öteki Yayınevi, s. 64-106.
- Dalkılıç, G. ve Mil, B. (2017). Otel işletmelerinde rekreasyon ve boş zaman yönetimi: sahil otelleri örneği. *Yorum, Yönetim, Yöntem Uluslararası Yönetim, Ekonomi ve Felsefe Dergisi*, 5(1), 29-42.

- Demir, A. ve Çetin, A. (2021). Rekreatif spor etkinliğine katılan ve profesyonel olmayan sporcuların motivasyon boyutları: Tarihi yarımada bisiklet turu üzerine bir araştırma. *Herkes için Spor ve Rekreatif Dergisi*, 3(2), 73-82.
- Doğaner, S. ve Koçak, F. (2017). Serbest zaman ve fiziksel aktivite ilişkisi. Özbek, O. ve Koçak, F. (Editörler). *Sporun yönetsel ve sosyal boyutları*. Ankara: Gazi Kitabevi, s.211-281.
- Dovel, Y. (2007). *Time and realism: metaphysical and antimetaphysical perspectives*. London: A Bradford Book The MIT Press Cambridge.
- Drucker, P. F. (2014). *21. Yüzyıl için yönetim tartışmaları*. (çev. İ. Bahçivangil ve G. Gorbon). İstanbul: Epsilon Yayınları, s.16.
- Dumazedier, J. (1960). Current problems of the sociology of leisure. *International Social Science Journal*, 4(4), 522-531.
- Durmaz, M., Hüseyinli, T. ve Güçlü, C. (2016). Zaman yönetimi becerileri ile akademik başarı arasındaki ilişki. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 5(7), 2291-2303.
- Ekinci, N. (2019). Klasik, neoklasik teori, sistem ve durumsallık yaklaşımları ile bunların karşılaştırılması ve toplam kalite yönetimi içerisindeki yerlerinin değerlendirilmesi. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 6(11), 16-38.
- Ekinci, N. E. (2017). *Üniversite öğrencilerinin rekreatif etkinlikler hakkındaki farkındalıklarının araştırılması*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Dumlupınar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Kütahya.
- Erarıl, A. K. ve Özcan M. B. (2018). Lise öğrencilerinin boş zaman yönetimi becerisinin incelenmesi. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(6), 779-785.
- Erdem, R., Pirinççi, E. ve Dikmetaş, E. (2005). Üniversite öğrencilerinin zaman yönetimi davranışları ve bu davranışların akademik başarı ile ilişkisi. *Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(14), 67-177.
- Eren, E. (2009). *Yönetim ve organizasyon (çağdaş ve küresel yaklaşımlar)*. İstanbul: Beta Yayınları.
- Ersan, N. (2007). *Yönetim süreçleri ve teorileri. Yönetim klasiği* (2. Baskı). Ankara: Semih Ofset Matbaacılık, s. 27-29.
- Esentaş, D. M., Yavaş T. Ö. ve Güzel, G. P. (2021). Çocuk sporcuların rekreatif egzersize katılım motivasyonu ve mutluluk düzeylerinin incelenmesi. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 4(3), 402-411.

- Fayol, H. (2008). *Genel ve endüstriyel yönetim*. (çev. M. A. Çalıkoglu). Ankara: Adres Yayınları, s. 9.
- Fişek, K. (2015). *Yönetim*. Ankara: Kilit Yayınları, s. 31, 109.
- Gammelsæter, H. (2020). Sport is not industry: bringing sport back to sport management. *European Sport Management Quarterly*, 21(2), 257-279.
- Godbey, G. (2008). *Leisure in your life: new perspectives*. State College, PA: Venture Publishing.
- Göral, Ş. (2020). *Boş zaman eğitiminin akademik erteleme davranışına etkisi*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Ankara.
- Göral, Ş. ve Karaküçük, S. (2016). Boş zaman tarihi. rekreasyon bilimi. Karaküçük, S. (Ed.). *Rekreasyon bilimi*. Ankara: Gazi Kitabevi s. 9-34.
- Güldür, B. ve Yaşartürk, F. (2020). Okul öncesi öğretmenlerinin rekreasyon faaliyetlerine katılımındaki fayda ve yaşam doyumu düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 495-506.
- Güney, G. (2022). Mücadele sporlarında sporcuların boş zaman motivasyon düzeylerinin araştırılması. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 1080-1091.
- Güngör, E. (2007). *Türk kültürü ve milliyetçilik*. İstanbul: Ötüken Yayınları.
- Gürbüz, M. ve Aydın, A. H. (2012). Zaman kavramı ve yönetimi. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(2), 1-20.
- Hacıoğlu, N., Gökdeniz, A. ve Dinç, Y. (2003). *Boş zaman ve rekreasyon yönetimi*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Hall, B. L. and Hirsch, D. E. (1982). An evaluation of the effects of a time management training program on work efficiency. *Journal of Organizational Behavior Management*, 3(4), 73-96.
- Hawkins, B. A., Peng, J., Hsieh, C. M. and Erkund, S. J. (1999). Leisure constraints: a replication and extension of construct development. *Leisure Sciences*, 21, 179-192.
- Henderson, K. A. (2010). Leisure studies in the 21st century: the sky is falling? *Leisure Sciences: An Interdisciplinary Journal*, 32(4), 391-400.
- Henderson, K. A., Presley, J. and Bialeschki, D. (2004). Theory in recreation and leisure research: reflections from the editors. *Leisure Sciences: An Interdisciplinary Journal*, 26(4), 411-425.

Hunnicut, B. K. (2006). The history of western leisure. *A Handbook of Leisure Studies*, 55-74.

İnternet: Gençlik ve Spor Bakanlığı (2023). URL: <https://spor.gsb.gov.tr/Giris.aspx?ReturnUrl=%2f> adresinden 23 Şubat 2023'den alınmıştır.

İskender, A. (2019). Boş zaman ve rekreasyon ile turizm arasındaki ilişki üzerine akademik bir araştırma. *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Turizm Fakültesi Dergisi*, 22(1), 50-59.

Juniu, S. (2000). Downshifting: regaining the essence of leisure. *Journal of Leisure Research*, 32(1), 69-73.

Kantarcıoğlu, Ç. A. (2017). *Küçük çocuklarda zaman kavrayışı ve öngörü arasındaki bağlantılar*, Yayımlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji Anabilim Dalı, İstanbul.

Kaplan, M. (1991). *Essays on leisure: human and policy issues*. Cranbury, NJ: Associated University Presses.

Karaküçük, S. (2008). *Rekreasyon, boş zamanları değerlendirme* (6. Baskı). Ankara: Gazi Kitabevi, s.1.

Karaküçük, S. (2016). *Rekreasyon bilimi*. Ankara: Gazi Kitabevi, s.6, 23, 58-62.

Karaküçük, S. (2019). *Boş zaman rekreasyon ve İslamiyet*. Ankara: Gazi Kitabevi, s. 1.

Karaküçük, S. ve Akgül, M. B. (2016). *Ekorekreasyon rekreasyon ve çevre*. Ankara: Gazi Kitabevi, s. 5, 8, 13, 19, 43.

Karaküçük, S. ve Başaran, Z. (1996). Stresle başa çıkmada rekreasyon faktörü. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 4, 55-64.

Karaküçük, S. ve Gürbüz, B. (2007). *Rekreasyon ve kent(li)leşme*. Ankara: Gazi Kitabevi, s. 17-18.

Karasar, N. (2007). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayınları, 79-81.

Keenan, K. (1996). Yöneticinin kılavuzu, zamanı doğru kullanma. (çev. E. Koparan), İstanbul: Remzi Kitabevi.

Kılbaş, Ş. (2006). *Sınıf yönetiminde yeni yaklaşımlar*. İstanbul: Kare Yayınları.

Kılıç, S. (2016). Cronbach alpha reliability coefficient. *Journal of Mood Disorders*, 6(1), 47-48.

- Kibar, B., Fidan, Y. ve Yıldırım, C. (2014). Öğrencilerin zaman yönetimi becerileri ile akademik başarıları arasındaki ilişki: Karabük Üniversitesi. *Uluslararası İşletme ve Yönetim Dergisi*, 2(2), 136-153.
- Kim, J. H., Brown, S. L. and Yang, H. (2019). Types of leisure, leisure motivation, and wellbeing in university students. *World Leisure Journal*, 61(1), 43-57.
- Kleiber, D. A. (2012). Taking leisure seriously: new and older considerations about leisure education. *World Leisure Journal*, 54(1), 5-15.
- Kline, P. (1994). *An easy guide to factor analysis*. New York: Routledge.
- Kocabaş, S. (2021). Klasik yönetim teorilerinin iki sacayağı: bilimsel yönetim yaklaşımı ve yönetim süreçleri yaklaşımı. (Mete, M., Karakan, H. İ. ve Toptaş, A. (Editörler). *İktisadi ve İdari Bilimlerde Araştırma ve Değerlendirmeler*. Ankara: Gece Kitaplığı, s. 1-17.
- Kocaekşi, S. (2012). *Boş zaman ve rekreasyon yönetimi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınevi, s.13.
- Koç, H. ve Topaloğlu, M. (2012). *İşletmeciler için yönetim bilimi* (2. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Koçel, T. (2018). *İşletme yöneticiliği*. İstanbul: Beta Yayınları, s.275.
- Kozak, M., Zorba, E. ve Bayrakdar, A. (2021). Sporcularda zihinsel antrenman becerileri ile bilinçli farkındalık. *Herkes için Spor ve Rekreasyon Dergisi*, 3(2), 89-97.
- Köktaş, K. Ş. (2004). *Rekreasyon boş zamanı değerlendirme*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kraus, R. (1997). *Recreation & leisure in modern society*. Temple University: Jones & Bartlett Publishers, Inc.
- Kraus, R. G. and Curtis, J. E. (1982). *Creative management in recreation and parks*. Philadelphia: CV Mosby Company, s.1-2.
- Kuo, C. T. (2013). Leisure involvement, leisure benefits, quality of life, and job satisfaction. *International Review of Management and Business Research*, 2(2), 421-428.
- Küçüktopuzlu, F., Gözek, K. ve Uğurlu, A. (2003, Haziran). *Boş zaman rekreasyon ilişkisi ve üniversite öğrencilerinin boş zaman faaliyetlerini değerlendirmeye yönelik bir çalışma*, 1. Gençlik Boş Zaman ve Doğa Sporları Sempozyumunda sunuldu, Ankara.

- Kwak, L., Kremers, S. P. J., Bergman, P., Ruiz, J. R., Rizzo, N. S. and Sjöström, M. (2009). Associations between physical activity, fitness, and academic achievement. *The Journal of Pediatrics*, 155(6), 914-918.
- Lackey, N. Q., Tysor, D. A., McNay, G. D., Joyner, L., Baker, K. H. and Hodge, C. (2021). Mental health benefits of nature-based recreation: a systematic. *Review Annals of Leisure Research*, 24(3), 379-393.
- Lafargue, P. (1999). *Tembellik hakkı*. (çev. V. Günyol). İstanbul: Cumhuriyet Gazetesi Yayınları.
- Lapa, T. Y., Ağyar, E. ve Bahadır, Z. (2012). Yaşam tatmini, serbest zaman motivasyonu, serbest zaman katılımı: Beden eğitimi ve spor öğretmenleri üzerine bir inceleme (Kayseri ili örneği). *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 10(2), 53-59.
- Lawshe, C. H. (1975). A quantitative approach to content validity. *Personnel Psychology*, 28, 563-575.
- Leversen, I., Danielsen, A. G., Birkeland, M. S. and Samdal, O. (2012). Basic psychological need satisfaction in leisure activities and adolescents' life satisfaction. *Journal of Youth and Adolescence*, 41(12), 1588-1599.
- Levy, J. (2000). Leisure education, quality of life, and community development: Toward a systematic and holistic coping and resilient model for the third millennium. *Leisure Education, Community Development, and Populations with Special Needs*, 43-54.
- Li, J., Hsu, C. C. and Lin, C. T. (2019). Leisure participation behavior and psychological well-being of elderly adults: an empirical study of tai chi chuan in China. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 16(3387), 1-19.
- Mannell, R. C. and Kleiber, D. A. (1997). *A social psychology of leisure*. State College, PA: Venture Publishing.
- McNamara, D. E. (2009). From fayol's mechanistic to today's organic functions of management. *American Journal of Business Education*, 2(1), 63-78.
- Mello, Z. R. and Worrell, F. C. (2015). The past, the present, and the future: a conceptual model of time perspective in adolescence. Stolarski, M., Fieulaine N. and Van Beek W. (Eds.). *Time perspective theory; review, research and application: essays in honor of philip g. zimbardo*. Cham: Switzerland: Springer, s. 115-129.
- Munusturlar, S. (2014). *Boş zaman eğitiminin benlik saygısı ve öznel iyi oluş üzerine etkisi*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Eskişehir.

- Munusturlar, S., Kurnaz, B., Yavuz, G., Özcan, Ö. ve Karaş, B. (2017). Boş zaman davranışını açıklamaya ışık tutan kuramsal yaklaşımlar. *Ulusal Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1), 1-19.
- Nişancı, N. Z. (2015). Geçmişten günümüze yönetim düşüncesi. *Yönetim Bilimleri Dergisi*, 13(25), 257-294.
- Oğuz, S. E. (2011). Toplum bilimlerinde kültür kavramı. *Edebiyat Fakültesi Dergisi* 28(2), 123-139.
- Olf, M., Langeland, W., Draijer, N. and Gersons, B. P. (2007). Gender differences in posttraumatic stress disorder. *Psychological Bulletin*, 133(2), 183-204.
- Omay, U. (2008). Boş zamanın manipülasyonu ve çalışma. *İş, Güç Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi*, 10(3), 122-147.
- Öktem, M. K. (1993). Zaman yönetimi: örgütsel etkililiği artırmada zaman faktöründen yararlanılması. *Amme İdaresi Dergisi*, 26(1), 217-237.
- Özavci, R. ve Gözaydın, G. (2022). Rekreatyonel alan kullanımında koronavirüs kaygısının yaşam doyumuna etkisi. *Tourism and Recreation*, 4(2), 89-94.
- Özdamar, K. (2013). *Paket programlar ile istatistiksel veri analizi* (9. baskı). Eskişehir: Nisan Kitabevi, 242.
- Özdamar, K. (2016). *Eğitim, sağlık ve davranış bilimlerinde ölçek ve test geliştirme yapısal eşitlik modellemesi: IBM SPSS, IBM SPSS AMOS ve MINITAB uygulamalı*. Eskişehir: Nisan Kitabevi, 185.
- Özdemir, M., Özşari, A. ve Topuz, R. (2018). Taekwondo sporcularının boş zaman yönetiminlerinin bazı değişkenler açısından değerlendirilmesi. *Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Dergisi* (İbad), 26-31.
- Özdemir, S., Göçer, E. ve Karaküçük, S. (2016). Rekreatyon ve turizm. Karaküçük, S. (Ed.). *Rekreatyon bilimi*, Ankara: Gazi Kitabevi, s.313-392.
- Özer, M. A. (2019). *21. yüzyılın modern yönetimi için geleceğe yön veren yönetim guruları*. Ankara: Gazi kitapevi, s. 69-70, 99, 107.
- Özer, M. A. ve Çiftçi, A. (2022). Klasik Yönetim Teorisi'nin iki öncü ismi Fayol ve Weber'in yönetime katkısı üzerine bir değerlendirme. *Fenerbahçe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(1), 133-152.
- Öztaş, Ş. ve Kıyılıoğlu, L. (2021). Kapitalizmle ilişkisi bağlamında boş zaman ve gençlik. *Kültür Araştırmaları Dergisi*, 9, 338-358.
- Öztürk, H. (2013). *Sanayi çalışanlarının rekreatif aktivitelere katılımlarının örgütsel bağlılık ve tükenmişlik düzeylerine etkisi (Gaziantep uygulaması)*, Yayınlanmış

Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Ankara.

Öztürk, Z. ve Demir, Ö. (2017). Klasik, Neo-Klasik ve Modern Yönetim Yaklaşımlarının karşılaştırılmasına ilişkin bir analiz. *Uluslararası Sağlık Yönetimi ve Stratejileri Araştırma Dergisi*, 3(2), 119-134.

Park, S., Yoon, H., Koo, C. and Lee, W. S. (2021). Role of the leisure attributes of shared bicycles in promoting leisure benefits and quality of life. *Sustainability*, 13(2), 739.

Parlak, M. (2016). *Yönetim bilimi ve çağdaş yönetim teknikleri*. İstanbul: Beta Yayınları ,s.1, 85, 99.

Pinquart, M. and Schindler, I. (2009). Change of leisure satisfaction in the transition to retirement: A latent-class analysis. *Leisure Sciences*, 31(4), 311-329.

Pressman, S. D., Matthews, K. A., Cohen, S., Martire, L. M., Scheier, M., Baum, A., and Schulz, R. (2009). Association of enjoyable leisure activities with psychological and physical well-being. *Psychosomatic Medicine*, 71(7), 725-732.

Ramasamy, T. (2009). *Principles of management*. Mumbai: Himalaya Publishing House, s.49.

Reisman, D., Denney, R. and Glazer, N. (1950). *The lonely crowd*. New haven: Yale University.

Rice, W. L., Mateer. T. J., Reigner, N., Newman, P., Lawhon, B. and Taff, B. D. (2020). COVID-19 salgını sırasında açık hava meraklılarının eğlence davranışlarındaki değişiklikler: kentsel ve kırsal topluluklar genelinde analiz. *Journal of Urban Ecology*, 6(1), 1-7.

Roberts, K. (1997). Why old questions are the right response to new challenges: the sociology of leisure in the 1990s. *Society and Leisure*, 20(2), 369-381.

Rubin, J., Flowers, N. M. and Gross, D. R. (1986). Adaptive dimensions of leisure. *American Ethnologist*, 13(3), 524-536.

Schermerhorn, R. J. (1996). *Management* (fifth edition). USA: John Wiley&Sons Inc, s. 1297-1308.

Seçtim, H. ve Erkul, H. (2020). Yönetim yaklaşımları üzerine kuramsal bir değerlendirme. *Management and Political Sciences Review*, 2(1), 18-50.

Sevil, T. (2018). Boş zaman ve rekreasyon: kavram ve özellikler. Kocaekşi, S. (Ed.). *Boş zaman ve rekreasyon yönetimi*. Eskişehir: T.C. Anadolu Üniversitesi Yayını, s.2-25.

- Sıvan, A. ve Ruskin, H. (2000). *Leisure education, community development and populations with special needs*. New York: CABI Publishing CAB International, s.1.
- Smith, W. H. (2002). *Hayatı ve zamanı yönetmenin 10 doğal yasası*. (çev. Adalet, Ç.). İstanbul: Sistem Yayıncılık, s.23-24.
- Stebbins, R. A. (1982). Serious leisure: a conceptual statement. *The Pacific Sociological Review*, 25(2), 251-272.
- Stebbins, R. A. (2001). *New directions in the theory and research of serious leisure*. Lewiston, NY: Edwin Mellen Press.
- Stebbins, R. A. (2012). *Work and leisure in the Middle East: the common ground of two separate worlds*. New Jersey: Transaction Publishers.
- Sunay, H. (2017). *Spor yönetimi*. Ankara: Gazi Kitabevi, s.3, 39, 40, 63.
- Şahin, A. (2004). Yönetim kuramları ve motivasyon ilişkisi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (11), 523-547.
- Şakar, M. (2022). Sports ethics in terms of historical and social progress. *Journal of Global Sport and Education Research*, 5(2), 1-9.
- Şengül, R. (2007). Henri Fayol'un yönetim düşüncesi üzerine notlar. *Yönetim ve Ekonomi*, 14(2), 257-273.
- Taner, B. (2005). Zaman yönetimi. *Öneri Dergisi*, 6(23), 67-71.
- Taşkıran, A. T. (2021). *Üniversite öğrencelerinde serbest zamanda sıkılma algısı, psikolojik sağlamlık ve saldırganlık eğilimi arasındaki ilişkinin incelenmesi*, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Spor Bilimleri Ana Bilim Dalı, Ankara.
- Taylor, F. W. (1911). *Principles of scientific management*. New York: Harper.
- Tekin, A. (2016). Serbest zaman bağlamında oyun teorileri. Karaküçük, S. (Ed.). *Rekreasyon bilimi*. Ankara: Gazi Kitabevi, s. 43-66.
- Tezcan, M. (1994). *Boş zamanların değerlendirilmesi sosyolojisi*. Ankara: Atilla Kitabevi, s.2.
- Topaloğlu, C. (2011). Yönetim kuramları ve örgüt içi çatışmalar. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 6(1), 249-265.
- Torkildsen, G. (2005). *Leisure and recreation management*. London and New York: Routledge, s. 11,24, 48, 50, 99, 265.

- Trenberth, L. (2005). The role, nature and purpose of leisure and its contribution to individual development and well-being. *British Journal of Guidance and Counseling*, 33(1), 1–6.
- Tunç, Ç. A. (2019). *Üniversite öğrencilerinin kişilik yapılarının, zaman yönetimi ve serbest zaman tatmini ile ilişkisinin incelenmesi*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Turgeon, B. and Carrier, S. (1989). *La Pratique du Management*. London: McGraw-Hill, s.4.
- Veal, A. (2004). *A brief history of work and its relationship to leisure*. J. Haworth and A. Veal (Eds.). London: Work and Leisure. Routledge, s.44, 48, 52.
- Veal, A. J. (1994). Definitions of leisure and recreation reproduced. *Australian Journal of Leisure and Recreation*, 2(4), 44-48.
- Veblen T. (2005). *Aylak sınıfın teorisi*. (çev. Gültekin, Z. ve Atay, C.). İstanbul: Babil yayınları, s.47.
- Vogel, H. L. (2011). *Entertainment industry economics a guide for financial analysis*. New York: Cambridge University Press, s.5.
- Wang, W., Kao, C., Huan, T. and Wu, C. (2010). Free time management contributes to better quality of life: a study of undergraduate students in Taiwan. *Journal of Happiness Studies*, 12, 561–573.
- Wilson, J. (1980). Sociology of leisure. *Annual Review of Sociology*, 6(1), 21–40.
- Yamashita, T., Bardo, A. R. and Liu, D. (2018). Time spent on beneficial leisure activities among elder caregivers in their third age. *Leisure Sciences*, 40(5), 356-373.
- Yaşartürk, F. (2016). *Elit düzeydeki sporcuların rekreatif etkinlik tercihlerinde tutum, sıkılma algısı ile yaşam doyumlarının incelenmesi*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı, Sakarya.
- Yenel, İ. F., Çolakoğlu, T. ve Demir, İ. (2008). Ortaöğretim kurumlarında toplam kalite yönetiminin uygulanabilirliğine ilişkin yöneticilerin görüşleri üzerine bir araştırma. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2(2), 111-120.
- Yetim, A. (2019a). Yönetim bilimi: tarihi gelişim süreci ve alt dalları. Yetim, A. (Ed.). *Yönetim ve spor*. Ankara: Gazi Kitapevi, s.3-32.

- Yetim, A. (2019b). Yönetim yaklaşımları. Yetim, A. (Ed.). *Yönetim ve spor*. Ankara: Gazi Kitapevi, s.81-114.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (6. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık, s. 39, 227.
- Yıldırım, B. (2023). *Spor merkezlerinde egzersiz yapan bireylerin boş zaman faaliyetlerine yönelik tutumlarının incelenmesi*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Rekreasyon Yönetimi Anabilim Dalı, Konya.
- Yıldırım, S. (2014). *Yönetim teorileri*. Ankara: Siyasal Kitapevi, s.122, 123, 135.
- Zhou, B., Zhang, Y., Dong, E., Ryan, C. and Li, P. (2021). Leisure satisfaction and quality of life of residents in Ningbo, China. *Journal of Leisure Research*, 52(4), 469-486.
- Zorba, E. ve Yermakhanov, B. (2022). Rekreasyonda yaşam kalitesi ve fiziksel aktivitenin yeri ve önemi. *Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 8(2) ,443-459.

EKLER

EK-1 Etik Komisyon Onayı

Evrak Tarih ve Sayısı: 22.04.2022-E.344611

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Etik Komisyonu

Sayı : E-77082166-302.08.01-344611
Konu : Bilimsel ve Eğitim Amaçlı

22.04.2022

Dağıtım Yerlerine

Üniversitemiz Sağlık Bilimleri Enstitüsü Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı **Doktora Öğrencisi Ünsal SEVİNDİK'in, Doç.Dr.Beyza Merve AKGÜL'ün** danışmanlığında yürüttüğü **"Elit Sporcularda Rekreasyon Yönetimi; Türkiye Olimpik Hazırlık Merkezi Örneği"** adlı tez çalışması ile ilgili konu Komisyonumuzun **05.04.2022** tarih ve **07** sayılı toplantısında görüşülmüş olup,

İlgilinin çalışmasının, yapılması planlanan yerlerden izin alınması koşuluyla yapılmasında etik açıdan bir sakınca bulunmadığına oybirliği ile karar verilmiş ve karara ilişkin imza listesi ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Araştırma Kod No: 2022 - 525

Prof. Dr. İsmail KARAKAYA
Komisyon Başkanı

Ek:1 Liste

DAĞITIM

Gereği:

Sayın Doç. Dr. Beyza MERVE AKGÜL

Bilgi:

Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne

Ek-1 (devam) Etik Komisyon Onayı

Evrak Tarihi ve Sayısı: 22.04.2022-E.344011	
GAZİ ÜNİVERSİTESİ	
ETİK KOMİSYONU KATILIM LİSTESİ	
TOPLANTI TARİHİ : 05/04/2022	TOPLANTI SAYISI : 07
ADI – SOYADI	İMZA
Prof. Dr. İsmail KARAKAYA BAŞKAN	
Prof.Dr.Kemal ÖZTEMEL BAŞKAN YRD.	
Prof.Dr.C.Haluk BODUR	
Prof.Dr.Seçil ÖZKAN	
Prof.Dr.Cevriye TEMEL GENCER	
Prof.Dr.İsmet YÜKSEL	
Prof.Dr.Aymelek GÖNENÇ	
Prof.Dr.Gülşay BAYRAMOĞLU	
Prof.Dr.Makbule GEZMEN KARADAĞ	
Prof.Dr.Zehra GÖÇMEN BAYKARA	
Prof.Dr.İlyas OKUR	
Doç.Dr.Nihan KAFA	
Doç.Dr.Melek Gülşay ŞAHİN	

EK-2 Anket Formu

Sevgili Katılımcılar: Bu çalışma Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Spor Yönetim Bilimlerinde doktora çalışması için yürütülmektedir. Amacı elit sporcuların yaşam kalitesini etkileyen rekreasyon yönetimleri ve bunun sonucunda rekreasyonun spor yaşamlarına etkisi incelenecektir. Sorularda uygun olanlara (X) işareti koyunuz. Katkılarınız için teşekkür ederim. İletişim: Ünsal Sevindik

Boş zaman: Günlük mecburi işlerimiz (iş, okul, yemek, uyku, vb.) dışında kalan ve tamamen kişinin istediği gibi kullandığı zaman dilimidir.

Rekreasyon: Bireylerin boş zamanlarında özgür olarak, gönüllü bir şekilde, bireysel ya da grup olarak katıldıkları, fiziksel ve ruhsal yenilenmeyi sağlayan, eğlenceli aktivitelerdir.

REKREASYON YÖNETİMİ ÖLÇEĞİ

1. Cinsiyetiniz? Kadın () Erkek ()
2. Güncel eğitim durumunuz: Ortaokul () Lise () Lisans () Yüksek Lisans () Doktora ()
3. Sizde gelir seviyeniz ne düzeydedir: Düşük () Orta () Yüksek ()
4. En uzun yaşadığınız il?.....
5. Branşınız?.....
6. Spor hayatınızı hangi ilde devam ettirmektesiniz?.....
7. Kaç yıldır spor yapmaktasınız?.....
8. İlk kez hangi yaş kategorisinde milli oldunuz?.....
9. Uluslararası müsabakalara katılım sayınız ve aldığınız dereceler?

Katıldığınız müsabaka	Kaç kez	Derece
Olimpiyat oyunları		
Dünya şampiyonası		
Avrupa şampiyonası		
Akdeniz oyunları		
Balkan şampiyonası		
Dünya gençlik oyunları		
Avrupa gençlik oyunları		

10. Günlük çalışma süreniz kaç saat? (İş, Okul) 1 saat () 2 saat () 3 saat () 4 saat () 5 saat () 6 saat () 7 saat () 8 saat ve üzeri ()
11. Günlük antrenman süreniz kaç saat? 1 saat () 2 saat () 3 saat () 4 saat () 5 saat () 6 saat () 7 saat () 8 saat ve üzeri ()
12. Günlük boş zaman süreniz kaç saat? Hiç yok () 1 saat () 2 saat () 3 saat () 4 saat () 5 saat () 6 saat () 7 saat () 8 saat ve üzeri ()
13. Boş zamanlarınızı verimli kullandığınızı düşünüyor musunuz? Evet () Kısmen () Hayır ()
14. Boş zamanlarınızı **EN ÇOK** nasıl değerlendiriyorsunuz?(Yalnızca bir seçeneği işaretleyiniz)

Dinlenerek (Tv, Kitap vb.)	
Sportif etkinliklere katılarak	
Sosyal etkinliklere katılarak	
Kültürel etkinliklere katılarak	
Sanatsal etkinliklere katılarak	
Turistik etkinliklere katılarak	
Diğer (Lütfen belirtiniz)	

15. Boş zaman etkinliklerine kimler ile katılırsınız?

Yalnız	Ailemle	Akrabalarımle	Arkadaşlarımla	Diğer (belirtiniz)

16. Boş zaman etkinliklerine nerede katılırsınız?

Kamuya ait alanlar	Özel sektöre ait alanlar	Ev ortamında	Doğal açık alanlarda (dağlar, denizler göller, ırmaklar)	Diğer (belirtiniz)

EK-2 (devam) Anket Formu

REKREASYON YÖNETİMİ ÖLÇEĞİ

Sıra No	Soru	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1.	Rekreasyonel etkinliklere katılımımı planlama konusunda yeterli bilgiye sahip olduğumu düşünürüm.					
2.	Boş zamanlarımda rekreasyonel etkinlikler için zaman ayırırım.					
3.	Rekreasyonel etkinliklerimi önceden belirlediğim takvime göre planlarım.					
4.	Rekreasyonel etkinlikleri planlarken içinde bulunduğum koşullara uygun etkinlikler şeklinde planlarım.					
5.	Rekreasyonel etkinliklerde önceden belirlediğim amaçlara yönelik planlamalar yaparım.					
6.	Rekreasyonel etkinlikleri planlarken etkinliğin faydalarını göz önünde bulundururum.					
7.	Rekreasyonel etkinliklerde plan yapmanın yararlı olduğunu düşünürüm.					
8.	Rekreasyonel etkinliklerle ilgili hazırladığım planlara uyarım.					
9.	Rekreasyonel etkinliklerde zamanımı verimli yönetirim.					
10.	Boş zamanlarımı ilgilendirdiğim etkinliklere yönelik faaliyetlere katılarak değerlendiririm.					
11.	Rekreasyonel etkinliklerde başkaları (aile, arkadaş, vb.) ile bir arada olacak etkinliklere katılırım.					
12.	Rekreasyonel etkinlikleri organize ederken daha önce görmediğim alanları tercih ederim.					
13.	Rekreasyonel etkinliklere katıldığım grup düzenli olarak faaliyetler organize eder.					
14.	Rekreasyonel etkinliklerde yer almak benim için önemlidir.					
15.	Rekreasyonel etkinliklere katılmak boş zamanlarımı verimli değerlendirmemi sağlar.					
16.	Rekreasyonel etkinliklerin zihinsel olarak beni dinlendirdiğini düşünürüm.					
17.	Rekreasyonel etkinliklerin fiziksel olarak beni güçlendirdiğini düşünürüm.					
18.	Rekreasyonel etkinliklere katılmak hayatımda farklı bakış açıları kazanmama yardımcı olur.					
19.	Rekreasyonel etkinliklere katılmanın kişisel becerilerimi geliştirdiğini düşünüyorum.					
20.	Rekreasyonel etkinliklere katılmak karşılaştığım sorunlara farklı çözüm yolları bulmamı sağlar.					
21.	Rekreasyonel etkinliklere katılmak kendimi değerli hissetmemi sağlar.					
22.	Rekreasyonel etkinliklere katılmanın sosyal hayatımdaki iletişimimi olumlu etkilediğini düşünüyorum.					

EK-3 Gençlik ve Spor Bakanlığı Araştırma İzin Onayı

T.C.
GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI
Eğitim, Araştırma ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü

Sayı : E-36592570-604.02-2756292

27.06.2022

Konu : Araştırma İzni

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : a) 02.06.2022 tarihli ve 17311665-044.08.01-E.376219 sayılı yazı.
b) Bakanlığımız 27/07/2020 tarihli ve 754387 sayılı Araştırma İzinleri Genelgesi.

İlgi (a) yazı ile başvurusu yapılan "*Elit Sporcularda Rekreasyon Yönetimi; Türkiye Olimpik Hazırlık Merkezi Örneği*" başlıklı araştırma izni talebi, Gençlik ve Spor Bakanlığı Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu tarafından ilgi (b) Genelge çerçevesinde değerlendirilmiş ve söz konusu araştırmanın ilgili kurumlarda yürütülmesi uygun bulunmuştur. Tüm araştırma uygulamaları ilgi (a) yazı ile başvuruyu gerçekleştiren **araştırmacılar tarafından** yürütülecek olup, anket vb. uygulamalar **kurum yetkilileri** tarafından yürütülmeyecektir. Kurum yetkilileri araştırmalara, gönüllülük esasına göre, katılımcı olarak destek verebileceklerdir. Buna göre;

a) Araştırma kapsamında veri toplama ile ilgili her türlü iş ve işlem ilgi (b) Genelge doğrultusunda araştırmacı(lar) tarafından yürütülecektir. Araştırmacı(lar) tarafından araştırmalarda elde edilen veri setlerinin uygulama tamamlandıktan sonra 30 (otuz) gün içerisinde Bakanlık tarafından istenilen formatta, araştırmaların sonuç raporlarının ise çalışma bitiminden itibaren 30 (otuz) gün içerisinde Eğitim, Araştırma ve Koordinasyon Genel Müdürlüğüne ulaştırılması gerekmektedir. Ayrıca araştırma raporlarında kurumsal gizliliğin korunması, üretilen bildiri, tez, makale ve benzeri yayınlarda Bakanlık ve Bakanlığa bağlı birimlerin isimlerinin verilmemesi, katılımcıların kurumsal aidiyetlerinin ve kimliklerinin tahmin edilmesine imkân verebilecek hiçbir paylaşımın yapılmaması gerekmektedir.

b) Araştırma sürecinin gözetim ve denetimi, ilgili kurum müdürlükleri ile Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri tarafından gerçekleştirilecektir. Bu çerçevede; (1) örneklemdaki kişilerin reşit olmamaları durumunda velilerin yazılı izinlerinin alınması, (2) onay verilen araştırma faaliyetleri kapsamı dışında hiçbir uygulama ve etkinlik yapılmaması, (3) araştırmanın uygulanması esnasında öncelikle kurum faaliyetlerinin aksatılmaması, (4) tüm araştırma süreçlerine katılımda gönüllülüğün esas alınması, (5) Eğitim, Araştırma ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü tarafından mühürlenmiş veri toplama araçları dışında bir araç ya da form kullanılmaması, (6) araştırmanın kurumlarda uygulanmasından kaynaklanabilecek her türlü fiziksel zararın araştırmacı(lar) tarafından karşılanması, (7) araştırmada ticari amaç güdülmemesi ve katılımcılardan ücret talep edilmemesi ve (8) araştırmanın ilgi (b) Genelgeye uygun yürütülmesi hususlarında gerekli **gözetim ve denetim** ilgili kurum müdürlükleri ile Gençlik ve Spor İl Müdürlüklerinin yetki ve sorumluluğundadır.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

D
(
T
İ

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Soyadı, adı : Sevindik, Ünsal
Uyruğu : T.C.

Eğitim

Derece

Doktora

Yüksek Lisans

Lisans

Eğitim Birimi

Gazi Üniversitesi/
Sağlık Bilimleri Enstitüsü

Gazi Üniversitesi/
Sağlık Bilimleri Enstitüsü

Gazi Üniversitesi /
Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu,
Spor Yöneticiliği

Mezuniyet tarihi

İş Deneyimi

Yıl	Yer-Görev
Haziran 2022/....	Etimesgut Gençlik ve Spor İlçe Müdürlüğü İlçe Müdürü Vekili
Mart 2018/....	Gençlik ve Spor Bakanlığı Ankara Gençlik ve Spor İl Müd. Sporcu Eğitim Merkezi (SEM) Müdürlüğü
Aralık 2017/....	Gençlik ve Spor Bakanlığı Ankara Gençlik ve Spor İl Müd. Türkiye Olimpik Hazırlık Merkezi (TOHM) Koordinatörlüğü.
Temmuz2017/Şubat 2018	Gençlik ve Spor Bakanlığı Ankara Gençlik ve Spor İl Müd. Ümitköy Spor Kompleksi Koordinatörlüğü
Ekim 2014/Temmuz 2018	Gençlik ve Spor Bakanlığı Ankara Gençlik ve Spor İl Müd. Türkiye Olimpik Hazırlık Merkezi (TOHM) Tesis Amirliği
Mart 2015/Temmuz 2018	Gençlik ve Spor Bakanlığı Ankara Gençlik ve Spor İl Müd. Türkiye Olimpik Hazırlık Merkezi (TOHM) Sporculardan Sorumlu Danışmanlık.
Ekim 2014/Temmuz 2017	Gençlik ve Spor Bakanlığı Ankara Gençlik ve Spor İl Müd.Türkiye Olimpik Hazırlık Merkezi (TOHM) Havuz Amirliği
Eylül 2013/Ekim 2014	Gençlik ve Spor Bakanlığı Çankırı Gençlik ve Spor İl Müd. Havuz Amirliği.
Şubat 2009/ Ağustos 2013	Türk Silahlı Kuvvetleri Kara Kuvvetleri Komutanlığı (Teğmen, Üsteğmen)
Mart 2005/ Şubat 2009	Spormed Sağlıklı Yaşam Merkezi Yüzme Eğitimliği ve Cankurtaranlık.

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR..

